

C/2025/5024

16.9.2025

SDĚLENÍ KOMISE

Schválení obsahu předlohy nařízení Komise o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie dohod o převodu technologií a předlohy pokynů Komise o použití článku 101 Smlouvy na dohody o převodu technologií

(C/2025/5024)

Komise schválila obsah předlohy nařízení Komise o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie dohod o převodu technologií a předlohy pokynů Komise o použití článku 101 Smlouvy na dohody o převodu technologií dne 11. září 2025.

Předlohou nařízení Komise se aktualizuje stávající nařízení o blokových výjimkách pro převod technologií, které vyjímá určité kategorie dohod o převodu technologií ze zákazu stanoveného v čl. 101 odst. 1 Smlouvy.

Předlohou pokynů Komise se aktualizují stávající pokyny Komise o použití článku 101 Smlouvy na dohody o převodu technologií.

Komise tyto předlohy schválila za účelem jejich zveřejnění ke konzultaci.

Předloha nařízení Komise a předloha pokynů Komise jsou připojeny jako přílohy tohoto sdělení.

Předlohy jsou pro veřejnou konzultaci dostupné na adrese:

https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations_cs

Po veřejné konzultaci budou tyto předlohy s přihlédnutím ke zpětné vazbě finalizovány a Komise následně revidované nařízení Komise a revidované pokyny Komise přijme.

PŘÍLOHA I

NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) .../...

ze dne ...

o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie dohod o převodu technologií

(Text s významem pro EHP)

PŘEDLOHA

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady č. 19/65/EHS ze dne 2. března 1965 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod o jednání ve vzájemné shodě ⁽¹⁾, a zejména na článek 1 uvedeného nařízení,

poté, co zveřejnila předlohu tohoto nařízení,

po konzultaci s Poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení č. 19/65/EHS zmocňuje Komisi formou nařízení použít čl. 101 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod o převodu technologií a odpovídající jednání ve vzájemné shodě, kterých se účastní pouze dva podniky a na něž se vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy.
- (2) Na základě nařízení č. 19/65/EHS přijala Komise zejména nařízení (EU) č. 316/2014 ⁽²⁾. Nařízení (EU) č. 316/2014 definuje kategorie dohod o převodu technologií, u nichž měla Komise za to, že zpravidla splňují podmínky stanovené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Vzhledem k celkové pozitivním zkušenostem s používáním uvedeného nařízení a výsledkům jeho hodnocení je vhodné přijmout nové nařízení o blokových výjimkách.
- (3) Toto nařízení by mělo zajistit účinnou ochranu hospodářské soutěže a zajistit přiměřenou právní jistotu podnikům. Plnění těchto cílů by mělo brát v úvahu potřebu v nejvyšší možné míře zjednodušit správní dozor a právní rámec.
- (4) Předmětem dohod o převodu technologií je udělení licence na technologická práva. Takovéto dohody zpravidla zvyšují hospodářskou efektivnost a mají pozitivní účinek na hospodářskou soutěž, protože mohou snížit duplicitu výzkumu a vývoje, podnítit provádění nového výzkumu a vývoje, podpořit inkrementální inovace, usnadnit šíření technologií a vyvolat hospodářskou soutěž na výrobních trzích.
- (5) Pravděpodobnost, že účinky zvyšující efektivnost a podporující hospodářskou soutěž převáží nad zápornými důsledky pro hospodářskou soutěž, které jsou způsobeny omezeními obsaženými v dohodách o převodu technologií, závisí na tržní síle dotčených podniků a v důsledku toho na rozsahu, v jakém jsou tyto podniky vystaveny soutěži ze strany jiných podniků, které disponují náhradními technologiemi nebo vyrábějí náhradní výrobky.
- (6) Toto nařízení by se mělo vztahovat pouze na dohody o převodu technologií mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence. Na uvedené dohody by se mělo vztahovat i tehdy, jestliže obsahují omezení pro více než jednu rovinu obchodu, například když je nabyvateli licence uložena povinnost vybudovat zvláštní distribuční systém a když je mu stanoveno, jaké závazky musí nebo může uložit prodejcům výrobků vyrobených v licenci. Tato omezení a tyto závazky by však měly být v souladu s pravidly hospodářské soutěže použitelnými na dodavatelské a distribuční dohody, která jsou stanovena v nařízení Komise (EU) 2022/720 ⁽³⁾ a vysvětlena v pokynech Komise k vertikálním omezením ⁽⁴⁾. Dodavatelské a distribuční dohody mezi nabyvatelem licence a odběrateli jeho smluvních výrobků by však neměly být tímto nařízením vyňaty.

⁽¹⁾ Úř. věst. 36, 6.3.1965, s. 533/65.

⁽²⁾ Nařízení Komise (EU) č. 316/2014 ze dne 21. března 2014 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy na kategorie dohod o převodu technologií (Úř. věst. L 93, 28.3.2014, s. 17).

⁽³⁾ Nařízení Komise (EU) 2022/720 ze dne 10. května 2022 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. L 134, 11.5.2022, s. 4).

⁽⁴⁾ Sdělení Komise – oznámení Komise: Pokyny k vertikálním omezením (Úř. věst. C 248, 30.6.2022, s. 1).

- (7) Toto nařízení by se mělo vztahovat pouze na dohody, v nichž poskytovatel licence dovoluje nabyvateli licence a/nebo jednomu či několika jeho subdodavatelům využívat licencovaná technologická práva, případně po dalších výzkumných a vývojových činnostech nabyvatele licence a/nebo jeho subdodavatelů, k produkci zboží nebo služeb. Nemělo by se vztahovat na udělování licencí v souvislosti s dohodami o výzkumu a vývoji, na něž se vztahuje nařízení Komise (EU) 2023/1066 ⁽³⁾, nebo na udělování licencí v souvislosti se specializačními dohodami, na něž se vztahuje nařízení Komise (EU) 2023/1067 ⁽⁴⁾. Nemělo by se rovněž vztahovat na dohody, jejichž hlavní účel spočívá v pouhém dalším prodeji nebo distribuci programového vybavení, ať už prostřednictvím fyzických nebo digitálních kanálů, neboť předmětem takovýchto dohod není udělení licence na technologii k výrobním účelům; tyto dohody jsou spíše podobné distribučním dohodám.
- (8) Toto nařízení by se nemělo vztahovat na dohody o zřizování technologických „poolů“, to znamená dohody, jejichž cílem je seskupení technologií s cílem udělit na ně licence účastníkům „poolu“ nebo třetím stranám, ani na dohody, kterými jsou těmto třetím stranám poskytovány licence na technologie seskupené do „poolu“. Nemělo by se vztahovat ani na dohody, na jejichž základě se potenciální nabyvatelé licence na technologie dohodnou, že budou o podmínkách dohod o převodu technologií vyjednávat společně (skupiny pro vyjednávání o licencích).
- (9) Pro použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy formou nařízení není nutno vymezit ty dohody o převodu technologií, na něž by se mohl vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy. V rámci individuálního posuzování dohod podle čl. 101 odst. 1 je třeba vzít v úvahu několik faktorů, zejména strukturu a dynamiku relevantních trhů technologií a výrobků.
- (10) Je třeba omezit možnost využití blokové výjimky stanovené tímto nařízením na ty dohody, u nichž se lze s dostatečnou jistotou domnívat, že splňují podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Za účelem využití výhod převodu technologií a splnění s ním spojených cílů by se toto nařízení mělo vztahovat nejen na převod technologií jako takový, ale i na jiná ustanovení obsažená v dohodách o převodu technologií, nakolik se tato ustanovení přímo týkají výroby nebo prodeje smluvních výrobků.
- (11) V případě dohod o převodu technologií mezi soutěžiteli lze předpokládat, že dohody, které neobsahují určitá omezení se závažnými zápornými účinky na hospodářskou soutěž, obecně povedou ke zlepšení výroby nebo distribuce a vyhradí spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z nich vyplývajících, pokud společný podíl stran na relevantních trzích nepřekročí 20 %.
- (12) V případě dohod o převodu technologií mezi stranami, které nejsou v soutěžním vztahu, lze předpokládat, že dohody, které neobsahují určitá omezení se závažnými zápornými účinky na hospodářskou soutěž, obecně povedou ke zlepšení výroby nebo distribuce a vyhradí spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z nich vyplývajících, pokud jednotlivý podíl každé ze stran na relevantních trzích nepřekročí 30 %.
- (13) Tržní podíly na relevantních trzích s technologiemi by se měly vypočítat na základě výskytu licencovaných technologických práv na relevantních výrobních a zeměpisných trzích, na kterých se smluvní výrobky prodávají, tedy na základě kombinovaného prodeje smluvních výrobků vyrobených poskytovatelem licence a nabyvateli licence. Pro účely uplatňování tohoto nařízení se proto bude mít za to, že technologie, které dosud nevedly k prodeji smluvních výrobků, mají na trhu nulový podíl.
- (14) Je-li použitelný práh podílu na trhu překročen na jednom nebo na více výrobních trzích či trzích technologií, bloková výjimka by se na dohodu neměla použít, pokud jde o dotčené relevantní trhy.

⁽³⁾ Nařízení Komise (EU) 2023/1066 ze dne 1. června 2023 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie dohod o výzkumu a vývoji (Úř. věst. L 143, 2.6.2023, s. 9).

⁽⁴⁾ Nařízení Komise (EU) 2023/1067 ze dne 1. června 2023 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod (Úř. věst. L 143, 2.6.2023, s. 20).

- (15) Nelze mít bez dalšího za to, že nad těmito prahy podílu na trhu spadají dohody o převodu technologií pod čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Na dohody o udělení výhradní licence mezi podniky, které nejsou v soutěžním vztahu, se například čl. 101 odst. 1 Smlouvy často nevztahuje. Ani při překročení těchto prahů podílu na trhu nelze mít bez dalšího za to, že dohody o převodu technologií, na něž se vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy, nesplňují podmínky pro uplatnění výjimky. Nelze ovšem ani předpokládat, že obvykle přinesou objektivní výhody takové povahy a rozsahu, aby vyvážily nevýhody, které způsobily pro hospodářskou soutěž.
- (16) Toto nařízení by nemělo sloužit k uplatnění výjimky na dohody o převodu technologií, které obsahují omezení, jež nejsou nezbytná pro zlepšení výroby nebo distribuce. Zejména dohody o převodu technologií, které obsahují určitá omezení se závažnými zápornými účinky na hospodářskou soutěž, jako je stanovení cen vůči třetím stranám, by měly být bez ohledu na podíl dotčených podniků na trhu vyloučeny z možnosti využití blokové výjimky stanovené tímto nařízením. Pokud dohoda obsahuje taková tvrdá omezení, měla by být z možnosti využití blokové výjimky vyloučena celá dohoda.
- (17) Za účelem zachování inovačních pobídek a zajištění vhodného uplatnění práv duševního vlastnictví by měla být z možnosti využití blokové výjimky vyloučena určitá omezení. Zejména by měly být vyloučeny určité závazky udělit zpětně licenci poskytovateli licence a doložky o nenapadnutí práv. Jestliže jsou taková omezení obsažena v dohodě o převodu technologií, mělo by být z možnosti využití blokové výjimky vyloučeno pouze dané omezení.
- (18) Prostřednictvím prahů podílu na trhu, vyloučení dohod o převodu technologií, které obsahují omezení se závažnými zápornými účinky na hospodářskou soutěž, z možnosti využití blokové výjimky a prostřednictvím omezení vyloučených podle tohoto nařízení by mělo být obecně zajištěno, že dohody, na které se bloková výjimka vztahuje, neumožní zúčastněným podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků.
- (19) V tomto nařízení by měly být uvedeny typické situace, ve kterých lze podle článku 29 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 (*) považovat za vhodné výhodu výjimky stanovené tímto nařízením odejmout.
- (20) Za účelem zesílení dohledu nad paralelními sítěmi dohod o převodu technologií, které mají podobné omezující důsledky a které se týkají více než 50 % daného trhu, může Komise formou nařízení prohlásit, že se toto nařízení nepoužije na dohody o převodu technologií obsahující zvláštní omezení vztahující se k dotčenému trhu, a tak obnovit plnou použitelnost článku 101 Smlouvy na tyto dohody,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení platí tyto definice:
 - a) „dohodou“ se rozumí dohoda, rozhodnutí sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě;
 - b) „technologickými právy“ se rozumí know-how, jakož i následující práva nebo kombinace těchto práv, včetně přihlášek či žádostí o zápis těchto práv:
 - i) patenty;
 - ii) užité vzory;
 - iii) práva k průmyslovým vzorům;
 - iv) topografie polovodičových výrobků;

(*) Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1).

- v) doplňková ochranná osvědčení pro léčiva nebo jiné výrobky, pro které lze takováto osvědčení získat;
 - vi) osvědčení šlechtitelů rostlin a
 - vii) autorská práva k programovému vybavení;
- c) „dohodou o převodu technologií“ se rozumí:
- i) dohoda o udělení licence na technologická práva uzavřená mezi dvěma podniky za účelem výroby smluvních výrobků nabyvatelem licence a/nebo jeho subdodavatelem (subdodavateli);
 - ii) postoupení technologických práv mezi dvěma podniky za účelem výroby smluvních výrobků, pokud část rizika spojeného s využíváním technologie zůstane na postupiteli;
- d) „vzájemnou dohodou“ se rozumí dohoda o převodu technologií, při níž si dva podniky v téže smlouvě či v samostatných smlouvách vzájemně udělí licenci na technologická práva, přičemž se tyto licence týkají konkurenčních technologií nebo je lze použít k výrobě konkurenčních výrobků;
- e) „nevzájemnou dohodou“ se rozumí dohoda o převodu technologií, kterou jeden podnik uděluje licenci na technologická práva druhému podniku nebo kterou si takovou licenci vzájemně udělí dva podniky, přičemž se tyto licence netýkají konkurenčních technologií ani je nelze použít k výrobě konkurenčních výrobků;
- f) „výrobkem“ se rozumí zboží nebo služba, včetně zboží nebo služby ve formě polotovaru nebo v konečné podobě;
- g) „smluvním výrobkem“ se rozumí výrobek vyrobený přímo či nepřímo na základě licencovaných technologických práv;
- h) „práva duševního vlastnictví“ zahrnují práva k průmyslovému vlastnictví, zejména patenty a ochranné známky, autorská práva a práva s ním související;
- i) pojmem „know-how“ se rozumí soubor praktických znalostí, které jsou získány zkušenostmi a pokusy:
- i) které jsou tajné, to znamená, že nejsou všeobecně známy a nejsou snadno přístupné;
 - ii) které jsou podstatné, to znamená, že jsou důležité a užitečné pro výrobu smluvních výrobků, a
 - iii) které jsou identifikované, to znamená, že jsou dostatečně úplným způsobem popsány, takže lze prověřit, zda splňují kritéria tajnosti a podstatnosti;
- j) „relevantním výrobovým trhem“ se rozumí trh pro smluvní výrobky a jejich náhrady, to znamená všechny výrobky, které kupující na základě jejich vlastností, cen a účelu použití považuje za zaměnitelné nebo nahraditelné;
- k) „relevantním trhem technologií“ se rozumí trh s licencovanými technologickými právy a jejich náhradami, to znamená se všemi takovými technologickými právy, která nabyvatel licence na základě jejich povahy, licenčních poplatků, které z nich plynou, a účelu použití považuje za zaměnitelná nebo nahraditelná;
- l) „relevantním zeměpisným trhem“ se rozumí oblast, v níž se dotčené podniky účastní nabídky výrobků a poptávky po nich nebo udělování či nabývání licencí na technologická práva, v níž jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně stejnorodé a která může být odlišena od sousedních zeměpisných oblastí, protože podmínky hospodářské soutěže jsou v těchto oblastech zřetelně odlišné;
- m) „relevantním trhem“ se rozumí kombinace relevantního výrobového trhu či relevantního trhu technologií s relevantním zeměpisným trhem;
- n) „soutěžícími podniky“ se rozumí podniky, které spolu soutěží na relevantním trhu, přičemž:
- i) soutěžící podniky na relevantním trhu, na kterém se udělují licence na technologická práva, jsou takové podniky, které udělují licence na konkurenční technologická práva (skuteční soutěžitelé na relevantním trhu);

- ii) soutěžící podniky na relevantním trhu, na kterém se prodávají smluvní výrobky, jsou takové podniky, které by bez dohody o převodu technologií působily na relevantních trzích, na nichž jsou prodávány smluvní výrobky (skuteční soutěžitelé na relevantním trhu), nebo které by bez dohody o převodu technologií za opodstatněných předpokladů a nikoli jen čistě teoreticky pravděpodobně v dostatečně krátkém časovém rámci provedly nezbytné dodatečné investice nebo nesly jiné náklady nutné k tomu, aby vstoupily na relevantní trhy a vyvinuly konkurenční tlak na podniky, jež na relevantním trhu už působí (potenciální soutěžitelé na relevantním trhu);
- o) „systémem selektivní distribuce“ se rozumí systém distribuce, v němž se poskytovatel licence zaváže udělovat licence na výrobu smluvních výrobků přímo nebo nepřímo pouze nabyvatelům licence, kteří budou vybráni na základě stanovených kritérií, a v němž se tito nabyvatelé licence zaváží, že na území, které si poskytovatel licence pro používání tohoto systému vyhradil, nebudou smluvní výrobky prodávat neschváleným distributorům;
- p) „výhradní licenci“ se rozumí licence, podle níž poskytovatel licence sám nesmí vyrábět na základě licencovaných technologických práv a nesmí udělovat licence na tato práva třetím stranám, a to obecně nebo k určitému užití nebo na určitém území;
- q) „výhradním územím“ se rozumí území, v němž smí smluvní výrobky vyrábět pouze jeden podnik, ale v němž je přesto možné povolit jinému nabyvateli licence výrobu smluvních výrobků na tomto území pouze pro určitého zákazníka, jestliže druhá licence byla udělena, aby se pro tohoto zákazníka vytvořil alternativní zdroj dodávek;
- r) „výhradní skupinou zákazníků“ se rozumí skupina zákazníků, které smí aktivně prodávat smluvní výrobky vyráběné licencovanou technologií pouze jedna strana dohody o převodu technologií;
- s) „aktivním prodejem“ aktivní cílení na zákazníky návštěvami, dopisy, e-maily, telefonáty nebo jinými způsoby přímé komunikace nebo cílenou reklamou a propagací offline či online, například prostřednictvím tištěných nebo digitálních médií, včetně online médií, služeb pro porovnávání cen nebo reklamy na internetových vyhledávacích zaměřené na zákazníky na konkrétních územích nebo na skupiny zákazníků, provozování internetové stránky s doménou nejvyšší úrovně, které odpovídá konkrétním územím, nebo nabídka jazykových verzí internetové stránky, které se obvykle používají na konkrétních územích, pokud jsou tyto jazyky jiné než ty, které se obvykle používají na území, v němž je kupující usazen;
- t) „pasivním prodejem“ prodej, který reaguje na nevyžádané požadavky jednotlivých zákazníků včetně dodávky zboží nebo poskytnutí služeb zákazníkovi, aniž by byl prodej zahájen díky reklamě aktivně cílené na určitého zákazníka, skupinu zákazníků nebo území, a včetně prodeje vyplývajících z účasti na zadávání veřejných zakázek nebo reakce na soukromé výzvy k účasti na veřejných zakázkách.

2. Pro účely tohoto nařízení zahrnují pojmy „podnik“, „poskytovatel licence“ a „nabyvatel licence“ i propojené podniky.

„Propojenými podniky“ se rozumějí:

- a) podniky, ve kterých jedna smluvní strana dohody o převodu technologií přímo nebo nepřímo:
 - i) může vykonávat více než polovinu hlasovacích práv, nebo
 - ii) může jmenovat více než polovinu členů dozorčí rady, představenstva nebo orgánů právně zastupujících podnik, nebo
 - iii) má právo řídit záležitosti podniku;
- b) podniky, které mohou přímo nebo nepřímo v podniku, jenž je smluvní stranou dohody o převodu technologií, vykonávat práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);
- c) podniky, v nichž podnik uvedený v písmenu b) má přímo či nepřímo práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);
- d) podniky, v nichž jedna smluvní strana dohody o převodu technologií spolu s jedním nebo více podniky uvedenými v písmenu a), b) nebo c), nebo v nichž dva nebo více posledně zmíněných podniků mají společně práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a);

- e) podniky, v nichž jsou práva nebo pravomoci uvedené v písmenu a) vykonávány společně:
- i) smluvními stranami dohody o převodu technologií nebo příslušnými s nimi propojenými podniky uvedenými v písmenech a) až d), nebo
 - ii) jednou nebo více smluvními stranami dohody o převodu technologií nebo jedním nebo více s nimi propojenými podniky uvedenými v písmenech a) až d) a jednou nebo více třetími stranami.

Článek 2

Výjimka

1. Podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy a s výhradou ustanovení tohoto nařízení se čl. 101 odst. 1 Smlouvy na dohody o převodu technologií nevztahuje.
2. Výjimka uvedená v odstavci 1 se uplatní v rozsahu, v němž dohody o převodu technologií obsahují omezení hospodářské soutěže, na něž se vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Výjimka se uplatní, dokud licencovaná technologická práva nevyprší, nezaniknou nebo nejsou prohlášena za neplatná anebo – v případě know-how – dokud know-how zůstává tajné. Pokud se však know-how stane obecně známým v důsledku počínání nabyvatele licence, použije se výjimka po dobu trvání dohody.
3. Výjimka uvedená v odstavci 1 se uplatní rovněž na ustanovení v dohodách o převodu technologií, která se týkají nákupu výrobků nabyvatelem licence nebo která se týkají udělení licence na jiná práva duševního vlastnictví či know-how nebo postoupení těchto práv či know-how nabyvateli licence, nakolik se tato ustanovení přímo týkají výroby nebo prodeje smluvních výrobků.

Článek 3

Práh podílu na trhu

1. Jestliže smluvní strany dohody jsou soutěžícími podniky, uplatní se výjimka stanovená v článku 2 za předpokladu, že společný podíl stran na relevantním trhu (relevantních trzích) nepřekročí 20 %.
2. Jestliže smluvní strany dohody nejsou soutěžícími podniky, uplatní se výjimka stanovená v článku 2 za předpokladu, že podíl žádné ze stran na relevantním trhu (relevantních trzích) nepřekročí 30 %.

Článek 4

Tvrdá omezení

1. Jestliže smluvní strany dohody jsou soutěžícími podniky, výjimka stanovená v článku 2 se neuplatní na dohody, jejichž cílem je přímo či nepřímo, samostatně nebo ve spojení s jinými okolnostmi pod kontrolou smluvních stran kterékoli z následujících omezení:
 - a) omezení možnosti jedné strany, aby si sama určovala cenu, za kterou prodává své výrobky třetím stranám;
 - b) omezení výroby s výjimkou omezení výroby smluvních výrobků, která jsou nabyvateli licence uložena v nevzájemné dohodě nebo jsou uložena pouze jednomu z nabyvatelů licence ve vzájemné dohodě;
 - c) rozdělení trhů nebo zákazníků s výjimkou:
 - i) závazku, který byl uložen poskytovateli licence a/nebo nabyvateli licence v nevzájemné dohodě, nevyrábět na základě licencovaných technologických práv v rámci výhradního území vyhrazeného druhé straně a/nebo neprodávat smluvní výrobky aktivně a/nebo pasivně na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, jež byly vyhrazeny druhé straně;

- ii) omezení, které bylo uloženo nabyvateli licence v nevzájemné dohodě, aktivního prodeje smluvních výrobků na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, jež byly poskytovatelem licence přiděleny jinému nabyvateli licence, pokud se u posledně uvedeného nejedná o podnik, který byl v okamžiku uzavření licenční dohody vůči poskytovateli licence soutěžícím podnikem;
 - iii) závazku, který byl uložen nabyvateli licence, vyrábět smluvní výrobky pouze pro vlastní potřebu, pokud nabyvatel licence není omezen v aktivním a pasivním prodeji smluvních výrobků jako náhradních dílů pro své vlastní výrobky;
 - iv) závazku, který byl uložen nabyvateli licence v nevzájemné dohodě, vyrábět smluvní výrobky pouze pro určitého zákazníka, jestliže byla licence udělena za účelem vytvoření alternativního zdroje dodávek tomuto zákazníkovi;
- d) omezení možnosti nabyvatele licence využívat svá vlastní technologická práva, nebo omezení možnosti kterékoli ze smluvních stran provádět výzkum a vývoj, ledaže je posledně uvedené omezení nezbytné k tomu, aby se zabránilo prozrazení licencovaného know-how třetí straně.

2. Jestliže smluvní strany dohody nejsou soutěžícími podniky, výjimka stanovená v článku 2 se neuplatní na dohody, jejichž cílem je přímo či nepřímo, samostatně nebo ve spojení s jinými okolnostmi pod kontrolou smluvních stran kterékoli z následujících omezení:

- a) omezení možnosti jedné strany, aby si sama stanovovala cenu, za kterou prodává výrobky třetím stranám, aniž je dotčena možnost stanovovat maximální prodejní cenu nebo doporučovat prodejní cenu, pokud se tyto nerovnájí v důsledku vyvíjení tlaku nebo vytváření pobídek jednou ze smluvních stran pevným nebo minimálním prodejním cenám;
- b) omezení území, na kterém smí nabyvatel licence pasivně prodávat smluvní výrobky, nebo okruhu zákazníků, kterým smí nabyvatel licence tyto výrobky pasivně prodávat, s výjimkou:
 - i) omezení pasivního prodeje na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, které jsou vyhrazeny poskytovateli licence;
 - ii) závazku vyrábět smluvní výrobky pouze pro vlastní potřebu, pokud nabyvatel licence není omezen v aktivním a pasivním prodeji smluvních výrobků jako náhradních dílů pro své vlastní výrobky;
 - iii) závazku vyrábět smluvní výrobky pouze pro určitého zákazníka, jestliže byla licence udělena za účelem vytvoření alternativního zdroje dodávek tomuto zákazníkovi;
 - iv) omezení prodeje konečným uživatelům nabyvatelem licence, který působí na velkoobchodní úrovni;
 - v) omezení prodeje neschváleným distributorům usazeným na území, kde poskytovatel licence provozuje systém selektivní distribuce pro smluvní výrobky;
- c) omezení aktivního nebo pasivního prodeje konečným uživatelům nabyvatelem licence, který je členem systému selektivní distribuce a působí na maloobchodní úrovni, aniž je dotčena možnost zakázat členovi systému vykonávat činnost z neschválených poboček.

3. Jestliže smluvní strany nejsou v okamžiku uzavření dohody soutěžícími podniky, ale stanou se jimi později, použije se po celou dobu trvání dohody odstavec 2 místo odstavce 1, jestliže dohoda nebude později zásadně pozměněna. Takovou změnou je i uzavření nové dohody o převodu technologií mezi smluvními stranami týkající se konkurenčních technologických práv.

Článek 5

Vyloučená omezení

1. Výjimka stanovená v článku 2 se neuplatní na žádný z následujících závazků obsažených v dohodách o převodu technologií:
- a) veškeré přímé nebo nepřímé závazky nabyvatele licence udělit poskytovateli licence či třetí straně určené poskytovatelem licence výhradní licenci na zlepšení licencované technologie, která přinesl nabyvatel licence, nebo na nová použití této technologie, která zavedl nabyvatel licence, nebo na poskytovatele licence či na třetí stranu určenou poskytovatelem licence úplně nebo částečně převést práva k uvedeným zlepšením nebo novým použitím licencované technologie;

- b) veškeré přímé nebo nepřímé závazky smluvní strany nenapadnout platnost práv duševního vlastnictví, kterými disponuje druhá strana v rámci Unie, aniž je dotčena možnost v případě výhradní licence stanovit ukončení dohody o převodu technologií pro případ, že nabyvatel licence napadne platnost kteréhokoli licencovaného technologického práva.
2. Jestliže smluvní strany nejsou soutěžícími podniky, neuplatní se výjimka stanovená v článku 2 na přímé nebo nepřímé závazky, které omezují možnost nabyvatele licence využívat jeho vlastní technologická práva nebo možnost kterékoli ze smluvních stran provádět výzkum a vývoj, ledaže je posledně uvedené omezení nezbytné k tomu, aby se zabránilo prozrazení licencovaného know-how třetí straně.

Článek 6

Odnětí výjimky v jednotlivých případech

1. Komise může odejmout výhodu plynoucí z tohoto nařízení podle čl. 29 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003, pokud v konkrétním případě zjistí, že dohoda o převodu technologií, na kterou se vztahuje výjimka stanovená v článku 2 tohoto nařízení, má přesto takové důsledky, které jsou neslučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy, a zejména pokud:
- a) je omezen přístup technologií patřících třetím stranám na trh, například v důsledku kumulativního účinku paralelních sítí podobných omezujících dohod, které nabyvatelům licence zakazují používání technologií třetích stran;
- b) je omezen přístup potenciálních nabyvatelů licence na trh, například v důsledku kumulativního účinku paralelních sítí podobných omezujících dohod, které poskytovatelům licence zakazují udělování licencí jiným nabyvatelům licence, nebo protože jediný vlastník technologie udělující licenci na příslušná technologická práva uzavře výhradní licenci s nabyvatelem licence, který již působí na výrobovém trhu na základě vzájemně nahraditelných technologických práv.
2. Jestliže má v konkrétním případě dohoda o převodu technologií, na kterou se vztahuje výjimka stanovená v článku 2 tohoto nařízení, na území členského státu nebo na jeho části, která vykazuje všechny znaky odděleného zeměpisného trhu, důsledky, které jsou neslučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy, může orgán pro hospodářskou soutěž tohoto členského státu za stejných podmínek jako v odstavci 1 tohoto článku odejmout pro dotčené území podle čl. 29 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003 výhodu plynoucí z tohoto nařízení.

Článek 7

Nepoužití tohoto nařízení

1. Podle článku 1a nařízení č. 19/65/EHS může Komise formou nařízení prohlásit, že v případech, kdy je více než 50 % relevantního trhu pokryto paralelními sítěmi podobných dohod o převodu technologií, se toto nařízení nepoužije na dohody o převodu technologií, které obsahují zvláštní omezení hospodářské soutěže na tomto trhu.
2. Nařízení přijaté podle odstavce 1 se použije nejdříve šest měsíců po svém přijetí.

Článek 8

Použití prahu podílu na trhu

Na používání jednotlivých prahů podílu na trhu stanovených v článku 3 se vztahují tato pravidla:

- a) podíl na trhu se vypočítá na základě hodnoty prodeje na trhu; jestliže nejsou údaje o prodeji na trhu k dispozici, pak lze stanovit podíl na trhu dotčeného podniku na základě odhadů založených na jiných důvěryhodných informacích o trhu, včetně objemu prodeje na trhu;

- b) podíl na trhu se vypočítá na základě údajů týkajících se předchozího kalendářního roku; pokud předchozí kalendářní rok není pro postavení stran na relevantním trhu (relevantních trzích) reprezentativní, vypočítá se podíl na trhu jako průměr podílů stran na trhu za poslední tři předchozí kalendářní roky;
- c) podíl na trhu podniků uvedených v čl. 1 odst. 2 druhém pododstavci písm. e) se rovnoměrně rozdělí na každý podnik, který má práva nebo pravomoci uvedené v čl. 1 odst. 2 druhém pododstavci písm. a);
- d) podíl strany působící na relevantním trhu s technologiemi se vypočítá na základě výskytu technologických práv uvedené strany na relevantním (výrobním a zeměpisném) trhu (trzích), na kterém (kterých) se smluvní výrobky prodávají, tedy na základě kombinovaného prodeje výrobků obsahujících licencovaná technologická práva uvedené strany uskutečněného uvedenou stranou a nabyvateli licence;
- e) jestliže podíl na trhu podle čl. 3 odst. 1 nebo 2 na počátku nepřesahuje 20 %, případně 30 %, ale následně vzroste nad tyto hranice, platí výjimka stanovená v článku 2 po období tří po sobě následujících kalendářních let od roku, kdy byl práh 20 %, případně 30 % překročen poprvé.

Článek 9

Vztah k ostatním nařízením o blokových výjimkách

Toto nařízení se nevztahuje na licenční ujednání v dohodách o výzkumu a vývoji, které spadají do působnosti nařízení (EU) 2023/1066, nebo ve specializačních dohodách, které spadají do působnosti nařízení (EU) 2023/1067.

Článek 10

Přechodné období

Zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 Smlouvy se nepoužije v období od 1. května 2026 do 30. dubna 2027 na dohody, jež byly dne 30. dubna 2026 již v platnosti a jež nesplňují podmínky pro uplatnění výjimky podle tohoto nařízení, avšak které dne 30. dubna 2026 splňovaly podmínky pro uplatnění výjimky podle nařízení (EU) č. 316/2014.

Článek 11

Doba platnosti

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. května 2026.

Pozbývá platnosti dnem 30. dubna 2038.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne ...

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA II

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny o použití článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o převodu technologií

(Text s významem pro EHP)

PŘEDLOHA

OBSAH

1.	ÚVOD	13
2.	OBECNÉ ZÁSADY	14
2.1	Článek 101 Smlouvy a práva duševního vlastnictví	14
2.2	Pojmy relevantní pro použití článku 101 Smlouvy na dohody o převodu technologií	16
2.2.1	Pojem podniku	16
2.2.2	Omezení hospodářské soutěže a rozlišení mezi omezeními z hlediska účelu a omezeními z hlediska důsledku	16
2.2.3	Důsledky dohod o převodu technologií	17
2.2.4	Vymezení trhu	19
2.2.5	Rozlišení mezi soutěžiteli a nesoutěžiteli	21
2.3	Dohody, na něž se čl. 101 odst. 1 Smlouvy zpravidla nevztahuje	23
3.	POUŽITÍ NAŘÍZENÍ TTBER	23
3.1	Právní účinky nařízení TTBER	23
3.2	Oblast působnosti a časová platnost nařízení TTBER	24
3.2.1	Pojem dohody o převodu technologií	24
3.2.2	Pojem „převod“	27
3.2.3	Dohody mezi dvěma smluvními stranami	28
3.2.4	Dohody o výrobě smluvních výrobků	28
3.2.5	Doba platnosti	30
3.2.6	Vztah k ostatním nařízením o blokových výjimkách	31
3.3	Prahy podílu na trhu stanovené v nařízení TTBER	32
3.3.1	Prahy podílu na trhu	33
3.3.2	Výpočet podílů na trzích technologií podle nařízení TTBER	33
3.4	Tvrdá omezení podle nařízení TTBER	36
3.4.1	Obecné zásady	36
3.4.2	Dohody mezi soutěžiteli	37
3.4.3	Dohody mezi nesoutěžiteli	42
3.5	Vyloučená omezení	45
3.6	Odnětí blokové výjimky a její nepoužití	48
3.6.1	Odnětí výhody blokové výjimky	48
3.6.2	Nepoužití nařízení TTBER	49

4.	POUŽITÍ ČL. 101 ODS. 1 A 3 SMLOUVY MIMO OBLAST PŮSOBNOSTI NAŘÍZENÍ TTBER	50
4.1	Obecný analytický rámec	50
4.1.1	Relevantní faktory pro posouzení podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy	50
4.1.2	Relevantní faktory pro posouzení podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy	52
4.2	Použití článku 101 Smlouvy na různé typy licenčních omezení	54
4.2.1	Závazky týkající se licenčních poplatků	54
4.2.2	Výhradní licence a omezení prodeje	55
4.2.3	Omezení výroby	58
4.2.4	Omezení oblasti použití	59
4.2.5	Omezení na použití pro vlastní potřebu	60
4.2.6	Svazování a spojený prodej	61
4.2.7	Závazky nesoutěžit	62
4.3	Dohody o urovnání sporů	63
4.4	Technologické pooly	65
4.4.1	Posuzování vytvoření a fungování technologických poolů	66
4.4.2	Posuzování jednotlivých omezení v dohodách mezi účastníky poolu a nabyvateli jeho licence ...	70
4.5	Skupiny pro vyjednávání o udělení licence	71
4.5.1	Úvod	71
4.5.2	Posouzení podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy	72
4.5.3	Posouzení podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy	76

1. ÚVOD

- 1) Tyto pokyny stanoví zásady pro posuzování dohod o převodu technologií podle článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“) ⁽¹⁾. Dohodami o převodu technologií se rozumí dohody, jimiž poskytovatel licence opravňuje nabyvatele licence k využívání určitých technologických práv k produkci zboží nebo služeb, jak jsou definovány v čl. 1 odst. 1 písm. c) nařízení Komise (EU) .../... ze dne XXX o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie dohod o převodu technologií (dále jen „nařízení TTBER“) ⁽²⁾.
- 2) Tyto pokyny poskytují vodítko k použití nařízení TTBER, jakož i k použití článku 101 Smlouvy na dohody o převodu technologií, které nespádají do oblasti působnosti nařízení TTBER. Vydáním těchto pokynů chce Komise pomoci podnikům posoudit jejich dohody o převodu technologií podle pravidel hospodářské soutěže Unie, a usnadnit tak používání takových dohod. Dohody o převodu technologií umožňují šíření technologií a podněcují počáteční výzkum a vývoj, a tedy i inovace ⁽³⁾. Šíření technologií a inovací jsou klíčovými hnacími silami konkurenceschopného, odolného ⁽⁴⁾ a udržitelného hospodářství Unie.
- 3) Zásady stanovené v těchto pokynech je třeba používat s přihlédnutím ke konkrétním skutečnostem každého případu. Nelze je tedy uplatňovat mechanicky. Příklady uvedené v těchto pokynech mají jen ilustrativní povahu a nemají být vyčerpávající.
- 4) Těmito pokyny není dotčen výklad článku 101 Smlouvy a nařízení TTBER ze strany Tribunálu a Soudního dvora Evropské unie (dále společně jen „Soudní dvůr Evropské unie“).
- 5) Nařízením TTBER ani těmito pokyny není dotčena možnost souběžného použití článku 102 Smlouvy na dohody o převodu technologií ⁽⁵⁾.
- 6) Tyto pokyny mají následující strukturu:
 - a) Oddíl 2.1 nastiňuje obecné zásady, jimiž se řídí použití článku 101 Smlouvy na dohody o převodu technologií. Oddíl 2.2 se zabývá pojmy souvisejícími s posuzováním těchto dohod podle článku 101, včetně kladných a záporných důsledků udělování licencí na práva duševního vlastnictví na hospodářskou soutěž, vymezení relevantního trhu a rozlišení mezi soutěžiteli a nesoutěžiteli. Oddíl 2.3 pojednává o dohodách, na něž se článek 101 zpravidla nevztahuje.
 - b) Oddíl 3 poskytuje vodítko k oblasti působnosti nařízení TTBER. Vysvětluje definici dohod o převodu technologií pro výrobu smluvních výrobků, vztah mezi nařízením TTBER a ostatními nařízeními o blokových výjimkách, prahy podílu na trhu stanovené v článku 3 nařízení TTBER a tvrdá a vyloučená omezení stanovená v člancích 4 a 5 nařízení TTBER.

⁽¹⁾ Těmito pokyny se nahrazují pokyny Komise o použití článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o převodu technologií (Úř. věst. C 89, 28.3.2014, s. 3).

⁽²⁾ Úř. věst. L []. Nařízením TTBER se nahrazuje nařízení Komise (EU) č. 316/2014 ze dne 21. března 2014 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie dohod o převodu technologií (Úř. věst. L 93, 28.3.2014, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/316/oj>).

⁽³⁾ Viz sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“ (COM(2025) 30 final).

⁽⁴⁾ Odolnost zahrnuje připravenost v oblasti obrany, odolnost dodavatelských řetězců v odvětví obrany a odolnost vnitřního trhu.

⁽⁵⁾ Obdobně viz rozsudek Soudního dvora ze dne 21. prosince 2023, European Superleague Company, C-333/21, ECLI:EU:C:2023:1011, bod 119 a v něm citovaná judikatura. Příklad v oblasti dohod o převodu technologií viz rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2012 ve věci AT.39230 – Rio Tinto Alcan.

- c) Oddíl 4 nastiňuje politiku vymáhání používanou Komisí v jednotlivých případech. Za tímto účelem vysvětluje způsob posuzování dohod o převodu technologií, na něž se nařízení TTBER nevztahuje, podle čl. 101 odst. 1 a 3 Smlouvy a poskytuje vodítko k různým typům omezení, která se běžně vyskytují v dohodách o převodu technologií a jiných dohodách týkajících se technologických práv.

2. OBECNÉ ZÁSADY

2.1 Článek 101 Smlouvy a práva duševního vlastnictví

- 7) Cílem článku 101 Smlouvy je zajistit, aby podniky nepoužívaly dohody, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě ⁽⁶⁾ k vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na trhu na úkor spotřebitelů. Článek 101 rovněž sleduje cíl v podobě dosažení integrovaného vnitřního trhu, což zvyšuje hospodářskou soutěž v Unii.
- 8) Článek 101 Smlouvy se vztahuje na dohody mezi podniky, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy ⁽⁷⁾ a které vyloučují, omezují nebo narušují hospodářskou soutěž ⁽⁸⁾. Vymezuje příslušný právní rámec pro posuzování těchto dohod, který přihlíží k rozlišování záporných a kladných důsledků pro hospodářskou soutěž.
- 9) Posuzování dohod podle článku 101 Smlouvy sestává ze dvou kroků. Prvním krokem podle čl. 101 odst. 1 je posouzení, zda má dohoda protisoutěžní účel nebo zda má skutečné nebo potenciální omezující důsledky. Druhým krokem, který se stává nezbytným pouze v případě, že se zjistí, že dohoda omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1, je posouzení, zda dohoda vede ke zvyšování efektivity, které splňuje čtyři podmínky pro výjimku stanovené v čl. 101 odst. 3. Uvedené podmínky spočívají v tom, že dohoda i) musí přispívat ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků nebo k podpoře technického či hospodářského pokroku, přičemž ii) vyhrazuje spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, aniž by iii) ukládala omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná, a aniž by iv) umožňovala zúčastněným podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených ⁽⁹⁾. Podle článku 2 nařízení č. 1/2003 spočívá důkazní břemeno, že dohoda omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1, na orgánu pro hospodářskou soutěž nebo na straně, která tvrdí, že došlo k porušení článku 101, zatímco důkazní břemeno, že podmínky pro výjimku podle čl. 101 odst. 3 jsou splněny, spočívá na podnicích, které se této výjimky dovolávají.
- 10) Právní předpisy o duševním vlastnictví udělují výlučná práva vlastníkům patentů, autorských práv, práv k průmyslovým vzorům, ochranných známek a dalších zákonem chráněných práv. Podle právních předpisů o duševním vlastnictví je vlastník duševního vlastnictví oprávněn zakázat nepovolené využívání svého duševního vlastnictví a sám jej využívat např. udělováním licencí na toto vlastnictví třetím stranám. S výjimkou práva na provedení díla ⁽¹⁰⁾, jakmile je výrobek zahrnující právo duševního vlastnictví vlastníkem práva nebo s jeho souhlasem uveden na trh na území Evropského hospodářského prostoru (EHP), je toto právo duševního

⁽⁶⁾ V těchto pokynech, není-li uvedeno jinak, zahrnuje výraz „dohoda“ jednání ve vzájemné shodě i rozhodnutí sdružení podniků.

⁽⁷⁾ Viz pokyny Komise k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 81).

⁽⁸⁾ V těchto pokynech zahrnuje výraz „omezení“ i vyloučení a narušení hospodářské soutěže.

⁽⁹⁾ Podmínky čl. 101 odst. 3 a metodika jejich uplatňování jsou blíže vysvětleny v pokynech Komise o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy (Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 97).

⁽¹⁰⁾ Tato výjimka se týká i práv na pronájem. V této souvislosti viz čl. 1 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/115/oj>).

vlastnictví vyčerpáno na celém území, což znamená, že vlastník práva ho již nemůže využívat ke kontrole prodeje výrobku (zásada vyčerpání práv v Unii)⁽¹¹⁾. Vlastník práva není podle právních předpisů o duševním vlastnictví oprávněn bránit nabyvatelům licence nebo odběratelům výrobků obsahujících licencovanou technologii v tom, aby tyto výrobky prodávali. Zásada vyčerpání práv v Unii je v souladu se základní funkcí práv duševního vlastnictví, kterou je poskytnout jejich vlastníkově právo vyloučit ostatní z využívání jeho duševního vlastnictví bez jeho souhlasu.

- 11) Ze skutečnosti, že právní předpisy o duševním vlastnictví poskytují výlučná užívací práva, ovšem nevyplývá, že jsou práva duševního vlastnictví chráněna proti uplatnění práva v oblasti hospodářské soutěže. Článek 101 Smlouvy se použije především v případě dohod, jimiž vlastník práv duševního vlastnictví uděluje jinému podniku licenci k jejich využívání⁽¹²⁾. Z uvedené skutečnosti ale nevyplývá ani zákonitá existence konfliktu mezi právy duševního vlastnictví a pravidly Unie pro hospodářskou soutěž. Práva duševního vlastnictví podporují inovace tím, že motivují podniky, aby investovaly do vývoje nových či vylepšených výrobků a postupů. Stejně působí i hospodářská soutěž, protože na podniky vyvíjí tlak, aby inovovaly. Inovace představují základní a dynamickou složku otevřeného a konkurenceschopného tržního hospodářství. Pro podporu inovací a zajištění jejich využívání konkurenceschopným způsobem jsou tedy nutná jak práva duševního vlastnictví, tak hospodářská soutěž.
- 12) Při posuzování dohod o převodu technologií podle článku 101 Smlouvy se nesmí zapomínat na to, že proces získání práv duševního vlastnictví často zahrnuje značné investice a bývá spojen s nemalým rizikem. Aby nedošlo ke snížení dynamiky hospodářské soutěže a aby byly zachovány motivace k inovacím, nesmí být inovátor nepřiměřeně omezován ve využívání práv duševního vlastnictví, o nichž se ukáže, že jsou cenná. Z těchto důvodů by měl mít inovátor možnost usilovat o přiměřenou odměnu za úspěšné projekty, která postačuje k zachování pobídek k investování, a to s přihlédnutím k neúspěšným projektům. V rámci udělování licencí na technologie může být také nabyvatel licence nucen provést značné nevratné investice (to znamená, že po upuštění od činnosti v daném oboru nemůže nabyvatel licence tyto investice využít pro jiné činnosti nebo je prodat jinak než se značnou ztrátou) do licencované technologie a výrobních aktiv nezbytných k jejímu využívání. Článek 101 nelze používat bez zvážení takových předběžných investic vynaložených těmito stranami a rizik, která jsou s nimi spojena. Riziko, jemuž jsou strany vystaveny, a nevratné investice, které je nutno uskutečnit, tak mohou vést k tomu, že po dobu potřebnou k vynahrazení těchto investic dohoda nespadá do působnosti čl. 101 odst. 1 nebo popřípadě splňuje podmínky čl. 101 odst. 3.

⁽¹¹⁾ Tato zásada vyčerpání práv v Unii je například zakotvena v čl. 15 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. L 336, 23.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2436/oj>), čl. 15 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie (Úř. věst. L 154, 16.6.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1001/oj>), článku 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů (Úř. věst. L 289, 28.10.1998, s. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/71/oj>), článku 21 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství (Úř. věst. L 3, 5.1.2002, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/6/oj>), čl. 9 odst. 2 směrnice 2006/115/ES uvedené v poznámce pod čarou 10, čl. 4 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/29/oj>), čl. 4 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. L 111, 5.5.2009, s. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/24/oj>), čl. 5 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. L 77, 27.3.1996, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1996/9/oj>), čl. 5 odst. 5 směrnice Rady 87/54/EHS ze dne 16. prosince 1986 o právní ochraně topografií polovodičových výrobků (Úř. věst. L 24, 27.1.1987, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1987/54/oj>), článku 16 nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994 o odrůdových právech Společenství (Úř. věst. L 227, 1.9.1994, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2100/oj>) a článku 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2012 ze dne 17. prosince 2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany (Úř. věst. L 361, 31.12.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1257/oj>). Pokud jde o autorská práva k programovému vybavení, viz např. rozsudky Soudního dvora ze dne 3. července 2012, *UsedSoft GmbH v. Oracle International Corp.*, C-128/11, ECLI:EU:C:2012:407 a ze dne 12. října 2016, *Ranks a Vasiljevičs*, C-166/15, ECLI:EU:C:2016:762.

⁽¹²⁾ Viz např. rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2023, *Valve v. Komise*, T-172/21, ECLI:EU:T:2023:587, bod 191.

- 13) Právní rámec stanovený článkem 101 Smlouvy je dostatečně pružný, aby bylo možné náležitě zohlednit dynamické aspekty udělování licencí na technologie. Neplatí předpoklad, že by práva duševního vlastnictví a licenční dohody samy o sobě vyvolávaly obavy z narušení hospodářské soutěže. Většina dohod o licencích na technologie hospodářskou soutěž neomezuje. Udělování licencí na technologie naopak hospodářské soutěži obecně prospívá, protože vede k šíření technologií a podporuje inovaci jak na straně poskytovatelů, tak na straně nabyvatelů licencí. V případě, kdy dohody o licencích na technologie hospodářskou soutěž omezují, však často vedou ke zvýšení efektivity prospěšnému pro hospodářskou soutěž, které splňuje podmínky čl. 101 odst. 3 ⁽¹³⁾. Velká většina dohod o licencích na technologie je proto s článkem 101 slučitelná.

2.2 **Pojmy relevantní pro použití článku 101 Smlouvy na dohody o převodu technologií**

2.2.1 **Pojem podniku**

- 14) Ustanovení čl. 101 odst. 1 Smlouvy se vztahuje na podniky a sdružení podniků. Podnik je jakákoliv entita tvořená osobními, hmotnými a nehmotnými složkami, která vykonává hospodářskou činnost, nezávisle na právním postavení této entity a způsobu jejího financování.

2.2.2 **Omezení hospodářské soutěže a rozlišení mezi omezeními z hlediska účelu a omezeními z hlediska důsledku**

- 15) Ustanovení čl. 101 odst. 1 Smlouvy zakazuje dohody, jejichž účelem nebo důsledkem je omezení hospodářské soutěže. Ustanovení čl. 101 odst. 1 se použije jak v případě omezení hospodářské soutěže mezi smluvními stranami dohody, tak v případě omezení hospodářské soutěže mezi kteroukoli smluvní stranou a třetími stranami.
- 16) Posouzení, zda dohoda o převodu technologií omezuje hospodářskou soutěž, je nutno provést s přihlédnutím k aktuálním okolnostem, za nichž by hospodářská soutěž probíhala, pokud by daná dohoda a případná v ní obsažená omezení neexistovala. V rámci takového posouzení je nezbytné vzít v úvahu pravděpodobný dopad dohody na soutěž mezi technologiemi (soutěž mezi podniky používajícími konkurenční technologie) a soutěž v rámci téže technologie (soutěž mezi podniky používajícími stejnou technologii) ⁽¹⁴⁾. Ustanovení čl. 101 odst. 1 Smlouvy zakazuje omezení hospodářské soutěže jak mezi technologiemi, tak i v rámci jedné technologie. Proto je nutné posoudit, do jaké míry daná dohoda tyto dva aspekty hospodářské soutěže na trhu ovlivňuje (nebo je pravděpodobné, že ovlivní).
- 17) Pojem omezení z hlediska účelu se vztahuje pouze na určité druhy koordinace mezi podniky, které ve vztahu k hospodářské soutěži vykazují dostatečný stupeň škodlivosti, takže přezkum jejich důsledků není nutný ⁽¹⁵⁾.
- 18) Pojem omezení z hlediska důsledku se vztahuje na dohody, které nemají protisoutěžní účel, ale u nichž je prokázáno, že mají skutečné nebo potenciální omezující důsledky pro hospodářskou soutěž, které jsou výrazné ⁽¹⁶⁾. Aby měla dohoda omezující důsledky pro hospodářskou soutěž, musí mít skutečně nebo pravděpodobně výrazný nepříznivý dopad na nejméně jeden z parametrů hospodářské soutěže na trhu, jako je

⁽¹³⁾ Viz pokyny o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy uvedené v poznámce pod čarou 9.

⁽¹⁴⁾ Hospodářská soutěž mezi podniky používajícími stejnou technologii (soutěž v rámci téže technologie mezi nabyvateli licence) významným způsobem doplňuje soutěž mezi podniky, které používají konkurenční technologie (soutěž mezi technologiemi). Soutěž v rámci téže technologie může například vést k nižším cenám výrobků obsahujících dotčenou technologii, což může nejen vytvářet přímé a bezprostřední výhody pro spotřebitele těchto výrobků, ale také podněcovat další soutěž mezi podniky používajícími konkurenční technologie. V souvislosti s udělováním licencí je třeba vzít v úvahu také skutečnost, že nabyvatelé licence prodávají svůj vlastní výrobek. Nejedná se tedy o další prodej výrobku dodávaného jiným podnikem. Proto zde může existovat větší prostor pro rozlišení výrobků a soutěž mezi nabyvateli licence na základě kvality než v případě vertikálních dohod o dalším prodeji výrobků.

⁽¹⁵⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 21. prosince 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, ECLI:EU:C:2023:1011, bod 162 a citovaná judikatura.

⁽¹⁶⁾ Další objasnění týkající se pojmu omezení z hlediska účelu a z hlediska důsledku, jejich příslušný analytický rámec a relevantní příklady těchto omezení viz např. rozsudky Soudního dvora ze dne 21. prosince 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, ECLI:EU:C:2023:1011, bod 161 a násl. a ze dne 5. prosince 2024, *Tallinna Kaubamaja Grupp a KIA Auto*, C-606/23, ECLI:EU:C:2024:1004, bod 23 a násl.; viz také pokyny Komise k použitelnosti článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o horizontální spolupráci (dále jen „pokyny k horizontálním dohodám“) (Úř. věst. C 259, 21.7.2023, s. 1), bod 22 a násl.

cena, objem výroby, kvalita výrobků a jejich rozmanitost nebo inovace. K prokázání toho, že dohoda omezuje hospodářskou soutěž z hlediska důsledku, je obecně nutné vymezit relevantní trh(y) a posoudit účinky dohody na dynamiku trhu v konkrétním případě. Například výrazné záporné důsledky pro hospodářskou soutěž se pravděpodobně vyskytnou v případě, že alespoň jedna smluvní strana má nebo získá určitou tržní sílu⁽¹⁷⁾.

- 19) Pokud se podniky účastní spolupráce, která do působnosti zákazu stanoveného v čl. 101 odst. 1 Smlouvy nespadá, protože hospodářskou soutěž neovlivňuje nebo pro ni má kladné důsledky, pak do působnosti tohoto zákazu nespadá ani omezení obchodní samostatnosti jedné nebo více smluvních stran za předpokladu, že je toto omezení k realizaci spolupráce objektivně nezbytné a přiměřené cílům spolupráce (dále jen „vedlejší omezení“) (18). Aby bylo možné určit, zda dané omezení představuje vedlejší omezení, je třeba přezkoumat, zda by spolupráce byla nemožná, kdyby dané omezení neexistovalo. Skutečnost, že spolupráce je bez příslušného omezení pouze obtížněji realizovatelná nebo méně výnosná, nečiní toto omezení „objektivně nezbytným“, a tudíž vedlejším (19).
- 20) Jak je vysvětleno v bodě 9 těchto pokynů, dohoda, která omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, může být s článkem 101 přesto slučitelná, pokud smluvní strany mohou prokázat, že dohoda splňuje čtyři kumulativní podmínky v čl. 101 odst. 3.

2.2.3 Důsledky dohod o převodu technologií

- 21) Pro účely posouzení dohod o převodu technologií podle článku 101 Smlouvy je nezbytné vzít v úvahu všechny relevantní parametry hospodářské soutěže, jako jsou ceny, objem výroby ve smyslu množství výrobků, jejich kvality a rozmanitosti a inovace. V následujících oddílech jsou uvedeny příklady ilustrující možné důsledky licenčních dohod pro tyto parametry, s rozlišením mezi kladnými a zápornými důsledky.

2.2.3.1 Kladné důsledky

- 22) Dohody o převodu technologií mohou mít významné kladné důsledky pro hospodářskou soutěž a velká většina těchto dohod hospodářské soutěži skutečně prospívá. Dohody o převodu technologií mohou podpořit inovace tím, že inovátorům umožňují získávat výnosy pokrývající alespoň část jejich nákladů na výzkum a vývoj.
- 23) Dále dohody o převodu technologií vedou k šíření technologií, které může vytvářet hodnotu tím, že snižuje výrobní náklady nabyvatele licence nebo mu umožňuje vyrábět nové či vylepšené výrobky. Zvýšení efektivity na úrovni nabyvatele licence často vyplývá ze spojení technologie poskytovatele licence s aktivy a technologiemi nabyvatele. K udělování licencí často dochází proto, že pro poskytovatele licence je účelnější udělit na technologii licenci než ji využívat sám. Tak tomu může být zvláště v případě, že nabyvatel licence již má přístup k nezbytným výrobním aktivům. Dohoda poté nabyvateli licence zpřístupňuje technologii, kterou může spojit s těmito aktivy, a tedy mu umožňuje využívat nové nebo vylepšené technologie.

(17) Tržní síla je schopnost ziskově udržovat po určitou dobu ceny nad úroveň konkurence nebo ziskově udržovat po určitou dobu objem výroby ve smyslu množství výrobků, jejich kvality a rozmanitosti nebo inovace pod úroveň konkurence. Pro konstatování protiprávního jednání podle čl. 101 odst. 1 obvykle postačuje menší tržní síla, než jaká je třeba pro konstatování dominantního postavení podle článku 102.

(18) Rozsudky Soudního dvora ze dne 26. října 2023, EDP – Energias de Portugal a další, C-331/21, ECLI:EU:C:2023:812, bod 88 a násl., ze dne 11. září 2014, MasterCard v. Komise, C-382/12 P, ECLI:EU:C:2014:2201, bod 89, ze dne 11. července 1985, Remia a další v. Komise, věc 42/84, EU:C:1985:327, body 19–20, ze dne 28. ledna 1986, Pronuptia, věc 161/84, ECLI:EU:C:1986:41, body 15–17, ze dne 15. prosince 1994, Gøttrup-Klim, C-250/92, ECLI:EU:C:1994:413, bod 35 a ze dne 12. prosince 1995, Oude Luttikhuis a další, C-399/93, ECLI:EU:C:1995:434, body 12–15.

(19) Rozsudky Soudního dvora ze dne 26. října 2023, EDP – Energias de Portugal a další, C-331/21, ECLI:EU:C:2023:812, bod 90 a ze dne 11. září 2014, MasterCard v. Komise, C-382/12 P, ECLI:EU:C:2014:2201, bod 91.

- 24) Dalším příkladem udělení licence, které může vést ke zvýšení efektivity, je situace, kdy nabyvatel licence již má k dispozici nějakou technologii a spojení této technologie s technologií poskytovatele licence vede k synergii. Spojením obou technologií může nabyvatel licence případně dosáhnout konfigurace nákladů a výstupů, která by jinak nemohla vzniknout.
- 25) Licenční dohody mohou být rovněž zdrojem efektivity ve fázi distribuce, a to stejným způsobem jako vertikální dohody o distribuci zboží a služeb. Této efektivity může být dosaženo v podobě úspory nákladů nebo poskytování hodnotných služeb spotřebitelům. Kladné důsledky vertikálních dohod jsou popsány v pokynech Komise k vertikálním omezením ⁽²⁰⁾ (dále jen „vertikální pokyny“).
- 26) Udělování licencí může rovněž sloužit k odstranění překážek bránících rozvoji a využívání vlastní technologie nabyvatele licence, což je účel prospěšný hospodářské soutěži. Zvláště v odvětvích, kde existuje velký počet patentů, probíhá udělování licencí často s cílem odstranit riziko, že bude poskytovatel licence vznášet nároky kvůli porušení svých práv, a tím umožnit svobodnou volbu konstrukčního řešení ⁽²¹⁾.

2.2.3.2 Záporné důsledky

- 27) Ačkoli jsou dohody o převodu technologií pro hospodářskou soutěž obecně prospěšné, v některých případech je mohou podniky využívat k dosažení protisoutěžních cílů, které v konečném důsledku poškozují spotřebitele.
- 28) Omezující dohody o převodu technologií mohou mít tyto záporné důsledky pro trh:
- a) omezení soutěže mezi technologiemi, včetně usnadnění koluze, jak výslovné, tak tiché;
 - b) uzavření trhu soutěžitelům zvýšením jejich nákladů, omezením jejich přístupu k základním vstupům nebo jiným zvýšením překážek vstupu na trh a
 - c) omezení soutěže v rámci téže technologie.
- 29) Riziko omezení soutěže mezi technologiemi je vyšší, pokud jsou uloženy vzájemné závazky ⁽²²⁾. Jestliže na sebe například soutěžitelé navzájem převedou konkurenční technologie a uloží si vzájemný závazek poskytovat si budoucí zlepšení svých příslušných technologií a jestliže tato dohoda brání každému z soutěžitelů, aby před tím druhým získal technologický náskok, je omezena soutěž mezi smluvními stranami v oblasti inovací (viz též bod 262).
- 30) Dohody o převodu technologií mezi soutěžiteli mohou rovněž usnadňovat koluzi. Riziko koluze je vyšší na koncentrovaných trzích ⁽²³⁾. Dohody o převodu technologií mohou koluzi usnadnit prostřednictvím zvýšení průhlednosti trhu, kontroly určitého chování a zvýšení překážek vstupu na trh. Koluzi mohou usnadnit také dohody, které vedou k vysoké míře shodnosti nákladů, protože podniky s podobnými náklady budou mít pravděpodobněji podobné názory na podmínky koordinace ⁽²⁴⁾.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 248, 30.6.2022, s. 1, bod 12 a násl.

⁽²¹⁾ Pokud však takové licenční dohody vedou k odchodu jedné ze smluvních stran z trhu, mohou do oblasti působnosti čl. 101 odst. 1 spadat.

⁽²²⁾ Příkladem může být situace, kdy si dva podniky usazené v různých členských státech vzájemně udělí křížovou licenci na konkurenční technologie a každý z nich souhlasí, že nebude prodávat výrobky na domácím trhu toho druhého. Taková dohoda omezuje potenciální soutěž mezi nimi.

⁽²³⁾ Předpokladem koluze je, že podniky, které se na ní podílejí, mají podobné názory na svůj společný zájem a na způsob fungování mechanismů koordinace. Aby mohla koluze fungovat, podniky musí mít také možnost vzájemně sledovat své chování na trhu a musí existovat dostatečné nástroje odrazující je od toho, aby se od společného postupu na trhu odchýlily, přičemž překážky vstupu musí být dostatečně vysoké, aby omezovaly vstup vnějších subjektů na trh nebo rozvoj jejich aktivit.

⁽²⁴⁾ V této souvislosti viz bod 21 pokynů k horizontálním dohodám.

- 31) Koluzi může usnadnit i výměna obchodně citlivých informací mezi soutěžiteli během plnění dohody o převodu technologií. Plnění licenční dohody může vyžadovat výměnu obchodně citlivých informací. Pokud samotná dohoda do působnosti zákazu stanoveného v čl. 101 odst. 1 Smlouvy nespadá, protože hospodářskou soutěž neovlivňuje nebo pro ni má kladné důsledky, pak do působnosti tohoto zákazu nespadá ani výměna informací, která je ve vztahu k uvedené dohodě vedlejší. Tak je tomu v případě, kdy je výměna informací k plnění licenční dohody objektivně nezbytná a je přiměřená jejím cílům. Pokud výměna informací překračuje rámec toho, co je k plnění dohody objektivně nezbytné, nebo není přiměřená jejím cílům, měla by být posouzena na základě návodů uvedeného v kapitole 6 pokynů k horizontálním dohodám. Pokud výměna informací do působnosti čl. 101 odst. 1 spadá, může přesto splňovat podmínky čl. 101 odst. 3.
- 32) Dohody o převodu technologií mohou rovněž omezit soutěž mezi technologiemi vytvořením překážek vstupu soutěžitelů na trh nebo rozvoje jejich aktivit. Trh může být třetím stranám uzavřen například tehdy, když stávající poskytovatelé licence ukládají nabyvatelům licence závazky nesoutěžit v takové míře, že je třetím stranám k dispozici nedostatečný počet nabyvatelů licence k uzavření licenčních dohod se třetími stranami, přičemž vstup na trh na úrovni nabyvatelů licence je obtížný ⁽²⁵⁾.
- 33) Dohody o převodu technologií mohou rovněž omezit soutěž v rámci téže technologie. To může vyplývat například z toho, že nabyvatelům licence je uloženo udržování cen pro další prodej nebo omezení prodeje na určitá území nebo určité zákazníky. Omezení soutěže v rámci téže technologie mohou usnadnit koluzi mezi nabyvateli licence. Mohou také usnadnit koluzi mezi vlastníky konkurenčních technologií nebo omezit soutěž mezi technologiemi tím, že zvyšují překážky vstupu na trh.

2.2.4 Vymezení trhu

- 34) Přístup Komise k vymezení relevantního trhu je stanoven v jejím sdělení o vymezení relevantního trhu pro účely práva Unie v oblasti hospodářské soutěže ⁽²⁶⁾ (dále jen „sdělení o vymezení trhu“). Na rozdíl od uvedeného sdělení se tyto pokyny zabývají jen těmi aspekty vymezení trhu, které mají zvláštní význam v oblasti udělování licencí na technologie.
- 35) Technologie je vstup, který je začleňován do výrobku nebo do výrobního postupu. Udělování licencí na technologie proto může ovlivnit hospodářskou soutěž jak na předchozích trzích se vstupy, tak na navazujících trzích s výstupy. Například dohoda mezi dvěma smluvními stranami, které na navazujícím trhu prodávají konkurenční výrobky a které si rovněž udělí křížovou licenci na technologická práva související s předchozí výrobou těchto výrobků, může omezit hospodářskou soutěž na dotčeném navazujícím trhu se zbožím či službami. Udělení křížové licence může též omezit hospodářskou soutěž na předcházejícím trhu s technologiemi a případně i na dalších předcházejících trzích se vstupy. Pro účely posouzení důsledků licenčních dohod pro hospodářskou soutěž proto může být nutné vymezit relevantní výrobové trhy i relevantní trhy technologií ⁽²⁷⁾.

⁽²⁵⁾ Dalším příkladem je potenciální uzavření trhu dodavatelům zastupitelných technologií, k němuž může dojít, když poskytovatel licence s významnou tržní silou spojí různé součásti technologie do jednoho licenčního souboru, i když je pro výrobu daného výrobku nezbytná pouze část souboru.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C, C/2024/1645, 22.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1645/oj>.

⁽²⁷⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 17. listopadu 2010 ve věci COMP/M.5675, Syngenta/Monsanto, v němž Komise analyzuje spojení dvou vertikálně integrovaných pěstitelů slunečnic, přičemž zkoumá jak i) předcházející trh pro obchodování (konkrétně výměnu a udělování licencí) s odrůdami (rodičovskými liniemi a hybridy), tak ii) navazující trh pro obchodní využití hybridů. Ve svém rozhodnutí ze dne 13. března 2009 ve věci COMP/M.5406, IPIC/MAN Ferrostaal AG Komise kromě trhu pro výrobu vysoce kvalitního melaminu vymezila také předcházející trh s technologiemi pro dodávky technologie na výrobu melaminu. Viz také rozhodnutí Komise ze dne 8. června 1995 ve věci COMP/M.269, Shell/Montecatini a rozhodnutí Komise ze dne 2. června 2023 ve věci COMP/M.10783, EQT Future/AM Fresh/SNFL/IFG, v němž Komise posuzovala spojení týkající se společností působících v odvětví stolních hroznů tím, že zkoumala předcházející trh pro šlechtění chráněných odrůd stolních hroznů bez jader a udělování licencí na ně i navazující trhy pro produkci a distribuci stolních hroznů.

- 36) Relevantní výrobní trh zahrnuje smluvní výrobky (obsahující licencovanou technologii) a výrobky, které kupující na základě jejich vlastností, cen a účelu použití považují za vzájemně zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem ke smluvním výrobkům, s přihlédnutím k podmínkám hospodářské soutěže a ke struktuře nabídky a poptávky na trhu. Smluvní výrobky mohou patřit na trh s konečnými výrobky a/nebo meziprodukty.
- 37) Relevantní trhy technologií sestávají z licencovaných technologických práv a jejich substitutů, tj. jiných technologických práv, které nabyvatelé licence na základě jejich vlastností, licenčních poplatků a účelu použití považují za vzájemně zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k licencovaným technologickým právům, s přihlédnutím k podmínkám hospodářské soutěže a ke struktuře nabídky a poptávky na trhu. Nejprve se vymezí technologie, kterou poskytovatel licence uvádí na trh, a poté je třeba identifikovat jiné technologie, k nimž by nabyvatelé licence mohli přejít v reakci na zhoršení podmínek nabídky technologie poskytovatele licence vzhledem k těmto jiným technologiím. Alternativním přístupem je zkoumání trhu s cílem vyhledat výrobky obsahující licencovaná technologická práva (viz bod 40).
- 38) Výraz „relevantní trh“ používaný v článku 3 nařízení TTBER a definovaný v čl. 1 odst. 1 písm. m) uvedeného nařízení se vztahuje na relevantní výrobní trh a relevantní trh technologií vymezený jak zeměpisně, tak podle druhu výrobků.
- 39) „Relevantní zeměpisný trh“ je definovaný v čl. 1 odst. 1 písm. l) nařízení TTBER a zahrnuje oblast, v níž se dotčené podniky účastní nabídky výrobků a poptávky po nich nebo udělování či nabývání licencí na technologie, v níž jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně stejnorodé a která může být odlišena od sousedních zeměpisných oblastí, protože podmínky hospodářské soutěže jsou v těchto oblastech zřetelně odlišné. Zeměpisně vymezený relevantní trh technologií se může lišit od zeměpisně vymezeného relevantního výrobního trhu.
- 40) Poté, co jsou relevantní trhy vymezeny, lze jednotlivým zdrojům hospodářské soutěže na každém trhu připsat podíly na tomto trhu, které je možné použít jako ukazatele relativní síly účastníků trhu. V případě trhů technologií lze postupovat tak, že se podíly na trhu vypočítají na základě podílu každé technologie na celkových příjmech z licenčních poplatků, který představuje podíl technologie na trhu, na němž jsou udělovány licence na vzájemně si konkurující technologie. V důsledku nedostatku přesných informací o příjmech z licenčních poplatků to však často bývá spíše čistě teoretická možnost než prakticky použitelná metoda. Jiným přístupem, který je použit pro účely uplatnění „bezpečného přístavu“ stanoveného v nařízení TTBER, je vypočítat podíly na trhu technologií na základě prodeje výrobků obsahujících licencovanou technologii na navazujících výrobních trzích (více podrobností viz body 110 až 115 těchto pokynů). V jednotlivých případech, na které se „bezpečný přístav“ stanovený v nařízení TTBER nevztahuje, může být pro přesnější posouzení postavení poskytovatele licence na trhu nutné použít oba popsané přístupy, je-li to ovšem prakticky možné, jakož i vzít v úvahu jiné faktory, které jsou výstižným ukazatelem relativní síly dostupných technologií (více podrobností o těchto faktorech viz body 184 až 193 těchto pokynů) ⁽²⁸⁾.
- 41) Dohody o licencích na technologie mohou ovlivňovat hospodářskou soutěž v oblasti inovací ⁽²⁹⁾. Nicméně při provádění analýzy těchto důsledků se Komise obvykle omezí na zkoumání dopadu dohody na hospodářskou soutěž v rámci stávajících trhů výrobků a technologií. Hospodářskou soutěž na těchto trzích mohou ovlivnit dohody, které pozdržují zavedení vylepšených nebo nových výrobků, jimiž budou časem nahrazeny výrobky stávající. V takových případech jsou inovace zdrojem potenciální soutěže, což je třeba vzít v úvahu při

⁽²⁸⁾ Viz např. rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2012 ve věci AT.39230 – Rio Tinto Alcan, body 38–41. Viz rovněž rozhodnutí Komise ve věcech COMP/M.5675, Syngenta/Monsanto a COMP/M.5406, IPIC/MAN Ferrostaal AG uvedená v poznámce pod čarou 27.

⁽²⁹⁾ Dohody o licencích na technologie mohou například ovlivňovat vývoj výrobků nebo technologií, které i) vylepší stávající výrobky nebo technologie; ii) nahradí stávající výrobky nebo technologie nebo které iii) by vytvořily zcela novou poptávku. Dohody o licencích na technologie mohou rovněž ovlivnit iv) počáteční inovační úsilí, konkrétní činnosti v oblasti výzkumu a vývoje, které nejsou úzce spojeny s konkrétním výrobkem nebo technologií.

posuzování dopadu dohody na trhy výrobků a trhy technologií. V omezeném počtu případů však může být užitečné a nezbytné analyzovat zvláště také důsledky pro hospodářskou soutěž v oblasti inovací. To platí zejména pro vysoce inovativní trhy, které se vyznačují častým a významným výzkumem a vývojem a kde dohoda ovlivňuje inovace zaměřené na vývoj nových výrobků nebo technologií⁽³⁰⁾. V takových případech lze pomocí analýzy stanovit, zda po uzavření dohody zůstane dostatečný počet konkurenčních projektů výzkumu a vývoje pro zachování účinné soutěže v oblasti inovací⁽³¹⁾.

2.2.5 Rozlišení mezi soutěžiteli a nesoutěžiteli

- 42) Obecně platí, že dohody mezi soutěžiteli představují větší riziko pro hospodářskou soutěž než dohody mezi nesoutěžiteli⁽³²⁾.
- 43) Aby bylo možné určit konkurenční vztah mezi smluvními stranami dohody, je třeba prozkoumat, zda by při neexistenci dohody byly skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli. Jestliže by smluvní strany bez dané dohody nebyly skutečnými ani potenciálními soutěžiteli na žádném relevantním trhu dotčeném dohodou, považují se za nesoutěžitele.
- 44) Strany jsou skutečnými soutěžiteli na trhu s dodávkami výrobků, pokud již před uzavřením dohody obě působí na stejném relevantním trhu.
- 45) Strana je považována za potenciálního soutěžitele druhé strany na trhu s dodávkami výrobků, pokud by při neexistenci dohody existovaly pro první stranu reálné a konkrétní možnosti, jak vstoupit na relevantní trh a soutěžit s druhou stranou, která na tomto trhu již působí⁽³³⁾. Závěr o potenciální soutěži musí být založen na souhrnu shodujících se skutkových okolností zohledňujících strukturu trhu, jakož i hospodářský a právní kontext, jímž se řídí jeho fungování. Hypotetická možnost vstupu na trh nebo pouhý úmysl strany na trh vstoupit nestačí⁽³⁴⁾. Naproti tomu není nutné s jistotou prokázat, že podnik na relevantní trh skutečně vstoupí, ani že bude schopen se na tomto trhu udržet⁽³⁵⁾. Takový vstup na trh je například pravděpodobnější, jestliže nabyvatel licence vlastní aktiva, která by mohl ke vstupu na trh snadno použít, aniž by tím riskoval značné nevratné náklady, nebo jestliže již za účelem vstupu na trh vypracoval plány anebo začal investovat jiným způsobem.
- 46) Ve specifickém kontextu práv duševního vlastnictví se může stát, že jedna nebo obě smluvní strany jsou vlastníky platných práv duševního vlastnictví, která druhé smluvní straně brání v působení na příslušném trhu nebo ve vstupu na něj, aniž by tato technologická práva porušila. Tato situace se označuje jako „blokování“. Při posuzování možného dopadu blokování na jejich konkurenční vztah by měly smluvní strany zvážit tyto faktory:
- a) Pokud obě strany na relevantním trhu již působí, je velmi nepravděpodobné, že by se vzájemně blokovaly, ledaže by bylo porušení a platnost práva duševního vlastnictví potvrzeno pravomocným soudním rozhodnutím. Pokud takové rozhodnutí neexistuje, považují se smluvní strany obecně za skutečné soutěžitele.

⁽³⁰⁾ Viz např. bod 90 a násl. sdělení o vymezení trhu uvedeného v poznámce pod čarou 26.

⁽³¹⁾ V tomto ohledu tyto pokyny poskytují tzv. měkký bezpečný přístav pro dohody o převodu technologií, na které se bloková výjimka nevztahuje, protože jsou překročeny prahy podílu na trhu: viz bod 181.

⁽³²⁾ Viz např. úvahy v bodě 10 vertikálních pokynů, které se obdobně vztahují i na udělování licencí na technologie.

⁽³³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 26. října 2023, EDP – Energias de Portugal a další, C-331/21, ECLI:EU:C:2023:812, bod 61.

⁽³⁴⁾ Viz například rozsudky Soudního dvora ze dne 26. října 2023, EDP – Energias de Portugal a další, C-331/21, ECLI:EU:C:2023:812, body 60–63 a ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, body 36–39.

⁽³⁵⁾ Viz například rozsudky Soudního dvora ze dne 26. října 2023, EDP – Energias de Portugal a další, C-331/21, ECLI:EU:C:2023:812, bod 62; ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, body 36 až 45; ze dne 25. března 2021, H. Lundbeck A/S a Lundbeck Ltd v. Evropská komise, C-591/16 P, ECLI:EU:C:2021:243, body 54 až 57; ze dne 27. června 2024, Komise v. Servier a další, C-176/19 P, ECLI:EU:C:2024:549, body 100–101.

- b) Jestliže jedna smluvní strana na trhu zatím nepůsobí, ale již ke vstupu na trh vynaložila značné investice nebo podnikla významné přípravné kroky, je velmi pravděpodobné, že strany jsou přinejmenším potenciálními soutěžiteli ⁽³⁶⁾. V případě neexistence takových investic a kroků se strany při řešení otázky, zda jsou potenciálními soutěžiteli, budou muset opírat o všechny důkazy dostupné v daném okamžiku, včetně možnosti, že dochází k porušování práv duševního vlastnictví, platnosti dotčených práv a zda existují reálné možnosti stávající práva duševního vlastnictví obejít. Zvláště přesvědčivé důkazy o existenci blokování se vyžadují v případě, že smluvní strany mají společný zájem tvrdit, že k blokování dochází, aby byly uznány za nesoutěžitele, například když se domnělé blokování týká technologií, které jsou technologickými substituty (viz bod 37), anebo pokud ze strany jedné nebo obou smluvních stran vůči straně druhé dochází k významným pobídkám ⁽³⁷⁾.
- 47) Smluvní strany jsou skutečnými soutěžiteli na trhu technologií, jestliže buď obě udělují licence na vzájemně nahraditelná technologická práva, nebo nabyvatel licence již uděluje licence na svá vlastní technologická práva a poskytovatel licence na trh technologií vstupuje tím, že nabyvateli licence udělí licenci na konkurenční technologická práva.
- 48) Smluvní strany se pokládají za potenciální soutěžitele na trhu technologií, jestliže vlastní vzájemně nahraditelné technologie a nabyvatel licence sice neuděluje licence na svou vlastní technologii, ale pravděpodobně by je uděloval, kdyby došlo ke zhoršení podmínek nabídky technologie poskytovatele licence vzhledem k těmto jiným technologiím ⁽³⁸⁾. U trhů technologií je obecně obtížnější posoudit, zda jsou smluvní strany potenciálními soutěžiteli. Pro účely použití nařízení TTBER se proto potenciální soutěž na trhu technologií nebere v úvahu (viz bod 107 těchto pokynů) a smluvní strany se považují za nesoutěžitele.
- 49) V některých případech může být rovněž možné učinit závěr, že poskytovatel a nabyvatel licence si na relevantním výrobovém trhu a relevantním trhu technologií nekonkurují, i když vyrábějí konkurenční výrobky, protože licencovaná technologie představuje natolik radikální inovaci, že se technologie nabyvatele licence stala zastaralou nebo nekonkurenceschopnou. V takových případech technologie poskytovatele licence buď vytváří nový trh, nebo vylučuje technologii nabyvatele licence ze stávajícího trhu. V době uzavření dohody však často není možné k tomuto závěru dospět. Skutečnost, že se starší technologie stala zastaralou nebo nekonkurenceschopnou se totiž obvykle ukáže, teprve když jsou nová technologie nebo výrobky, které ji obsahují, po určitou dobu k dispozici spotřebitelům. Když byla například vyvinuta technologie kompaktních disků a disky i přehrávače byly uvedeny na trh, nebylo zjevné, že tato nová technologie nahradí technologii vinylových desek. To se jasně ukázalo až o několik let později. Jestliže tedy v době uzavření dohody není zjevné, že technologie nabyvatele licence je zastaralá nebo nekonkurenceschopná, budou smluvní strany považovány za soutěžitele. Avšak vzhledem k tomu, že čl. 101 odst. 1 a 3 Smlouvy je třeba používat s přihlédnutím k aktuálním okolnostem, za nichž se dohoda uskutečňuje, musí posouzení reagovat na zásadní změny skutečností daného případu. Pokud se tedy technologie nabyvatele licence následně stane zastaralou nebo na trhu nekonkurenceschopnou, může se vztah mezi smluvními stranami překvalifikovat na vztah mezi nesoutěžiteli.

⁽³⁶⁾ Je například pravděpodobné, že smluvní strany budou považovány za potenciální soutěžiteli na relevantním trhu s dodávkami výrobků, jestliže nabyvatel licence vyrábí na jednom zeměpisném trhu na základě své vlastní technologie a začíná vyrábět na jiném zeměpisném trhu na základě licencované konkurenční technologie. Za takových okolností je pravděpodobné, že by nabyvatel licence mohl na tento druhý zeměpisný trh vstoupit na základě své vlastní technologie, pokud tomuto vstupu nebrání objektivní faktory, včetně existence blokování práv duševního vlastnictví.

⁽³⁷⁾ V této souvislosti viz rozsudky Soudního dvora ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, body 54–56; ze dne 27. června 2024, Komise v. Servier a další, C-176/19 P, ECLI:EU:C:2024:549, body 87–89, 103 a 131; ze dne 27. června 2024, Komise v. Krka, C-151/19, ECLI:EU:C:2024:546, bod 411.

⁽³⁸⁾ Z provozních a praktických důvodů se toto posouzení obvykle zaměřuje na reakce na zvýšení cen. Jednou z metod je například posoudit, zda by nabyvatel licence pravděpodobně začal udělovat licence na svou vlastní technologii v reakci na malé, ale trvalé zvýšení cen technologií. Posouzení však může brát v potaz i změny ovlivňující další parametry hospodářské soutěže, jako je kvalita výrobků nebo úroveň inovací.

- 50) Někdy se může stát, že se smluvní strany stanou soutěžiteli po uzavření dohody, protože nabyvatel licence vyvine nebo si pořídí a začne využívat konkurenční technologii. V takových případech je třeba vzít v úvahu, že v době uzavření dohody smluvní strany nebyly soutěžiteli a že za těchto okolností byla dohoda uzavřena. Komise se proto zaměří především na dopad dohody na možnost nabyvatele licence využívat svou vlastní (konkurenční) technologii. Z tohoto důvodu se seznam tvrdých omezení platný pro dohody mezi soutěžiteli na takovéto dohody nevztahuje, jestliže dohoda nebude později zásadně pozměněna poté, co se smluvní strany staly soutěžiteli (viz čl. 4 odst. 3 nařízení TTBER).
- 51) Podniky, které jsou stranami určité dohody, se mohou stát soutěžiteli po uzavření této dohody také v případě, že nabyvatel licence na relevantním trhu, kde jsou smluvní výrobky prodávány, působil již před uzavřením dohody a poskytovatel licence na tento trh následně vstoupí na základě buď licencovaných technologických práv nebo nové technologie. V takovém případě se seznam tvrdých omezení platný pro dohody mezi nesoutěžiteli bude na danou dohodu i nadále vztahovat po celou dobu jejího trvání, jestliže nebude později zásadně pozměněna (viz čl. 4 odst. 3 nařízení TTBER). Zásadní změna spočívá v uzavření nové dohody o převodu technologií mezi smluvními stranami, která se týká konkurenčních technologických práv, jež lze použít k výrobě výrobků konkurujících smluvním výrobkům.

2.3 **Dohody, na něž se čl. 101 odst. 1 Smlouvy zpravidla nevztahuje**

- 52) Na dohody, které nejsou schopny výrazně ovlivnit obchod mezi členskými státy (absence účinků na obchod) nebo výrazně omezovat hospodářskou soutěž (dohody menšího významu), se čl. 101 odst. 1 Smlouvy nevztahuje. Komise poskytla vodítko týkající se nedostatečného ovlivnění obchodu ve svých pokynech k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 a 82 Smlouvy o ES ⁽³⁹⁾ (dále jen „pokyny k pojmu ovlivnění obchodu“) a návod týkající se dohod menšího významu ve svém sdělení o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie ⁽⁴⁰⁾ (dále jen „sdělení *de minimis*“). Pokyny k pojmu ovlivnění obchodu i sdělení *de minimis* jsou obzvláště důležité pro posouzení dohod o převodu technologií mezi malými a středními podniky ⁽⁴¹⁾.

3. **POUŽITÍ NAŘÍZENÍ TTBER**

3.1 **Právní účinky nařízení TTBER**

- 53) Na dohody o převodu technologií, které splňují podmínky stanovené v nařízení TTBER, se vztahuje výjimka ze zákazu uvedeného v čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Dohody, na které se bloková výjimka vztahuje, jsou právně platné a vymahatelné ⁽⁴²⁾.
- 54) Bloková výjimka stanovená nařízením TTBER je založena na předpokladu, že určité kategorie dohod o převodu technologií – pokud se na ně vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy – obecně splňují čtyři podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy ⁽⁴³⁾. Účelem prahů podílu na trhu (článek 3 nařízení TTBER), tvrdých omezení (článek 4 nařízení TTBER) a vyloučených omezení (článek 5 nařízení TTBER) je zajistit, aby se bloková výjimka vztahovala jen na ty omezující dohody, o nichž lze důvodně předpokládat, že splňují čtyři podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3.

⁽³⁹⁾ Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 81.

⁽⁴⁰⁾ Úř. věst. C 291, 30.8.2014, s. 1.

⁽⁴¹⁾ Návod k vymezení relevantních trhů a výpočtu podílů na trhu v souvislosti s dohodami o převodu technologií viz oddíl 2.2.4 těchto pokynů.

⁽⁴²⁾ Dohody, na které se bloková výjimka vztahuje, mohou být zakázány pouze po zrušení blokové výjimky Komisí nebo orgány pro hospodářskou soutěž členských států – viz oddíl 3.6 těchto pokynů o zrušení blokové výjimky.

⁽⁴³⁾ Viz bod 9.

- 55) Jak je uvedeno v části 2 těchto pokynů, mnoho dohod o převodu technologií do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy nespadá buď proto, že hospodářskou soutěž neomezují vůbec, nebo proto, že omezení hospodářské soutěže není výrazné⁽⁴⁴⁾. Každopádně, pokud dohoda o převodu technologií splňuje podmínky nařízení TTBER, není třeba určovat, zda spadá do působnosti čl. 101 odst. 1⁽⁴⁵⁾.
- 56) Mimo oblast působnosti blokové výjimky má význam zkoumat, zda v konkrétním případě dohoda omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, a pokud ano, zda jsou splněny podmínky čl. 101 odst. 3. Neplatí předpoklad, že dohody o převodu technologií, na něž se bloková výjimka nevztahuje, spadají do působnosti čl. 101 odst. 1 nebo nesplňují podmínky čl. 101 odst. 3. Především samotná skutečnost, že podíly smluvních stran na trhu překračují prahy podílu na trhu stanovené v článku 3 nařízení TTBER, není dostatečným základem pro závěr, že se na dohodu vztahuje čl. 101 odst. 1. Je nutné individuální posouzení pravděpodobných účinků dohody.

3.2 **Oblast působnosti a časová platnost nařízení TTBER**

3.2.1 **Pojem dohody o převodu technologií**

- 57) Nařízení TTBER a tyto pokyny se týkají dohod o převodu technologií. V souladu s čl. 1 odst. 1 písm. b) nařízení TTBER pojem „technologická práva“ zahrnuje know-how a patenty, užité vzory, práva k průmyslovým vzorům, topografie polovodičových výrobků, doplňková ochranná osvědčení pro léčiva nebo jiné výrobky, pro které lze takováto osvědčení získat, osvědčení šlechtitelů rostlin a autorská práva k programovému vybavení či kombinaci výše uvedeného, jakož i přihlášky těchto práv a žádosti o zápis těchto práv. Licencovaná technologická práva by měla nabyvateli licence umožnit vyrábět smluvní výrobky, ať již s dalšími vstupy nebo bez nich. Nařízení TTBER se použije pouze v těch členských státech, v nichž je poskytovatel licence vlastníkem příslušných technologických práv. V opačném případě neexistují žádná technologická práva, které by bylo možné převádět ve smyslu nařízení TTBER.
- 58) Know-how je v čl. 1 odst. 1 písm. i) nařízení TTBER definováno jako soubor praktických znalostí, které jsou získány zkušenostmi a pokusy a které jsou tajné, podstatné a identifikované.
- a) Slovem „tajné“ se rozumí, že know-how není všeobecně známé a snadno přístupné.
- b) Slovem „podstatné“ se rozumí, že know-how obsahuje informace, které jsou důležité a užitečné pro výrobu výrobků nebo pro použití postupu, jichž se týká licenční dohoda. Jinými slovy musí tyto znalosti významně přispívat k výrobě smluvních výrobků nebo tuto výrobu usnadňovat. V případech, kdy se licencované know-how netýká postupu, nýbrž výrobku, znamená tato podmínka, že je know-how užitečné pro výrobu smluvního výrobku. Tato podmínka není splněna, jestliže lze smluvní výrobek vyrábět na základě volně dostupné technologie. Nicméně tato podmínka nevyžaduje, aby měl smluvní výrobek vyšší hodnotu než výrobky vyráběné s využitím volně dostupné technologie. V případě technologií postupů tato podmínka znamená, že know-how je užitečné v tom smyslu, že lze ke dni uzavření dohody rozumně předpokládat, že má potenciál významně zvýšit konkurenceschopnost nabyvatele licence, například prostřednictvím snížení jeho výrobních nákladů.
- c) Slovem „identifikované“ se rozumí, že je možné prověřit, zda licencované know-how splňuje kritéria tajnosti a podstatnosti. Tato podmínka je splněna, jestliže je licencované know-how popsáno v elektronických nebo písemných materiálech. To však v některých případech nemusí být v podstatě možné. Licencované know-how totiž může sestávat z praktických znalostí zaměstnanců poskytovatele licence. Zaměstnanci poskytovatele licence mohou mít například tajné a podstatné znalosti o určitém výrobním postupu, které se nabyvateli licence předají ve formě školení zaměstnanců nabyvatele. V takových případech postačí popsat v dohodě obecnou povahu know-how a uvést seznam zaměstnanců, kteří se podíleli nebo budou podílet na jeho předávání nabyvateli licence.

⁽⁴⁴⁾ Viz například oddíl 2.4.

⁽⁴⁵⁾ Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1/oj>) nelze dohody, které mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy, ale které nejsou zakázány článkem 101, zakázat ani na základě vnitrostátního práva v oblasti hospodářské soutěže.

3.2.1.1 Použití čl. 2 odst. 3 nařízení TTBER

- 59) Na ustanovení v dohodách o převodu technologií, jež se týkají nákupu výrobků nabyvatelem licence, se nařízení TTBER vztahuje jen tehdy, pokud tato ustanovení přímo souvisí s výrobou nebo prodejem smluvních výrobků. Nařízení TTBER se proto nevztahuje na ty části dohody o převodu technologií, které se týkají vstupů nebo zařízení využívaných k jiným účelům, než je výroba smluvních výrobků. Například při prodeji mléka spolu s licencí na technologii za účelem výroby sýra se nařízení TTBER vztahuje pouze na mléko použité k výrobě sýra za pomoci licencované technologie. Na ustanovení v dohodách o převodu technologií, jež se týkají udělování licencí na jiné druhy práv duševního vlastnictví jako ochranné známky a autorská práva, s výjimkou autorských práv k programovému vybavení (k autorským právům k programovému vybavení viz body 57 a 86 těchto pokynů), se nařízení TTBER vztahuje jen tehdy, pokud tato ustanovení přímo souvisí s výrobou nebo prodejem smluvních výrobků. Tato podmínka zaručuje, že na ustanovení o jiných druzích práv duševního vlastnictví se bloková výjimka vztahuje jen tehdy, pokud tato jiná práva duševního vlastnictví slouží k tomu, aby nabyvatel licence mohl lépe využívat licencovaná technologická práva. Například pokud poskytovatel licence oprávní nabyvatele licence k tomu, aby používal jeho ochrannou známku na výrobcích obsahujících licencovanou technologii, může tato licence ochranné známky nabyvateli licence pomoci lépe využívat licencovanou technologii tím, že spotřebitelům umožní, aby si vytvořili bezprostřední souvislost mezi výrobkem a vlastnostmi, které mu licencovaná technologická práva propůjčila. Povinnost nabyvatele licence používat ochrannou známku poskytovatele licence může též podpořit šíření technologií tím, že poskytovateli licence umožňuje identifikovat se jako zdroj technologie, jež je základem výrobku. Nařízení TTBER se vztahuje na dohody o převodu technologií v této situaci i přesto, že hlavním zájmem obou stran je spíše využití ochranné známky než technologie ⁽⁴⁶⁾.

3.2.1.2 Udělování licencí k právům duševního vlastnictví mimo oblast působnosti nařízení TTBER

- 60) Použití zásad uvedených v nařízení TTBER a těchto pokynech nebude Komise rozšiřovat na udělování licencí na ochranné známky (výjimku zde tvoří situace uvedené v bodě 59 těchto pokynů). Licence na ochranné známky jsou často udělovány v souvislosti s distribucí a dalším prodejem zboží a služeb a příslušné dohody se obecně podobají spíše distribučním dohodám než dohodám o licencích na technologie. Pokud licence na ochrannou známku přímo souvisí s použitím, prodejem nebo dalším prodejem zboží a služeb a nepředstavuje hlavní předmět dohody, pak se na danou licenční dohodu vztahuje nařízení Komise (EU) 2022/720 ⁽⁴⁷⁾ (dále jen „nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody“).
- 61) Nařízení TTBER se nevztahuje na udělování licencí na autorská práva s výjimkou autorských práv k programovému vybavení (výjimku zde tvoří situace uvedené v bodě 59 těchto pokynů). Při posuzování udělování licencí na autorská práva pro výrobu smluvních výrobků podle článku 101 Smlouvy však Komise zpravidla použije zásady stanovené v nařízení TTBER a těchto pokynech ⁽⁴⁸⁾. Naproti tomu Komise nebude rozšiřovat použití zásad uvedených v nařízení TTBER a těchto pokynech na udělování licencí na autorská práva v dohodách o prodeji licencovaného zboží. Tyto dohody obvykle zahrnují vlastníka práv, který poskytuje licenci na obchodní značku, fiktivní postavu nebo veřejnou osobu za účelem výroby a prodeje výrobků s uvedeným označením nebo postavou či osobou. Tyto dohody se často podobají spíše distribučním dohodám než dohodám o převodu technologií ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁶⁾ Nařízení TTBER by se například mohlo vztahovat na dohodu o převodu technologií posuzovanou v rozhodnutí Komise 90/186/EHS ze dne 23. března 1990 týkajícím se řízení podle článku 85 Smlouvy o EHS (IV/32.736 – ve věci Moosehead/Whitbread) (Úř. věst. L 100, 20.4.1990, s. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1990/186/oj>), viz zejména bod 16 uvedeného rozhodnutí.

⁽⁴⁷⁾ Nařízení Komise (EU) 2022/720 ze dne 10. května 2022 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. L 134, 11.5.2022, s. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/720/oj>).

⁽⁴⁸⁾ Při posuzování, zda uplatnit zásady stanovené v nařízení TTBER a v těchto pokynech, Komise zváží specifika právního a hospodářského kontextu. Pokud jde o použití článku 101 na licence k autorským právům, viz např. rozsudky Soudního dvora ze dne 4. října 2011, Football Association Premier League a další, C-403/08, ECLI:EU:C:2011:631, body 137–146 a ze dne 9. prosince 2020, Groupe Canal + v. Komise, C-132/19 P, ECLI:EU:C:2020:1007.

⁽⁴⁹⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 25. března 2019 ve věci AT.40436 – Doplnkové sportovní zboží; ze dne 9. července 2019 ve věci AT.40432 – Zboží s licencovanými animovanými postavami a ze dne 30. ledna 2020 ve věci AT. 40433 – Filmové zboží.

3.2.1.3 Udělování licencí na určité druhy údajů

Uplatňování zásad uvedených v nařízení TTBER a těchto pokynech

- 62) Nařízení TTBER se nevztahuje na udělování licencí na údaje, s výjimkou případů, kdy údaje, na které se licence poskytuje, spadají do definice know-how podle čl. 1 odst. 1 písm. i) nařízení TTBER (viz bod 58 těchto pokynů) nebo do jednoho z technologických práv uvedených v čl. 1 odst. 1 písm. b) nařízení TTBER, nebo pokud udělení licencí na údaje probíhá v rámci dohody o převodu technologií a splňuje podmínky čl. 2 odst. 3 nařízení TTBER⁽⁵⁰⁾.
- 63) Komise však bude obecně uplatňovat zásady nařízení TTBER a těchto pokynů při posuzování dohod o udělování licencí na údaje mezi dvěma podniky za účelem výroby smluvních výrobků podle článku 101 Smlouvy, pokud se licencované údaje týkají databáze, která je chráněna autorským právem nebo zvláštním právem týkajícím se databází definovaným ve směrnici 96/9/ES.
- 64) Posuzování dohod o udělování licencí k takovým databázím pro výrobu zboží nebo poskytování služeb podle článku 101 Smlouvy vyvolává podobné úvahy jako udělování licencí k technologickým právům, na něž se vztahuje nařízení TTBER. Vytváření databází chráněných autorským právem nebo zvláštním právem může znamenat značné investice a udělování licencí k nim má obvykle povahu, která hospodářské soutěži prospívá. Podporuje inovaci tím, že tvůrcům databází umožňuje získat výnosy pokrývající alespoň část jejich nákladů na výzkum a vývoj. Vede také k šíření údajů chráněných právy duševního vlastnictví, které může zvyšovat navazující inovaci a vytvářet hodnoty tak, že snižuje výrobní náklady nabyvatelů licence nebo jim umožňuje vyrábět nové či vylepšené výrobky⁽⁵¹⁾.
- 65) Obdobně jako u dohod o převodu technologií však mohou mít omezení hospodářské soutěže v licenčních dohodách týkajících se databází chráněných autorským právem nebo zvláštními právy záporné důsledky pro hospodářskou soutěž na trhu⁽⁵²⁾, zejména v případech, kdy má jedna ze stran tržní sílu. Při posuzování těchto omezení bude Komise obecně uplatňovat zásady uvedené v nařízení TTBER a těchto pokynech. Udělování licencí na údaje je však praxí, která se rychle vyvíjí, a nelze vyloučit, že některá omezení hospodářské soutěže obsažená v těchto licenčních nejsou v těchto pokynech uvedena nebo mají pro hospodářskou soutěž nebo spotřebitele podstatně jiné důsledky, než jsou ty, které jsou popsány v těchto pokynech. V takových případech Komise posoudí omezení podle článku 101 Smlouvy uplatněním obecných zásad (viz oddíl 2 těchto pokynů) na skutkové okolnosti každého případu.
- 66) Pokud se dohody o udělování licencí na údaje týkají údajů, které nejsou chráněny zvláštními právy týkajícími se databází nebo autorským právem k databázím, Komise posoudí, zda je vhodné uplatnit zásady uvedené v nařízení TTBER a těchto pokynech na základě okolností každého případu. Dohody o udělování licencí na údaje uzavřené za účelem produkce zboží nebo služeb se mohou týkat různých druhů údajů. Vzhledem k rozdílům v charakteristikách údajů, příslušném regulačním rámci nebo způsobu, jakým jsou údaje shromažďovány nebo vytvářeny, nemusí být zásady stanovené v nařízení TTBER a v těchto pokynech (včetně zásad uvedených v následujících bodech tohoto oddílu) pro posuzování takových dohod ve všech případech vhodné.

⁽⁵⁰⁾ Tak tomu bude v případě, kdy udělení licencí na údaje probíhá v rámci dohody o převodu technologií, přímo souvisí s výrobou nebo prodejem smluvních výrobků a je považováno za udělení licence nebo postoupení práv duševního vlastnictví nebo know-how nabyvateli licence. Komise se domnívá, že poslední požadavek je splněn, pokud jsou údaje, na které je poskytována licence, chráněny autorským právem nebo zvláštními právy týkajícími se databází definovanými ve směrnici 96/9/ES o právní ochraně databází.

⁽⁵¹⁾ Kladné důsledky pro hospodářskou soutěž na navazujícím trhu, na němž nabyvatel licence působí, souvisejí s účelem licence, tj. výrobou smluvních výrobků. Avšak nabyvatelé licence mohou licencované databáze využívat i k jiným účelům, a to i způsoby majícími záporné důsledky pro hospodářskou soutěž, které poškozují spotřebitele (například k vykořisťovatelským praktikám zaměřeným na konkrétní spotřebitele nebo skupiny spotřebitelů). Návod uvedený v tomto oddíle se omezuje na licenční dohody uzavřené za účelem výroby smluvních výrobků.

⁽⁵²⁾ Návod k vymezení trhů lze nalézt ve sdělení o vymezení trhu uvedeném v poznámce pod čarou 26.

Výměna obchodně citlivých informací

- 67) Výměna obchodně citlivých informací mezi soutěžiteli, bez ohledu na to, zda k ní dochází přímo, nebo nepřímo prostřednictvím třetí strany, může představovat porušení článku 101 Smlouvy ⁽⁵³⁾.
- 68) V souvislosti s udělováním licencí na databáze chráněné zvláštními právy nebo autorským právem může k výměně obchodně citlivých informací dojít: i) pokud samotný předmět licence, tj. databáze chráněná zvláštními právy nebo autorským právem, obsahuje obchodně citlivé informace a/nebo ii) pokud si strany za účelem plnění dohody o udělování licencí na údaje vyměňují informace, které nejsou součástí samotné databáze a které jsou obchodně citlivé.
- 69) Při posuzování výměny obchodně citlivých informací v dohodách o udělování licencí na údaje mezi soutěžiteli bude Komise obecně uplatňovat zásady stanovené v kapitole 6 pokynů k horizontálním dohodám týkajícím se výměny informací. Především pokud samotné udělování licencí k databázím do působnosti zákazu stanoveného v čl. 101 odst. 1 Smlouvy nespadá, protože hospodářskou soutěž neovlivňuje nebo pro ni má kladné důsledky, pak do působnosti tohoto zákazu nespadá ani výměna informací, která je ve vztahu k uvedené dohodě vedlejší. Tak tomu bude v případě, kdy je výměna obchodně citlivých informací k plnění dohody o udělování licencí na údaje objektivně nezbytná a je přiměřená jejím cílům.
- 70) V mnoha případech navíc výměna obchodně citlivých informací v souvislosti s udělováním licencí na databáze neomezuje hospodářskou soutěž z hlediska účelu a v takovém případě bude nutné posoudit, zda má výměna omezující důsledky ⁽⁵⁴⁾. Pro toto posouzení je důležitá povaha vyměňovaných informací, charakteristika výměny a vlastnosti trhu, jakož i veškerá opatření zavedená stranami s cílem minimalizovat riziko porušení práva v oblasti hospodářské soutěže ⁽⁵⁵⁾.
- 71) Pokud soutěžitelé využívají dohody o udělování licencí na údaje jako prostředek k výměně obchodně citlivých informací s cílem omezit hospodářskou soutěž, Komise pro posouzení dohody podle článku 101 Smlouvy zásady uvedené v těchto pokynech neuplatní.

Povinnosti uložené jinými právními předpisy Unie

- 72) Návodem uvedeným v těchto pokynech není dotčeno použití nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (obecného nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽⁵⁶⁾ a dalších právních předpisů Unie platných pro výměnu informací.
- 73) Pokud je udělování licencí k databázím chráněným zvláštními právy nebo autorským právem podmíněno povinností sdílení údajů stanovenou právními předpisy Unie, Komise tuto povinnost při uplatnění zásad uvedených v nařízení TTBER a těchto pokynech na licenční dohodu zohlední. Pokud zůstává na uvážení podniků, jakým způsobem budou příslušné právní předpisy provádět, použije se nadále článek 101 Smlouvy.

3.2.2 Pojem „převod“

- 74) Pojem „převod“ znamená, že technologie musí přejít z jednoho podniku do druhého. Takové převody mají obvykle podobu udělení licence, kdy poskytovatel licence uděluje nabyvateli licence právo využívat jeho technologických práv za úhradu licenčních poplatků.

⁽⁵³⁾ Viz kapitola 6 pokynů k horizontálním dohodám; viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 29. července 2024, Banco BPN v. BIC Português a další, C-298/22, ECLI:EU:C:2024:638, bod 51 a násl.

⁽⁵⁴⁾ Viz oddíl 6.2.7 pokynů k horizontálním dohodám.

⁽⁵⁵⁾ Viz oddíl 6.2.4.4 pokynů k horizontálním dohodám.

⁽⁵⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- 75) Jak je uvedeno v čl. 1 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER, postoupení, u nichž část rizika spojeného s využíváním technologických práv zůstane na postupiteli, jsou rovněž považována za dohody o převodu technologií. Jedná se zejména o případy, kdy částka splatná za postoupení závisí na obratu vytvořeném nabyvatelem z prodeje výrobků vyrobených pomocí postoupené technologie, na vyrobeném množství těchto výrobků nebo počtu operací provedených při používání dané technologie.
- 76) Také dohodu, v níž se poskytovatel licence zavazuje, že vůči nabyvateli licence nebude uplatňovat svá technologická práva, lze považovat za převod technologických práv. Samotnou podstatou čisté licence na patent je totiž právo působit v rámci výlučného práva uděleného patentem. Z toho vyplývá, že se nařízení TTBER vztahuje i na takzvané dohody o neuplatnění práv, v nichž poskytovatel licence dovoluje nabyvateli licence vyrábět v rámci působnosti patentu ⁽⁵⁷⁾.

3.2.3 Dohody mezi dvěma smluvními stranami

- 77) V souladu s čl. 1 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER se bloková výjimka vztahuje pouze na dohody o převodu technologií „mezi dvěma podniky“. Nařízení TTBER se tedy netýká dohod o převodu technologií uzavřených mezi více než dvěma podniky ⁽⁵⁸⁾.
- 78) Dohody uzavřené mezi dvěma podniky spadají do působnosti nařízení TTBER, i když daná dohoda stanoví podmínky ve vztahu k více než jedné úrovni obchodu. Nařízení TTBER se například použije u dohody o převodu technologií, která se týká nejen fáze výroby, ale i fáze distribuce, a která stanoví, jaké povinnosti nabyvatel licence musí nebo může uložit prodejcům výrobků vyrobených v licenci ⁽⁵⁹⁾.
- 79) Dohody, jimiž se zřizují technologické pooly, a udělování licencí z technologických poolů jsou obecně pokládány za vícestranné dohody, a proto se na ně nařízení TTBER nevztahuje ⁽⁶⁰⁾. Pojem technologické pooly zahrnuje dohody, v nichž se dvě nebo více stran dohodne, že seskupí své technologie a bude udělovat licence na výsledný soubor. Dále pojem technologické pooly zahrnuje ujednání, v nichž se dva nebo více podniků dohodne, že udělí licence třetí straně a povolí jí dále udělovat licence na výsledný soubor technologií.
- 80) Licenční dohody uzavřené mezi více než dvěma podniky často vedou ke stejným otázkám či problémům jako licenční dohody stejné povahy uzavřené mezi dvěma podniky. Při individuálním posuzování licenčních dohod, které jsou stejné povahy jako dohody, na něž se vztahuje bloková výjimka, ale jsou uzavřeny mezi více než dvěma podniky, uplatní Komise obdobně zásady stanovené v nařízení TTBER. Technologickými pooly a udělováním licencí z technologických poolů se však konkrétně zabývá oddíl 4.4 těchto pokynů.

3.2.4 Dohody o výrobě smluvních výrobků

- 81) Z čl. 1 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER vyplývá, že k tomu, aby bylo možné využít výhody blokové výjimky, musí být uzavřeny dohody o převodu technologií „za účelem výroby smluvních výrobků“, tedy výrobků obsahujících licencovaná technologická práva nebo vyrobených na základě těchto práv. Dohoda musí nabyvateli licence a/ nebo jeho subdodavateli dovolovat, aby licencovanou technologií využívali k produkci zboží nebo služeb (viz také 7. bod odůvodnění nařízení TTBER).

⁽⁵⁷⁾ Dokud převod technologických práv probíhá postupem popsáním v tomto oddíle, zahrnují pojmy „udělování licencí“ a „licencovaný“ používané v těchto pokynech rovněž ujednání o neuplatnění práv.

⁽⁵⁸⁾ Podle nařízení Rady č. 19/65/EHS ze dne 2. března 1965 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. 36, 6.3.1965, s. 533, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1965/19/oj>) nemá Komise pravomoc uplatnit blokovou výjimku na dohody o převodu technologií uzavřené mezi více než dvěma podniky.

⁽⁵⁹⁾ Viz 6. bod odůvodnění nařízení TTBER a dále oddíl 3.2.6 těchto pokynů.

⁽⁶⁰⁾ Další podrobnosti viz bod 268.

- 82) Pokud cílem dohody není výroba smluvních výrobků, nýbrž například pouze blokování vývoje nebo obchodního využití konkurenční technologie, nařízení TTBER se na licenční dohodu nevztahuje a tyto pokyny nemusí být pro posouzení dohody vhodné. Obecněji řečeno, jestliže se smluvní strany zdrží využívání licencovaných technologických práv, nedochází k žádné činnosti zvyšující efektivitu, a chybí tak samotný důvod pro existenci blokové výjimky.
- 83) Využívání licencovaných technologických práv nemusí mít nutně podobu integrace aktiv. K využívání dochází i tehdy, když licence svému nabyvateli umožňuje svobodnou volbu konstrukčního řešení tím, že mu dovoluje využívat jeho vlastní technologii bez rizika uplatňování nároků ze strany poskytovatele licence kvůli porušení práv. Jestliže v případě udělení licence mezi soutěžiteli smluvní strany licencovanou technologii nevyužívají, může tato skutečnost nasvědčovat tomu, že toto ujednání představuje zastřený kartel. Z těchto důvodů bude Komise případy nevyužívání technologických práv velmi podrobně zkoumat.
- 84) Nařízení TTBER se vztahuje na dohody o převodu technologií uzavřené za účelem výroby smluvních výrobků nabyvatelem licence a/nebo jeho subdodavatelem. Nařízení TTBER se proto nevztahuje na dohody o převodu technologií (nebo jejich části), jež umožňují udělování sublicencí. Komise však obdobně uplatní zásady stanovené v nařízení TTBER a těchto pokynech na rámcové licenční dohody mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence (tj. dohody, v nichž poskytovatel umožňuje nabyvateli licence poskytovat sublicence na určitou technologii). Na dohody mezi nabyvatelem licence a nabyvateli sublicencí o výrobě smluvních výrobků se nařízení TTBER vztahuje.
- 85) Výraz „smluvní výrobky“ zahrnuje zboží a služby vyprodukované na základě licencovaných technologických práv. To se týká případů, kdy se licencovaná technologie používá ve výrobním procesu, i případů, kdy je obsažena v samotném výrobku. Výraz „výrobky obsahující licencovanou technologii“ používaný v těchto pokynech zahrnuje obě situace. Nařízení TTBER se použije ve všech případech, kdy je licence na technologická práva udělena za účelem produkce zboží a služeb. Rámec nařízení TTBER a těchto pokynů vychází z předpokladu, že existuje přímá souvislost mezi licencovanými technologickými právy a smluvním výrobkem. V případech, kdy takové spojení neexistuje, tj. pokud cílem dohody není umožňovat výrobu smluvního výrobku, nemusí být analytický rámec uvedený v nařízení TTBER a těchto pokynech vhodný.
- 86) Udělení licence na autorská práva k programovému vybavení pro účely dalšího prodeje nebo jiného šíření programového vybavení, ať již prostřednictvím fyzických nebo digitálních kanálů⁽⁶¹⁾, se nepokládá za „výrobu“ ve smyslu nařízení TTBER, a proto se na ně nařízení TTBER ani tyto pokyny nevztahují. Na takové udělení licence se naopak obdobně vztahuje nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody a vertikální pokyny⁽⁶²⁾. Nařízení TTBER a tyto pokyny se například nevztahují na udělení licence na autorská práva k programovému vybavení, jíž nabyvatel licence získá digitální nebo fyzickou kopii programového vybavení za účelem jeho nabízení konečným uživatelům. Nevztahují se ani na udělení licence na autorská práva k programovému vybavení a jeho šíření prostřednictvím „clickwrap“ licencí, tj. souboru podmínek předkládaných konečnému uživateli při instalaci programového vybavení nebo při stažení z internetu, kdy se má za to, že je konečný uživatel přijal kliknutím na tlačítko „Souhlasím“ nebo na jiné obdobné tlačítko před započítím této instalace nebo tohoto stažení nebo na udělení licence na autorská práva k programovému vybavení a jeho šíření prostřednictvím stahování nebo streamování na internetu.
- 87) Pokud však nabyvatel licence začlení licencované programové vybavení do smluvního výrobku, nepovažuje se to za pouhý další prodej, ale za výrobu. Například na udělení licence na autorská práva k programovému vybavení se nařízení TTBER a tyto pokyny vztahují, pokud je nabyvatel licence oprávněn používat programové vybavení jeho začleněním do zařízení, s nímž je programové vybavení v interakci. Obdobně pokud se licencované programové vybavení používá jako vstup do průmyslových procesů nabyvatele licence nebo pokud nabyvatel licence přidává k programovému vybavení významnou hodnotu prostřednictvím úprav nebo dalšího vývoje, považuje se to za udělení licence pro účely výroby.

⁽⁶¹⁾ Viz např. rozhodnutí Komise ze dne 20. ledna 2021 ve věci AT.40413 – Focus Home.

⁽⁶²⁾ Uvedeno v poznámce pod čarou 20.

- 88) Nařízení TTBER se vztahuje na subdodavatelské vztahy, v jejichž rámci poskytovatel licence udělí licenci na technologická práva nabyvateli licence, který se zaváže vyrobit na jejich základě určité výrobky výlučně pro potřeby poskytovatele licence. Subdodavatelské vztahy mohou rovněž zahrnovat dodávku zařízení poskytovatelem licence, které se má použít při produkci zboží a služeb, na něž se dohoda vztahuje. Na druhý z uvedených typů subdodavatelských vztahů coby součást dohody o převodu technologií se nařízení TTBER vztahuje jedině tehdy, když dodané zařízení přímo souvisí s výrobou smluvních výrobků. Subdodavatelských vztahů se týká také sdělení Komise o subdodavatelských smlouvách ⁽⁶³⁾. V souladu s uvedeným sdělením, které je stále použitelné, se na subdodavatelské smlouvy, jimiž se subdodavatel zaváže vyrobit určité výrobky výlučně pro dodavatele, čl. 101 odst. 1 Smlouvy zpravidla nevztahuje. Pokud se smluvní výrobky vyrábí výlučně pro dodavatele, čl. 101 odst. 1 se na subdodavatelské smlouvy, v nichž dodavatel stanoví převodní cenu smluvních meziproduktů mezi subdodavateli v rámci hodnotového řetězce subdodavatelských vztahů, také zpravidla nevztahuje. Do působnosti čl. 101 odst. 1 však mohou spadat jiná omezení uložená subdodavateli, například závazek neprovádět vlastní výzkum a vývoj nebo nevyužívat jeho výsledky ⁽⁶⁴⁾.
- 89) Nařízení TTBER se vztahuje rovněž na dohody, kdy nabyvatel licence musí provést výzkumné a vývojové práce před získáním výrobku nebo postupu, který je připraven k obchodnímu využití, za předpokladu, že předmětem dohody je výroba identifikovaného smluvního výrobku, tj. výrobku vyrobeného s využitím licencovaných technologických práv. Pokud je poskytovatelem licence akademický subjekt, výzkumný ústav nebo malý či střední podnik, který se v každém jednotlivém případě nezabývá výrobními činnostmi, může být identifikace výrobku v dohodě o převodu technologií provedena obecněji.
- 90) Nařízení TTBER ani tyto pokyny se nevztahují na dohody, jimiž se licence na technologická práva uděluje s cílem umožnit nabyvateli licence provádět další výzkum a vývoj v různých oblastech, včetně dalšího vývoje výrobku, který z takového výzkumu a vývoje vzešel. Pokud tyto dohody splňují podmínky, které jsou v nich uvedené, vztahuje se na ně nařízení Komise (EU) 2023/1066 ⁽⁶⁵⁾ (dále jen „nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji“) a posuzují se v rámci příslušné kapitoly pokynů k horizontálním dohodám týkající se dohod o výzkumu a vývoji ⁽⁶⁶⁾. Nařízení TTBER a pokyny se například nevztahují na zadávání subdodavatelských zakázek na výzkum a vývoj, kdy se nabyvatel licence zaváže provést výzkum a vývoj v oblasti licencované technologie a vylepšený soubor technologií předat zpět poskytovateli licence ⁽⁶⁷⁾. Také pouhé udělení licence na technologický výzkumný nástroj pro použití v další výzkumné činnosti se z hlediska posouzení podle článku 101 Smlouvy více podobá dohodám o výzkumu a vývoji. Při posuzování takových dohod bude Komise zpravidla uplatňovat zásady stanovené v nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji a v kapitole pokynů k horizontálním dohodám týkající se dohod o výzkumu a vývoji.

3.2.5 Doba platnosti

- 91) Bloková výjimka se uplatní, dokud licencované technologické právo nevyprší, nezanikne nebo není prohlášeno za neplatné. V případě know-how se bloková výjimka se uplatní, dokud licencované know-how zůstává tajné, a přestane se uplatňovat, když toto know-how přestane být tajné, s výjimkou případu, kdy se know-how stane obecně známým v důsledku počínání nabyvatele licence, v kterémžto případě se výjimka použije po dobu trvání dohody (viz čl. 2 odst. 2 nařízení TTBER).

⁽⁶³⁾ Sdělení Komise ze dne 18. prosince 1978 o jejím hodnocení určitých subdodavatelských smluv ve vztahu k čl. 85 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství (Úř. věst. C 1, 3.1.1979, s. 2).

⁽⁶⁴⁾ Viz bod 3 sdělení Komise o subdodavatelských smlouvách uvedeného v poznámce pod čarou 63.

⁽⁶⁵⁾ Nařízení Komise (EU) 2023/1066 ze dne 1. června 2023 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie dohod o výzkumu a vývoji (Úř. věst. L 143, 2.6.2023, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1066/oj>). Viz také oddíl 3.2.6.1 těchto pokynů.

⁽⁶⁶⁾ Viz bod 51 a násl. pokynů k horizontálním dohodám.

⁽⁶⁷⁾ Na tento poslední příklad se však vztahuje nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji uvedené v poznámce pod čarou 65, viz také oddíl 3.2.6.1 těchto pokynů.

- 92) Bloková výjimka se uplatní u každého licencovaného technologického práva, na něž se dohoda vztahuje, a přestane se uplatňovat v den, kdy poslední technologické právo ve smyslu nařízení TTBER vyprší, stane se neplatným či volně šiřitelným.

3.2.6 Vztah k ostatním nařízením o blokových výjimkách

- 93) Nařízení TTBER se vztahuje na dohody mezi dvěma podniky, které se týkají udělení licence na technologická práva za účelem výroby smluvních výrobků. Technologická práva však mohou být také složkou jiných druhů dohod. Kromě toho jsou výrobky obsahující licencovanou technologii následně prodávány na trhu. Je proto nutné věnovat pozornost rozhraní mezi nařízením TTBER a nařízením Komise (EU) 2023/1067⁽⁶⁸⁾ (dále jen „nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody“), nařízením o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji⁽⁶⁹⁾ a nařízením o blokových výjimkách pro vertikální dohody⁽⁷⁰⁾.

3.2.6.1 Nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody a dohody o výzkumu a vývoji

- 94) Podle článku 9 nařízení o TTBER se nařízení TTBER nevztahuje na udělování licencí v souvislosti se specializačními dohodami, na něž se vztahuje nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody, ani na udělování licencí v souvislosti s dohodami o výzkumu a vývoji, na něž se vztahuje nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji.
- 95) V souladu se svým čl. 1 odst. 1 se nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody vztahuje na specializační dohody, v nichž se jedna nebo více stran dohodne, že přestane vyrábět určité výrobky a že je bude nakupovat od jiné strany, a na dohody o společné výrobě, jimiž se dvě nebo více stran zavazuje vyrábět určité výrobky společně. Uvedené nařízení se vztahuje i na ustanovení, která se týkají převodu nebo využití práv duševního vlastnictví, za předpokladu, že tvoří hlavní předmět dohody, ale přímo souvisejí s jejím plněním a jsou pro něj nezbytná.
- 96) Jestliže podniky založí společný výrobní podnik a poskytnou tomuto společnému podniku licenci na využívání technologie za účelem výroby, na takovéto udělení licence se vztahuje nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody, nikoli nařízení TTBER. Jestliže se ovšem společný podnik zabývá udělováním licencí na technologie třetím stranám, není tato činnost spojena s výrobou společného podniku, a tudíž se na ni nařízení o blokových výjimkách pro specializační dohody nevztahuje. Licenční ujednání, jejichž předmětem je seskupení technologií smluvních stran, představují technologické pooly, na které se vztahuje oddíl 4.4 těchto pokynů.
- 97) Nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji se vztahuje na dohody mezi dvěma nebo více podniky týkající se společného nebo placeného výzkumu a vývoje a společného využívání jeho výsledků. V souladu s čl. 1 odst. 1 bodem 10 uvedeného nařízení jsou výzkum a vývoj a využívání jeho výsledků prováděny společně, pokud je příslušná práce prováděna společným týmem, organizací nebo podnikem, společně svěřena třetí straně nebo rozdělena mezi strany formou specializace v souvislosti s výzkumem a vývojem nebo specializace v souvislosti s využíváním (které zahrnuje výrobu a distribuci, včetně udělení licencí).
- 98) Z toho vyplývá, že se nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji vztahuje na udělení licencí mezi smluvními stranami a udělení licencí těmito stranami společnému subjektu v souvislosti s dohodou o výzkumu a vývoji a že se na toto udělení licencí nařízení TTBER nevztahuje. V takovýchto dohodách mohou smluvní strany také stanovit podmínky, za nichž lze třetím stranám udělovat licence na výsledky společného nebo placeného výzkumu a vývoje. Jelikož však nabyvatelé licence z řad třetích stran nejsou smluvními stranami dohod o výzkumu a vývoji, nařízení o blokových výjimkách pro dohody o výzkumu a vývoji se na jednotlivé licenční dohody uzavřené s třetími stranami nevztahuje. Uvedené licenční dohody mohou využít výhody blokové výjimky stanovené v nařízení TTBER, pokud jsou splněny podmínky nařízení TTBER.

⁽⁶⁸⁾ Nařízení Komise (EU) 2023/1067 ze dne 1. června 2023 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod (Úř. věst. L 143, 2.6.2023, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1067/oj>).

⁽⁶⁹⁾ Uvedeno v poznámce pod čarou 65.

⁽⁷⁰⁾ Uvedeno v poznámce pod čarou 47.

3.2.6.2 Nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody

- 99) Nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody ⁽⁷¹⁾ se vztahuje na dohody uzavřené mezi dvěma nebo více podniky, z nichž, pro účely dohody, každý působí na jiné úrovni výrobního nebo distribučního řetězce, a které se týkají podmínek, za nichž mohou strany nakupovat, prodávat nebo dále prodávat určité zboží nebo služby. Vztahuje se proto na dodavatelské a distribuční dohody.
- 100) Vzhledem k tomu, že se nařízení TTBER se vztahuje pouze na dohody mezi dvěma stranami a že nabyvatel licence, který prodává výrobky obsahující licencovanou technologii, je pro účely nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody dodavatelem, uvedená dvě nařízení o blokových výjimkách spolu úzce souvisejí. Na dohody o převodu technologií mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence se vztahuje nařízení TTBER, zatímco na dohody mezi nabyvatelem licence a jeho zákazníky, kteří nakupují smluvní výrobky, se vztahuje nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody.
- 101) Nařízení TTBER uděluje výjimku také dohodám mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence, které nabyvateli licence ukládají povinnosti ohledně způsobu, jakým musí prodávat výrobky obsahující licencovanou technologii. Především může poskytovatel licence požadovat, aby nabyvatel licence vytvořil určitý typ distribučního systému, například systém výhradní distribuce nebo selektivní distribuce. Na distribuční dohody uzavřené za účelem splnění těchto povinností se však vztahuje pouze nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody. Poskytovatel licence může například zavázat nabyvatele licence k vytvoření systému výhradní distribuce pro prodej smluvních výrobků. Aby však nabyvatel licence mohl využít nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody, musí v zásadě zajistit, aby jeho distributoři měli nadále možnost provádět pasivní prodej na územích přidělených jiným výhradním distributorům určeným nabyvatelem licence ⁽⁷²⁾.
- 102) Aby mohli distributoři využívat nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody, musí mít navíc v zásadě možnost aktivně i pasivně prodávat na územích pokrytých distribučními systémy jiných dodavatelů, tedy jiných nabyvatelů licence vyrábějících své vlastní výrobky na základě licencovaných technologických práv. Důvodem je skutečnost, že pro účely nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody je každý nabyvatel licence samostatným dodavatelem. Nicméně důvody, které jsou základem blokové výjimky z omezení aktivního prodeje v rámci distribučního systému dodavatele uvedené ve zmíněném nařízení, mohou platit i v případech, že jednotliví nabyvatelé licence prodávají výrobky obsahující licencovanou technologii pod společnou značkou patřící poskytovateli licence. Když se výrobky obsahující licencovanou technologii prodávají se společnou identitou značky, mohou z hlediska efektivity existovat stejné důvody pro použití stejných druhů omezení oddělujících distribuční systémy jednotlivých nabyvatelů licence jako v rámci jednoho vertikálního distribučního systému. V takových případech je nepravděpodobné, že Komise omezení napadne, budou-li obdobně splněny požadavky nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody. Společná identita značky existuje pouze tehdy, jestliže se výrobky prodávají a uvádějí na trh pod společnou značkou, díky čemuž je možné informování spotřebitele o kvalitě a dalších významných skutečnostech. Nepostačuje tedy, že je výrobek vedle značky nabyvatele licence označen také značkou poskytovatele licence, která ho identifikuje jako zdroj licencované technologie.

3.3 *Prahy podílu na trhu stanovené v nařízení TTBER*

- 103) Právní „bezpečný přístav“ stanovený nařízením TTBER podléhá prahům podílu na trhu, které omezují oblast působnosti blokové výjimky na dohody, u nichž lze obecně předpokládat, že splňují podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Skutečnost, že dohoda o převodu technologií nesplňuje podmínky „bezpečného přístavu“, jelikož podíly smluvních stran na trhu tyto prahy překračují, nevede k předpokladu, že daná dohoda spadá do působnosti čl. 101 odst. 1 ani že nesplňuje podmínky čl. 101 odst. 3. Tyto dohody je potřeba individuálně posoudit podle článku 101.

⁽⁷¹⁾ Uvedeno v poznámce pod čarou 47.

⁽⁷²⁾ Viz čl. 4 písm. b), c) a d) nařízení o blokových výjimkách pro vertikální dohody.

3.3.1 Prahy podílu na trhu

- 104) Práh podílu na trhu, který se použije pro účely uplatnění „bezpečného přístavu“ stanoveného v nařízení TTBER, závisí na tom, zda je dohoda uzavřena mezi soutěžiteli, nebo nesoutěžiteli.
- 105) Prahy podílu na trhu se vztahují na relevantní trh(y) s licencovanými technologickými právy i na relevantní trh(y) smluvních výrobků. Je-li použitelný práh podílu na trhu překročen na alespoň jednom výrobovém trhu nebo trhu technologií, bloková výjimka se na dohodu nepoužije, pokud jde o tento relevantní trh(y). Jestliže se například dohoda o převodu technologií týká dvou různých výrobových trhů, může se stát, že se bloková výjimka použije u jednoho z trhů, ale nikoli u druhého.
- 106) V souladu s čl. 3 odst. 1 nařízení TTBER se „bezpečný přístav“ stanovený v článku 2 nařízení TTBER použije na dohody o převodu technologií mezi soutěžiteli za předpokladu, že společný podíl stran na žádném z relevantních trhů nepřekročí 20 %. Práh podílu na trhu podle čl. 3 odst. 1 nařízení TTBER se použije, pokud jsou strany skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli na výrobovém trhu, skutečnými soutěžiteli na trhu technologií, nebo oběma subjekty (k rozdílu mezi soutěžitelem a nesoutěžitelem viz oddíl 2.2.5 těchto pokynů).
- 107) Pokud jde o použití prahu podílu na trhu nebo seznamu tvrdých omezení v souvislosti s dohodami mezi soutěžiteli, nebere se potenciální soutěž na trhu technologií v úvahu. V případech, na které se „bezpečný přístav“ stanovený v nařízení TTBER nevztahuje, se potenciální soutěž na trhu technologií v úvahu bere.
- 108) Pokud podniky, které jsou stranami dohody o převodu technologií, nejsou soutěžiteli, použije se práh podílu na trhu uvedený v čl. 3 odst. 2 nařízení TTBER. Podle uvedeného ustanovení se bloková výjimka použije v případě, že podíl žádné strany na dotčených relevantních trzích technologií a výrobových trzích nepřekročí 30 %.
- 109) Pokud se smluvní strany stanou soutěžiteli podle čl. 3 odst. 1 nařízení TTBER v pozdějším okamžiku, například v případě, že nabyvatel licence působil na relevantním trhu, na němž jsou prodávány smluvní výrobky, již před udělením licence a poskytovatel licence se následně stane skutečným či potenciálním dodavatelem na stejném relevantním trhu, použije se 20 % práh podílu na trhu od onoho pozdějšího okamžiku, kdy se z nich stali soutěžitelé. V takovém případě se však seznam tvrdých omezení platný pro dohody mezi nesoutěžiteli bude na danou dohodu nadále vztahovat po celou dobu jejího trvání, jestliže nebude později zásadně pozměněna (viz čl. 4 odst. 3 nařízení TTBER a bod 51 těchto pokynů).

3.3.2 Výpočet podílů na trzích technologií podle nařízení TTBER

- 110) V čl. 8 písm. d) nařízení TTBER je uvedena metoda, která musí být použita pro výpočet podílů na relevantních trzích technologií pro účely použití nařízení TTBER. Podle této metody se podíl strany na trhu, která působí jako poskytovatel licence na relevantním trhu technologií, vypočítá na základě výskytu technologických práv této strany na relevantním trhu (relevantních trzích) (tj. výrobovém trhu (výrobových trzích) a zeměpisném trhu (zeměpisných trzích)), kde se prodávají smluvní výrobky. Především se kombinovaný prodej výrobků obsahujících technologická práva uvedené strany uskutečněný uvedenou stranou a nabyvateli její licence vypočítá jako podíl celkového prodeje konkurenčních výrobků bez ohledu na to, zda jsou tyto konkurenční výrobky vyráběny pomocí licencované technologie. Tato metoda se používá pro výpočet podílů poskytovatele i nabyvatele licence na trhu v případech, kdy nabyvatel licence sám působí na relevantním trhu technologií jako poskytovatel licence.
- 111) Tento přístup k výpočtu podílů stran na relevantních trzích technologií na základě jejich „stop“ na úrovni výrobků byl zvolen kvůli praktickým problémům s výpočtem podílů na trzích technologií s použitím příjmů z licenčních poplatků (viz bod 40). Kromě všeobecných obtíží se získáváním spolehlivých údajů o příjmech z licenčních poplatků může skutečná výše těchto příjmů vážným způsobem podhodnotit postavení určité technologie na trhu v případě, že se příjmy z licenčních poplatků sníží v důsledku udělování křížových licencí či dodávek vázaných výrobků. Toto riziko není dáno, pokud se výpočet podílů na trhu technologií opírá o výrobky vyrobené pomocí příslušné technologie. Tato stopa na úrovni výrobků bude v zásadě dobře odrážet postavení dané technologie na trhu.

- 112) Z článku 3 a čl. 8 písm. d) nařízení TTBER vyplývá, že pokud u licencované technologie v předchozím kalendářním roce nedošlo k žádnému prodeji smluvních výrobků, například proto, že se jedná o novou technologii a výrobky obsahující tuto technologii dosud nebyly obchodně využity, má se pro účely použití nařízení TTBER za to, že tato technologie má v daném kalendářním roce na trhu nulový podíl.
- 113) V ideálním případě by se taková stopa vypočítávala vyloučením výrobků vyráběných s využitím nelicencovaných vnitropodnikových technologií z výrobního trhu, neboť tento druh vnitropodnikových technologií vyvíjí na licencovanou technologii pouze nepřímý tlak. Jelikož však pro poskytovatele i nabyvatele licence může být v praxi obtížné vědět, zda se jiné výrobky na stejném výrobním trhu vyrábějí za pomoci licencovaných či vnitropodnikových technologií, opírá se výpočet podílu na trhu technologií pro účely nařízení TTBER o výrobky vyrobené za pomoci licencované technologie coby podílu veškerých výrobků prodaných na daném výrobním trhu. Lze očekávat, že tento způsob započtením výrobků vyrobených vnitropodnikovými technologiemi vypočtený podíl na trhu sníží, v zásadě však poskytuje dobrý ukazatel postavení licencované technologie na trhu. Zprvke tento ukazatel vyjadřuje veškerou potenciální soutěž ze strany podniků, které vyrábějí pomocí vlastní technologie poskytovatele licence ve srovnání s podmínkami nabídky jiných technologií (například při malém, ale trvalém zvýšení licenčních poplatků účtovaných poskytovatelem licence). Zadruhé, i když je nepravděpodobné, že jiní vlastníci technologií začnou s udělováním licencí, skutečnost, že poskytovatel licence má na příjmech z licencí vysoký podíl, nutně neznamená, že má tržní sílu také na trhu technologií. Je-li navazující výrobní trh nižší úrovně konkurenční, hospodářská soutěž na této úrovni může poskytovatele licence účinně omezovat. Zvýšení licenčních poplatků na předcházejícím trhu ovlivňuje náklady nabyvatele licence, což snižuje jeho konkurenceschopnost, a tím může dojít ke snížení jeho prodeje. Podíl určité technologie na výrobním trhu vyjadřuje i tento aspekt, a je tedy obvykle dobrým ukazatelem tržní síly poskytovatele licence na trhu technologií.
- 114) K posouzení postavení licencované technologie na trhu je nutno zohlednit také zeměpisný rozsah trhu technologií. Tento rozsah se někdy může lišit od zeměpisného rozsahu příslušného navazujícího výrobního trhu. Za účelem použití nařízení TTBER je zeměpisný rozsah relevantního trhu technologií určen také výrobními trhy. Mimo oblast „bezpečného přístavu“ stanoveného v nařízení TTBER však může být rovněž vhodné vzít v úvahu potenciálně širší zeměpisnou oblast, v níž poskytovatel a nabyvatel licence na konkurenční technologii působí, v níž jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně stejnorodé a která může být odlišena od sousedních zeměpisných oblastí, protože podmínky hospodářské soutěže jsou v těchto oblastech zřetelně odlišné.
- 115) V případě, že podíly stran na trhu během doby trvání dohody vzrostou nad příslušný práh ve výši 20 % nebo 30 %, použije se „bezpečný přístav“ i nadále na období tří po sobě jdoucích kalendářních roků, které následují po roce, v němž došlo k překročení jednoho z uvedených práhů (viz čl. 8 písm. e) nařízení TTBER).

Výpočet podílů na výrobních trzích podle nařízení TTBER

- 116) Podíl nabyvatele licence na relevantních trzích, na nichž jsou prodávány smluvní výrobky, se vypočítá na základě jeho prodeje výrobků obsahujících technologii poskytovatele licence a prodeje konkurenčních výrobků uskutečněných nabyvatelem licence, tedy celkového prodeje nabyvatele licence na dotčeném výrobním trhu. Je-li poskytovatel licence rovněž dodavatelem výrobků na relevantním trhu, je nutné vzít v úvahu také jeho prodej na dotčeném výrobním trhu. Pro účely výpočtu podílu nabyvatele nebo poskytovatele licence na relevantních výrobních trzích se nebere v úvahu prodej uskutečněný jinými nabyvateli licence.
- 117) Pokud jsou k dispozici údaje o hodnotě prodeje za předchozí kalendářní rok, podíly na trhu by se měly vypočítat na základě těchto údajů. Tyto údaje totiž obvykle sílu dané technologie vystihují přesněji než údaje o objemu prodeje. Pokud však údaje o hodnotě nejsou k dispozici, je možné použít odhady založené na jiných spolehlivých informacích o trhu, včetně údajů o objemu prodeje na trhu. Obecně platí, že podíly na trhu se musí vypočítat za použití údajů o prodeji týkajících se předchozího kalendářního roku. Pokud však údaje o prodeji týkající se předchozího kalendářního roku nejsou pro postavení stran na relevantních trzích reprezentativní, vypočítají se podíly na trhu jako průměr podílů stran na trhu za předchozí tři kalendářní roky (viz čl. 8 písm. b) nařízení TTBER) ⁽⁷³⁾.

⁽⁷³⁾ Viz také bod 95 pokynů k horizontálním dohodám.

118) Zásady uvedené v tomto oddíle 3.3 lze ilustrovat na těchto příkladech:

Příklady týkající se udělování licencí mezi nesoutěžiteli

Příklad 1

Společnost A, která se specializuje na vývoj biotechnologických výrobků a metod, vyvinula nový výrobek Xeran. Nepůsobí však jako výrobce Xeranu; na to nemá výrobní ani distribuční zařízení. Společnost B je jedním z výrobců konkurenčních výrobků, které se vyrábějí pomocí volně dostupných nechráněných technologií. V roce 1 společnost B prodala výrobky vyrobené pomocí těchto volně dostupných technologií v hodnotě 25 milionů EUR. V roce 2 společnost A udělí společnosti B licenci na výrobu Xeranu. Ve stejném roce společnost B prodá výrobky vyrobené pomocí volně dostupných technologií v hodnotě 15 milionů EUR a Xeran rovněž v hodnotě 15 milionů EUR. V roce 3 a následujících letech již společnost B vyrábí a prodává pouze Xeran, a to v hodnotě 40 milionů EUR ročně. Kromě toho společnost A v roce 2 udělí licenci také společnosti C. Společnost C do té doby na tomto výrobkovém trhu nepůsobila. Společnost C vyrábí a prodává pouze Xeran, a to v hodnotě 10 milionů EUR v roce 2 a v hodnotě 15 milionů EUR v roce 3 a v letech následujících. Celková hodnota trhu s Xeranem a jeho substituty, na němž společnosti B a C působí, činí 200 milionů EUR v každém roce.

V roce 2, kdy dojde k uzavření licenčních dohod, činí podíl společnosti A na trhu technologií 0 %, protože pro účely použití nařízení TTBER je třeba její podíl vypočítat na základě celkového prodeje Xeranu v předchozím roce. V roce 3 podíl společnosti A na trhu technologií činí 12,5 %, což odráží hodnotu Xeranu vyrobeného společnostmi B a C v předchozím roce. V roce 4 a v letech následujících podíl společnosti A na trhu technologií činí 27,5 %, což odráží hodnotu Xeranu vyrobeného společnostmi B a C v předchozím roce.

V roce 2 podíl společnosti B na výrobkovém trhu činí 12,5 %, což odráží její prodej v hodnotě 25 milionů EUR v roce 1. V roce 3 podíl společnosti B na trhu činí 15 %, protože hodnota jejího prodeje se v roce 2 zvýšila na 30 milionů EUR. V roce 4 a v letech následujících podíl společnosti B na trhu činí 20 %, protože roční hodnota jejího prodeje dosahuje 40 milionů EUR. Společnost C má na výrobkovém trhu podíl 0 % v roce 1 a 2, 5 % v roce 3 a 7,5 % v letech následujících.

Jelikož licenční dohody mezi společnostmi A a B a mezi společnostmi A a C byly uzavřeny mezi nesoutěžiteli a jednotlivé podíly na trhu společností A, B a C jsou v každém roce nižší než 30 %, vztahuje se na všechny dohody „bezpečný přístav“ stanovený v nařízení TTBER.

Příklad 2

Situace je stejná jako v příkladu 1 s výjimkou toho, že společnosti B a C působí na různých zeměpisných trzích. Je zjištěno, že celková roční hodnota trhu s Xeranem a jeho substituty činí 100 milionů EUR na každém z těchto zeměpisných trhů.

V tomto případě se podíl společnosti A na relevantních trzích technologií musí vypočítat na základě údajů o prodeji výrobků pocházejících z obou zeměpisných výrobních trhů zvlášť. Podíl společnosti A na trhu, kde působí společnost B, závisí na prodeji Xeranu společností B. Jelikož se v tomto příkladu předpokládá, že celková hodnota trhu činí 100 milionů EUR, tedy polovinu hodnoty trhu z příkladu 1, podíl společnosti A na trhu představuje 0 % v roce 2, 15 % v roce 3 a 40 % v letech následujících. Společnost B má na trhu podíl 25 % v roce 2, 30 % v roce 3 a 40 % v letech následujících. V letech 2 a 3 nepřekračují jednotlivé podíly společností A a B na trhu práh 30 %. Počínaje rokem 4 je však práh překročen a to znamená, že po roce 7 se podle čl. 8 písm. e) nařízení TTBER na licenční dohodu mezi společnostmi A a B již nevztahuje „bezpečný přístav“, ale musí být posouzena individuálně.

Podíl společnosti A na trhu, kde působí společnost C, závisí na prodeji Xeranu společností C. Podíl společnosti A na trhu technologií, odrážející prodej společnosti C v předchozím roce, tedy činí 0 % v roce 2, 10 % v roce 3 a 15 % v letech následujících. Stejných hodnot dosahuje na výrobkovém trhu podíl společnosti C: 0 % v roce 2, 10 % v roce 3 a 15 % v letech následujících. Na licenční dohodu mezi společnostmi A a C se tudíž „bezpečný přístav“ vztahuje po celé období.

Příklady týkající se udělování licencí mezi soutěžiteli

Příklad 3

Společnosti A a B působí na stejném relevantním výrobním trhu a stejném relevantním zeměpisném trhu s určitým chemickým výrobkem. Každá z nich rovněž vlastní patent na rozdílnou technologii sloužící k výrobě tohoto výrobku. V roce 1 společnosti A a B podepíší dohodu o křížové licenci, a navzájem si tak udělí licence k využívání svých technologií. V roce 1 společnosti A a B výrobek vyrábějí jen pomocí vlastních technologií, přičemž hodnota prodeje činí 15 milionů EUR u společnosti A a 20 milionů EUR u společnosti B. Počínaje rokem 2 každá společnost používá vlastní technologii i technologii druhé společnosti. Počínaje tímto rokem a v letech následujících prodává společnost A výrobek vyráběný pomocí vlastní technologie v hodnotě 10 milionů EUR a výrobek vyráběný pomocí technologie společnosti B rovněž v hodnotě 10 milionů EUR. Počínaje rokem 2 prodává společnost B výrobek vyráběný pomocí vlastní technologie v hodnotě 15 milionů EUR a výrobek vyráběný pomocí technologie společnosti A v hodnotě 10 milionů EUR. Celková hodnota trhu s výrobkem a jeho substituty činí 100 milionů EUR v každém roce.

Za účelem posouzení licenční dohody podle nařízení TTBER je nutné vypočítat podíly společností A a B jak na trhu technologií, tak na výrobním trhu. Podíl společnosti A na trhu technologií závisí na hodnotě výrobků prodaných v předchozím roce, které pomocí technologie společnosti A vyrobila společnost A i společnost B. V roce 2 tudíž podíl společnosti A na trhu technologií činí 15 %, což odráží její vlastní výrobu a prodej v hodnotě 15 milionů EUR v roce 1. Počínaje rokem 3 podíl společnosti A na trhu technologií činí 20 %, neboť společnosti A a B prodávají výrobek vyrobený pomocí technologie společnosti A v hodnotě 20 milionů EUR (každá společnost 10 milionů EUR). Obdobně činí podíl společnosti B na trhu technologií 20 % v roce 2 a 25 % v letech následujících.

Podíly společností A a B na výrobním trhu závisí na prodeji daného výrobku každou ze společností v předchozím roce bez ohledu na to, jaká technologie byla při výrobě použita. Podíl společnosti A na výrobním trhu činí 15 % v roce 2 a 20 % v letech následujících. Podíl společnosti B na výrobním trhu činí 20 % v roce 2 a 25 % v letech následujících.

Vzhledem k tomu, že dohoda byla uzavřena mezi soutěžiteli, „bezpečný přístav“ stanovený v nařízení TTBER se na ni bude vztahovat jediné tehdy, jestliže společný podíl obou společností na trhu technologií i na výrobním trhu bude nižší než 20 % práh podílu na trhu. To v tomto případě zjevně neplatí. Společný podíl stran na trhu technologií i na výrobním trhu činí 35 % v roce 2 a 45 % v letech následujících. Tuto dohodu mezi soutěžiteli proto bude třeba posoudit individuálně.

3.4 **Tvrdá omezení podle nařízení TTBER**

3.4.1 **Obecné zásady**

- 119) Článek 4 nařízení TTBER obsahuje seznam tvrdých omezení. Jedná se o závažná omezení hospodářské soutěže, která by měla být ve většině případů zakázána, protože poškozují spotřebitele. Na tvrdá omezení se ve výjimečných případech nemusí čl. 101 odst. 1 Smlouvy vztahovat, jestliže jsou objektivně nezbytná k uzavření dohod o převodu technologií⁽⁷⁴⁾ nebo z bezpečnostních či zdravotních důvodů souvisejících s nebezpečnou povahou daného výrobku. Použití čl. 101 odst. 1 lze tímto způsobem vyloučit jediné na základě objektivních faktorů, které jsou vnější vzhledem k samotným smluvním stranám, a nikoli na základě subjektivních názorů a charakteristik smluvních stran. Otázka nezní, zda by smluvní strany ve své konkrétní situaci nesouhlasily s uzavřením méně omezující dohody, nýbrž zda by vzhledem k povaze dohody a charakteristikám trhu méně omezující dohodu neuzavřely podniky v obdobné situaci.
- 120) Jak vyplývá z čl. 4 odst. 1 a 2 nařízení TTBER, jestliže dohoda o převodu technologií obsahuje tvrdé omezení hospodářské soutěže, bloková výjimka se na celou dohodu nevztahuje. Komise se kromě toho domnívá, že v rámci individuálního posouzení je nepravděpodobné, že tvrdá omezení splní čtyři podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy.

⁽⁷⁴⁾ Viz bod 18 pokynů Komise o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy uvedených v poznámce pod čarou 9.

- 121) Článek 4 nařízení TTBER rozlišuje mezi dohodami mezi soutěžiteli na jedné straně a dohodami mezi nesoutěžiteli na straně druhé.

3.4.2 Dohody mezi soutěžiteli

- 122) V čl. 4 odst. 1 nařízení TTBER jsou uvedena tvrdá omezení platná pro dohody o převodu technologií mezi soutěžiteli. V čl. 4 odst. 1 se stanoví, že bloková výjimka se neuplatní na dohody, jejichž cílem je přímo či nepřímo, samostatně nebo ve spojení s jinými okolnostmi pod kontrolou smluvních stran kterékoli z následujících omezení:
- a) omezení možnosti jedné strany, aby si sama určovala cenu, za kterou prodává své výrobky třetím stranám;
 - b) omezení výroby s výjimkou omezení výroby smluvních výrobků, která jsou nabyvateli licence uložena v nevzájemné dohodě nebo jsou uložena pouze jednomu z nabyvatelů licence ve vzájemné dohodě;
 - c) rozdělení trhů nebo zákazníků s výjimkou:
 - i) závazku, který byl uložen poskytovateli licence a/nebo nabyvateli licence v nevzájemné dohodě, nevyrábět na základě licencovaných technologických práv v rámci výhradního území vyhrazeného druhé straně a/nebo neprodávat smluvní výrobky aktivně a/nebo pasivně na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, jež byly vyhrazeny druhé straně;
 - ii) omezení, které bylo uloženo nabyvateli licence v nevzájemné dohodě, aktivního prodeje smluvních výrobků na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, jež byly poskytovatelem licence přiděleny jinému nabyvateli licence, pokud se u posledně uvedeného nejedná o podnik, který byl v okamžiku uzavření licenční dohody vůči poskytovateli licence soutěžícím podnikem;
 - iii) závazku, který byl uložen nabyvateli licence, vyrábět smluvní výrobky pouze pro vlastní potřebu, pokud nabyvatel licence není omezen v aktivním a pasivním prodeji smluvních výrobků jako náhradních dílů pro své vlastní výrobky;
 - iv) závazku, který byl uložen nabyvateli licence v nevzájemné dohodě, vyrábět smluvní výrobky pouze pro určitého zákazníka, jestliže byla licence udělena za účelem vytvoření alternativního zdroje dodávek tomuto zákazníkovi;
 - d) omezení možnosti nabyvatele licence využívat svá vlastní technologická práva, nebo omezení možnosti kterékoli ze smluvních stran provádět výzkum a vývoj, ledaže je posledně uvedené omezení nezbytné k tomu, aby se zabránilo prozrazení licencovaného know-how třetí straně.

Rozdíl mezi vzájemnými a nevzájemnými dohodami mezi soutěžiteli

- 123) U některých tvrdých omezení rozlišuje nařízení TTBER mezi vzájemnými a nevzájemnými dohodami. Seznam tvrdých omezení je přísnější pro vzájemné dohody mezi soutěžiteli než pro nevzájemné dohody mezi soutěžiteli. Vzájemné dohody jsou dohody o udělení křížové licence, jimiž jsou licencovány konkurenční technologie nebo technologie použitelné k výrobě konkurenčních výrobků. Nevzájemnou dohodou je dohoda, kterou jen jedna ze smluvních stran uděluje licenci na svá technologická práva druhé straně, nebo dohoda o křížové licenci, v níž licencovaná technologická práva nejsou konkurenční technologie ani nejsou použitelná k výrobě konkurenčních výrobků. K tomu, aby byla dohoda vzájemná, podle nařízení TTBER nestačí, že obsahuje závazek udělovat zpětné licence, ani že nabyvatel licence zpětně uděluje licence na vlastní zlepšení licencované technologie. V případě, že se nevzájemná dohoda následně stane dohodou vzájemnou v důsledku toho, že je mezi stejnými smluvními stranami udělena druhá licence, mohou být strany nuceny první licenci revidovat, aby dohoda neobsahovala tvrdé omezení. Při posuzování těchto případů bude Komise brát v potaz délku období mezi udělením první a druhé licence.

Omezení týkající se stanovení cen mezi soutěžiteli

- 124) Tvrdé omezení uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení TTBER se týká dohod mezi soutěžiteli, jejichž účelem je stanovení cen výrobků prodávaných třetím stranám, včetně výrobků obsahujících licencovanou technologii. Stanovení cen dohodnuté mezi soutěžiteli obecně představuje omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu. Stanovení cen může mít podobu dohody o přesné ceně, jež se má účtovat, nebo o ceníku, který obsahuje určité maximální přípustné rabaty. Přitom je nepodstatné, zda se dohoda týká pevně stanovených, minimálních, maximálních nebo doporučených cen. Stanovení cen může být provedeno také nepřímo, uplatňováním opatření, která odrazují od porušování dohodnuté cenové úrovně, například tak, že se stanoví, že pokud se ceny výrobků sníží pod určitou úroveň, zvýší se sazba licenčních poplatků. Avšak závazek nabyvatele licence platit určitý minimální licenční poplatek nepředstavuje sám o sobě stanovení cen.
- 125) V případě, že se licenční poplatky počítají na základě jednotlivých prodejů výrobku, má výše licenčního poplatku přímý dopad na mezní náklady výrobku, a tedy i přímý dopad na ceny výrobku ⁽⁷⁵⁾. Soutěžitelé proto mohou jako prostředek ke koordinaci a/nebo zvyšování cen na navazujících výrobních trzích použít udělení křížové licence se vzájemnými běžnými licenčními poplatky ⁽⁷⁶⁾. Komise však bude křížové licence se vzájemnými běžnými licenčními poplatky pokládat za stanovení cen jen za specifických okolností, jako například v případě, že dohoda stanoví úhradu licenčních poplatků bez ohledu na to, zda je technologie skutečně používána, nebo v případě, že ujednání postrádá jakýkoli účel prospěšný hospodářské soutěži, a tedy nepředstavuje licenční dohodu uzavřenou v dobré víře.
- 126) Tvrdé omezení uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení TTBER představují rovněž dohody, u nichž se licenční poplatky vypočítávají na základě všech prodejů výrobku bez ohledu na použití licencované technologie. Na takové dohody se rovněž vztahuje tvrdé omezení stanovené v čl. 4 odst. 1 písm. d) nařízení TTBER týkající se omezení možnosti nabyvatele licence využívat svá vlastní technologická práva (viz bod 141 těchto pokynů). Takové dohody obvykle omezují hospodářskou soutěž, protože zvyšují náklady na využívání vlastních konkurenčních technologických práv nabyvatele licence a omezují hospodářskou soutěž, která existovala před uzavřením dohody ⁽⁷⁷⁾. To platí jak u vzájemných, tak u nevzájemných ujednání.
- 127) Výjimečně však dohoda, u níž se licenční poplatky vypočítávají na základě všech prodejů výrobku, může splňovat podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy, a to v jednotlivých případech, kdy lze na základě objektivních faktorů učinit závěr, že omezení je nezbytné pro udělování licencí, které prospívá hospodářské soutěži. Tak tomu může být tehdy, jestliže by bez tohoto omezení bylo nemožné nebo nepřiměřeně obtížné vypočítávat a sledovat licenční poplatky, které má nabyvatel licence platit, například proto, že technologie poskytovatele licence nezanechává na konečném výrobku viditelné stopy a jiné schůdné metody sledování nejsou k dispozici.

Omezení výroby mezi soutěžiteli

- 128) Tvrdé omezení uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení TTBER se týká vzájemných omezení výroby smluvních stran. Omezení výroby je omezení množství výrobků, které může smluvní strana vyrobit a prodat. Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. b) se nevztahuje na omezení výroby, která jsou nabyvateli licence uložena v nevzájemné dohodě, ani na omezení výroby, která jsou uložena jednomu z nabyvatelů licence ve vzájemné dohodě, za podmínky, že se dané omezení týká pouze výrobků vyrobených s využitím licencované technologie. Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. b) tedy za tvrdá omezení označuje vzájemná omezení výroby a omezení výroby uložena poskytovateli licence v souvislosti s jeho vlastní technologií. Jestliže se soutěžitelé dohodnou na uložení vzájemných omezení výroby, účelem a pravděpodobným důsledkem takové dohody je omezení nabídky na trhu. Totéž platí o dohodách, které snižují motivaci smluvních stran rozšiřovat výrobu, například tím, že uplatňují vzájemné běžné licenční poplatky za jednotku, jež se zvyšují s rostoucím objemem výroby, nebo tím, že se každá strana zaváže k provádění plateb při překročení určitého objemu výroby.

⁽⁷⁵⁾ V této souvislosti viz bod 98 pokynů o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy uvedených v poznámce pod čarou 9.

⁽⁷⁶⁾ To platí také v případě, kdy jedna strana poskytne licenci druhé straně a souhlasí s tím, že bude od nabyvatele licence nakupovat materiálový vstup. Kupní cena zde může plnit stejnou funkci jako licenční poplatek.

⁽⁷⁷⁾ V této souvislosti viz rozsudek Soudního dvora ze dne 25. února 1986, Windsurfing International, C-193/83, ECLI:EU:C:1986:75, bod 67.

- 129) Příznivější zacházení s nevzájemnými množstevními omezeními vychází z úvahy, že jednosměrné omezení nevede nutně k nižší nabídce na trhu a že u nevzájemných omezení existuje také nižší riziko, že se nejedná o licenční ujednání uzavřené v dobré víře. Jestliže je nabyvatel licence ochoten přijmout jednosměrné omezení, je pravděpodobné, že dohoda směřuje ke skutečné integraci komplementárních technologií nebo k integraci dokonalejší technologie poskytovatele licence s výrobními aktivy nabyvatele licence, která vede k vyšší efektivitě. Obdobně v případě vzájemné dohody omezení výroby uložené pouze jednomu z nabyvatelů licence pravděpodobně odráží vyšší hodnotu technologie, na kterou jedna ze stran získává licenci, a může podpořit udělování licencí, které prospívá hospodářské soutěži.

Rozdělení trhů a zákazníků mezi soutěžiteli

- 130) Tvrdé omezení uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER se týká rozdělení trhů a zákazníků. Účelem dohod, jejichž prostřednictvím si soutěžitelé rozdělují trhy a zákazníky, je omezení hospodářské soutěže. Dohoda, kterou se soutěžitelé ve vzájemné dohodě zaváží, že nebudou vyrábět na určitých územích nebo nebudou aktivně, pasivně, nebo aktivně i pasivně prodávat na určitá území nebo určitým zákazníkům vyhrazeným druhé smluvní straně, představuje tvrdé omezení. Proto se například vzájemná udělení výhradních licencí mezi soutěžiteli považují za rozdělení trhů.
- 131) Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER se použije bez ohledu na to, zda má nabyvatel licence i nadále možnost využívat svá vlastní technologická práva. Jakmile si totiž nabyvatel licence opatří potřebné zařízení k výrobě daného výrobku pomocí technologie poskytovatele licence, může být nákladné udržovat v chodu zvláštní výrobní linku využívající jinou technologii kvůli dodávkám pro zákazníky, jichž se omezení netýká. Vzhledem k potenciálním záporným účinkům omezení na hospodářskou soutěž může nabyvateli licence navíc chybět motivace vyrábět pomocí své vlastní technologie. Kromě toho je vysoce nepravděpodobné, že by takováto omezení byla nezbytná pro udělování licencí, které prospívá hospodářské soutěži.
- 132) Podle čl. 4 odst. 1 písm. c) bodu i) nařízení TTBER se nejedná o tvrdé omezení, jestliže poskytovatel licence v nevzájemné dohodě udělí nabyvateli licence výhradní licenci pro výrobu na základě licencované technologie na určitém území, čímž se zaváže, že sám nebude smluvní výrobky na tomto území vyrábět ani je z tohoto území dodávat. Na tyto výhradní licence se bloková výjimka vztahuje bez ohledu na velikost daného území. Pokud je licence celosvětová, pak z její výhradní povahy vyplývá, že poskytovatel licence nevstoupí na trh nebo na trhu nezůstane. Bloková výjimka se použije také tehdy, pokud nevzájemná dohoda nabyvateli licence nepovoluje, aby vyráběl na výhradním území vyhrazeném poskytovateli licence. Možným účelem takovýchto dohod je poskytnout poskytovateli licence, nabyvateli licence, nebo oběma subjektům motivaci, aby investovali do licencované technologie a dále ji rozvíjeli. Účelem dohody tedy není nezbytně rozdělení trhů.
- 133) V souladu s čl. 4 odst. 1 písm. c) bodem i) nařízení TTBER a ze stejného důvodu se bloková výjimka použije také na nevzájemné dohody, jimiž se smluvní strany zaváží neprodávat smluvní výrobky aktivně nebo pasivně na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků vyhrazeným druhé straně⁽⁷⁸⁾. „Aktivní“ a „pasivní“ prodej je definován v článku 1 nařízení TTBER⁽⁷⁹⁾. Na omezení možnosti nabyvatele či poskytovatele licence provádět aktivní, pasivní, nebo aktivní i pasivní prodej na území či skupině zákazníků druhé smluvní strany se bloková výjimka vztahuje pouze v případě, že toto území či tato skupina zákazníků byly výlučně vyhrazeny této druhé smluvní straně. Za některých specifických okolností však dohody obsahující taková omezení prodeje podléhají

⁽⁷⁸⁾ Za určitých okolností může být omezení pasivního prodeje poskytovatele licence nebo nabyvatelů licence konečným uživatelům neplatné podle čl. 6 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES (Úř. věst. L 60I, 2.3.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/302/oj>) (dále jen „nařízení o zeměpisném blokování“).

⁽⁷⁹⁾ Další objasnění týkající se pojmů „aktivní“ a „pasivní“ prodej viz body 211 až 215 vertikálních pokynů.

stanovené v čl. 101 odst. 3 Smlouvy v konkrétním případě splnit mohou, i když je výhradní povaha licence sdílena *ad hoc*, například pokud je nutné snížit dočasné výpadky ve výrobě poskytovatele či nabyvatele licence, jemuž byly území či skupina zákazníků výhradně přiděleny. V takových případech je poskytovatel nebo nabyvatel licence proti aktivnímu, pasivnímu, nebo aktivnímu i pasivnímu prodeji pravděpodobně dostatečně chráněn, aby měl motivaci udělovat licence na svou technologii nebo investovat do výroby využívající licencovanou technologii. Taková omezení by i tam, kde hospodářskou soutěž omezují, podpořila šíření a integraci této technologie do výrobních aktivit nabyvatele licence, což jsou procesy prospívající hospodářské soutěži.

- 134) Skutečnost, že poskytovatel licence určí nabyvatele licence jako jediného nabyvatele licence na určitém území, což znamená, že třetí strany licenci na výrobu pomocí technologie poskytovatele licence na dotčeném území neobdrží, tak implicitně nepředstavuje tvrdé omezení. V případě těchto jediných licencí se bloková výjimka použije bez ohledu na to, zda je dohoda vzájemná, nebo nevzájemná, vzhledem k tomu, že dohoda neovlivní možnost smluvních stran plně využívat svá vlastní technologická práva na svých příslušných územích.
- 135) Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. c) bodu ii) nařízení TTBER ze seznamu tvrdých omezení vylučuje omezení, uložená v nevzájemné dohodě nabyvateli licence, aktivního prodeje smluvních výrobků na území nebo skupině zákazníků, jež byly poskytovatelem licence přiděleny jinému nabyvateli licence; na tato omezení se tak do výše prahu podílu na trhu vztahuje bloková výjimka. Zde se však předpokládá, že chráněný nabyvatel licence nebyl v době uzavření dohody vůči poskytovateli licence v soutěžním vztahu. Považovat taková omezení v uvedené situaci za tvrdá omezení není opodstatněné. Tato omezení totiž poskytovateli licence umožňují chránit nabyvatele licence, který dosud na relevantním trhu nepůsobil, před aktivním prodejem nabyvatelů licence, kteří jsou vůči poskytovateli licence v soutěžním vztahu, a jsou tedy již na trhu zavedeni; proto je pravděpodobné, že tato omezení podnítl nabyvatel licence k efektivnějšímu využívání licencované technologie. Na druhou stranu, pokud by se nabyvatelé licence mezi sebou dohodli, že nebudou provádět aktivní nebo pasivní prodej na určitém území nebo určitým skupinám zákazníků, jedná se o kartel mezi nabyvateli licence. Jelikož taková dohoda nezahrnuje žádný převod technologií, ocitla by se nadto mimo oblast působnosti nařízení TTBER.
- 136) Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. c) bodu iii) nařízení TTBER obsahuje další výjimku z tvrdého omezení podle čl. 4 odst. 1 písm. c), která se týká omezení na použití pro vlastní potřebu, tedy požadavku, aby nabyvatel licence výrobky obsahující licencovanou technologii vyráběl jen pro svou vlastní potřebu. V případech, kdy je smluvním výrobkem součástka, tak může být nabyvatel licence zavázán k tomu, aby tuto součástku vyráběl jen za účelem začlenění do svých vlastních výrobků a neprodával ji jiným výrobcům. Nabyvatel licence však musí mít možnost prodávat dané součástky jako náhradní díly pro své vlastní výrobky, čili dodávat je třetím stranám, které poskytují poprodejní služby k těmto výrobkům. Omezení na použití pro vlastní potřebu mohou být nezbytná jako motivace pro šíření technologií, zvláště mezi soutěžiteli, a vztahuje se na ně bloková výjimka. Těmito omezeními se zabývá také oddíl 4.2.5 těchto pokynů.
- 137) Dále čl. 4 odst. 1 písm. c) bod iv) nařízení TTBER ze seznamu tvrdých omezení vylučuje závazek, který byl uložen nabyvateli licence v nevzájemné dohodě, vyrábět smluvní výrobky pouze pro určitého zákazníka za účelem vytvoření alternativního zdroje dodávek tomuto zákazníkovi. Použití čl. 4 odst. 1 písm. c) bodu iv) je tedy podmíněno tím, že je licence omezena na vytvoření alternativního zdroje dodávek určitému zákazníkovi. Neplatí však podmínka, že musí být udělena jen jedna taková licence. Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. c) bodu iv) se vztahuje i na situace, kdy je licence pro dodávky těmto konkrétnímu zákazníkovi udělena více než jednomu podniku. Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. c) bodu iv) se použije bez ohledu na dobu trvání licenční dohody. Tato výjimka se například vztahuje na jednorázovou licenci na splnění požadavků projektu určitého zákazníka. Jestliže je licence udělena jen za účelem dodávek určitému zákazníkovi, mají takové dohody jen omezený potenciál vést k rozdělení trhů. Za takovýchto okolností především nelze předpokládat, že dohoda přiměje nabyvatele licence k tomu, aby přestal využívat svou vlastní technologii.

- 138) Tvrdými omezeními nejsou omezení oblasti použití uložená v dohodách mezi soutěžiteli, která platnost licence omezují na jeden nebo více výrobních trhů, technických oblastí použití nebo průmyslových odvětví⁽⁸⁰⁾. Na tato omezení se bloková výjimka vztahuje do prahu podílu na trhu ve výši 20 % bez ohledu na to, zda je dohoda vzájemná, nebo nevzájemná. Za účel těchto omezení se nepovažuje rozdělení trhů nebo zákazníků. Uplatnění blokové výjimky je však podmíněno tím, že se omezení oblasti použití týkají jen licencovaných technologií. Pokud jsou nabyvatelé licence např. omezeni také v technických oblastech použití, v nichž by mohli využít svá vlastní technologická práva, pak se jedná o dohodu o rozdělení trhu.
- 139) Bloková výjimka se použije nezávisle na tom, zda je omezení oblasti použití symetrické, nebo asymetrické. Asymetrické omezení oblasti použití uložené ve vzájemné licenční dohodě znamená, že každá smluvní strana smí využívat příslušné technologie, na které si pořizuje licence, jenomže v jiných oblastech použití. Pokud není omezována možnost smluvních stran využívat vlastní technologie, nepředpokládá se, že dohoda přiměje smluvní strany k tomu, aby opustily oblasti použití, na něž se vztahuje licence udělená druhé straně, nebo aby do těchto oblastí nevstupovaly. I když se nabyvatelé licence vybaví zařízením nutným k využívání licencované technologie v oblasti použití, jíž se licence týká, nemusí to mít žádný vliv na výrobní aktiva užívaná při výrobě mimo rozsah licence. V tomto ohledu je důležité, aby se omezení týkalo zřetelně vymezených výrobních trhů, průmyslových odvětví nebo technických oblastí použití, a nikoli zákazníků přidělených podle území nebo skupiny, kteří nakupují výrobky na stejném výrobním trhu, ve stejném průmyslovém odvětví nebo pro stejnou technickou oblast použití. Ve druhém z uvedených případů se riziko rozdělení trhu považuje za podstatně vyšší (viz bod 131). Kromě toho mohou být omezení oblasti použití nutná pro podporu udělování licencí, které prospívá hospodářské soutěži (viz bod 233).

Omezení schopnosti smluvních stran provádět výzkum a vývoj

- 140) Tvrdé omezení hospodářské soutěže uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. d) nařízení TTBER se týká omezení možnosti kterékoli smluvní strany provádět výzkum a vývoj. Obě strany musí mít možnost provádět nezávislý výzkum a vývoj. Toto pravidlo platí bez ohledu na to, zda se omezení vztahuje na oblast, jíž se týká licence, nebo na jiné oblasti. Nicméně samotná skutečnost, že se smluvní strany zavázají navzájem si poskytovat budoucí zlepšení svých technologií, ještě nepředstavuje omezení nezávislého výzkumu a vývoje. Důsledky takových dohod pro hospodářskou soutěž je třeba posuzovat ve světle okolností konkrétního případu. Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. d) se také nevztahuje na omezení možnosti smluvní strany provádět výzkum a vývoj se třetími stranami, pokud je takové omezení nutné pro ochranu know-how poskytovatele licence před prozrazením. Použití výjimky je podmíněno tím, že jsou omezení uložena z důvodů ochrany know-how poskytovatele licence před prozrazením nezbytná a přiměřená vzhledem k zajištění této ochrany. Například když jsou v dohodě určeni konkrétní zaměstnanci nabyvatele licence, kteří budou vyškoleni pro používání licencovaného know-how a budou za něj zodpovědní, může být dostatečně zavázat nabyvatele licence k tomu, aby těmto zaměstnancům nepovolil podílet se na výzkumu a vývoji s třetími stranami. Stejně vhodná mohou být i jiná ochranná opatření.

Omezení možnosti nabyvatele licence využívat vlastní technologii

- 141) V souladu s čl. 4 odst. 1 písm. d) nařízení TTBER nesmí být nabyvatel licence omezován ani ve využívání svých vlastních konkurenčních technologických práv, pokud při tom nevyužívá technologická práva, na která mu poskytovatel licence udělil licenci. Pokud jde o jeho vlastní technologická práva, nabyvatel licence nesmí být podrobován omezením ohledně místa, kde vyrábí nebo prodává, technických oblastí použití nebo výrobních trhů, v jejichž rámci vyrábí, množství, které vyrábí nebo prodává, ani ceny, za kterou prodává. Nesmí být také zavazován k placení licenčních poplatků za výrobky vyrobené na základě svých vlastních technologických práv (viz bod 126 těchto pokynů). Kromě toho nesmí být omezena možnost nabyvatele licence poskytovat licence na svá vlastní technologická práva třetím stranám. Jsou-li nabyvateli licence uložena omezení týkající se používání jeho vlastních technologických práv či práv na provádění výzkumu a vývoje, konkurenceschopnost technologie

⁽⁸⁰⁾ Podrobnější informace o omezeních oblasti použití viz oddíl 4.2.4 těchto pokynů.

nabyvatele licence se sníží. To má za následek oslabení hospodářské soutěže na stávajících výrobních trzích a trzích technologií a snížení motivace nabyvatele licence investovat do vývoje a zlepšování své technologie. Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. d) nařízení TTBER se nevztahuje na omezení možnosti nabyvatele licence využívat technologii třetí strany, která je vůči licencované technologii konkurenční. Ačkoliv takové závazky nesoutěžit mohou mít důsledky způsobující uzavření trhu technologiím třetí strany (viz oddíl 4.2.7 těchto pokynů), nesnižují obvykle motivaci nabyvatelů licence investovat do vývoje a zlepšování svých vlastních technologií.

3.4.3 Dohody mezi nesoutěžiteli

142) V čl. 4 odst. 2 nařízení TTBER jsou uvedena tvrdá omezení platná pro udělování licencí mezi nesoutěžiteli. V ustanovení čl. 4 odst. 2 se stanoví, že bloková výjimka se neuplatní na dohody, jejichž cílem je přímo či nepřímo, samostatně nebo ve spojení s jinými okolnostmi pod kontrolou smluvních stran kterékoli z následujících omezení:

- a) omezení možnosti jedné strany, aby si sama stanovovala cenu, za kterou prodává výrobky třetím stranám, aniž je dotčena možnost stanovovat maximální prodejní cenu nebo doporučovat prodejní cenu, pokud se tyto nerovnájí v důsledku vyvíjení tlaku nebo vytváření pobídek jednou ze smluvních stran pevným nebo minimálním prodejním cenám;
- b) omezení území, na kterém smí nabyvatel licence pasivně prodávat smluvní výrobky, nebo okruhu zákazníků, kterým smí nabyvatel licence tyto výrobky pasivně prodávat, s výjimkou:
 - i) omezení pasivního prodeje na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, které jsou vyhrazeny poskytovateli licence;
 - ii) závazku vyrábět smluvní výrobky pouze pro vlastní potřebu, pokud nabyvatel licence není omezen v aktivním a pasivním prodeji smluvních výrobků jako náhradních dílů pro své vlastní výrobky;
 - iii) závazku vyrábět smluvní výrobky pouze pro určitého zákazníka, jestliže byla licence udělena za účelem vytvoření alternativního zdroje dodávek tomuto zákazníkovi;
 - iv) omezení prodeje konečným uživatelům nabyvatelem licence, který působí na velkoobchodní úrovni;
 - v) omezení prodeje neschváleným distributorům usazeným na jiném území, kde poskytovatel licence provozuje systém selektivní distribuce pro smluvní výrobky;
- c) omezení aktivního nebo pasivního prodeje konečným uživatelům nabyvatelem licence, který je členem systému selektivní distribuce a působí na maloobchodní úrovni, aniž je dotčena možnost zakázat členovi systému vykonávat činnost z neschválených poboček.

Stanovení cen

143) Tvrdé omezení uvedené v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení TTBER se týká stanovení cen, za které se výrobky prodávají třetím stranám. Konkrétněji se toto ustanovení vztahuje na omezení, jejichž přímým nebo nepřímým účelem je určení pevné nebo minimální prodejní ceny nebo pevné či minimální cenové úrovně, kterou má poskytovatel nebo nabyvatel licence dodržovat při prodeji výrobků třetím stranám. V případě dohod přímo určujících prodejní cenu je omezení jasné. Stanovení prodejních cen však lze dosáhnout i nepřímými prostředky. Příklady takových prostředků jsou dohody stanovující zisková rozpětí, stanovující maximální úroveň slev, vzájemící prodejní cenu na prodejní ceny jiných soutěžitelů, ukládající minimální inzerovanou cenu, dále hrozby, zastrašování, varování, sankce nebo ukončování smluv v souvislosti s dodržováním dané cenové úrovně. Účinnost přímých nebo nepřímých prostředků stanovení cen lze zvýšit v kombinaci s opatřeními pro zjišťování poklesu cen, jako je

zavedení systému sledování cen⁽⁸¹⁾ nebo závazek nabyvatelů licence podávat zprávy o cenových odchylkách. Obdobně je účinnost přímého nebo nepřímého stanovení cen možné zvýšit v kombinaci s opatřeními, která oslabují motivaci nabyvatele licence snižovat svou prodejní cenu; například když poskytovatel licence zaváže nabyvatele k uplatňování doložky nejvyšších zákaznických výhod, tedy k tomu, aby zákazníkovi přiznal případné výhodnější podmínky přiznané libovolnému jinému zákazníkovi. Nemá se za to, že by použití doporučených prodejních cen nebo uložení maximálních cen samo o sobě vedlo ke stanovení pevných nebo minimálních prodejních cen. Pokud však poskytovatel licence tyto doporučené ceny nebo maximální ceny zkomponuje s pobídkami k použití určité cenové hladiny nebo s opatřeními, která odrazují od snížení prodejní ceny, může to představovat stanovení cen.

Omezení možnosti nabyvatele licence provádět pasivní prodej

- 144) Podle čl. 4 odst. 2 písm. b) nařízení TTBER se za tvrdé omezení považuje omezení možnosti nabyvatele licence provádět pasivní prodej výrobků obsahujících licencovanou technologii⁽⁸²⁾. Omezení pasivního prodeje mohou být výsledkem přímých závazků, například závazku neprodávat určitým zákazníkům nebo zákazníkům na určitých územích či závazku předávat objednávky od těchto zákazníků jiným nabyvatelům licence. Omezení pasivního prodeje mohou vycházet také z nepřímých opatření motivujících nabyvatele licence, aby od takového prodeje upustil, jako jsou finanční pobídky a zavedení systému sledování, kterým se ověřuje skutečné místo určení smluvních výrobků⁽⁸³⁾. Nepřímým prostředkem k omezování pasivního prodeje mohou být množstevní omezení. Komise však nebude předpokládat, že množstevní omezení jako taková slouží k tomuto účelu. Jinak tomu ovšem bude v případech, kdy se množstevní omezení používají k plnění základní dohody o rozdělení trhu. O její existenci svědčí například úpravy množství v čase s cílem uspokojovat pouze místní poptávku, spojování množstevních omezení se závazkem prodávat minimální množství na daném území, jakož i závazky ohledně minimálních licenčních poplatků svázané s prodejem na daném území, sazby licenčních poplatků diferencované podle místa určení výrobků a sledování místa určení výrobků prodaných jednotlivými nabyvateli licence.
- 145) Na obecné tvrdé omezení týkající se pasivního prodeje nabyvatelů licence se vztahuje řada výjimek, kterými se zabývají body 146 až 151. Za určitých okolností však může být omezení schopnosti poskytovatele nebo nabyvatele licence provádět pasivní prodej koncovým uživatelům neplatné podle čl. 6 odst. 2 nařízení o zeměpisném blokování.
- 146) Výjimka 1: Ustanovení čl. 4 odst. 2 písm. b) nařízení TTBER se nevztahuje na omezení prodeje (jak aktivního, tak pasivního) uložená poskytovateli licence⁽⁸⁴⁾. Bloková výjimka se vztahuje na veškerá omezení prodeje uložená poskytovateli licence do prahu podílu na trhu ve výši 30 %. Totéž platí pro veškerá omezení aktivního prodeje nabyvatele licence s výjimkou toho, co je o aktivním prodeji uvedeno v bodě 151 těchto pokynů. Bloková výjimka pro omezení aktivního prodeje vychází z předpokladu, že tato omezení řeší problémy parazitování a problémy finanční podpory, a tím podporují investice, necenovou soutěž a zlepšování kvality služeb, jež poskytují nabyvatelé licence. V případě omezení aktivního prodeje mezi územími nebo skupinami zákazníků přidělenými jednotlivým nabyvatelům licence není nutné, aby chráněnému nabyvateli licence muselo být přiděleno výhradní území nebo výhradní skupina zákazníků. Bloková výjimka se na omezení aktivního prodeje použije také tehdy, když určité území nebo určitá skupina zákazníků byly přiděleny více než jednomu nabyvateli licence. Podpora investic vedoucích ke zvýšení efektivity bude pravděpodobně zajištěna, jestliže bude mít nabyvatel licence jistotu, že v oblasti aktivního prodeje bude soutěžit jen s omezeným počtem nabyvatelů licence v rámci daného území, a nikoli také s nabyvateli licence z jiných území.

⁽⁸¹⁾ Sledování cen a podávání zpráv o cenách však samo o sobě nepředstavuje stanovení cen.

⁽⁸²⁾ Toto tvrdé omezení se vztahuje na dohody o převodu technologií, které ovlivňují obchod v rámci Unie. Návod k dohodám o převodu technologií týkajících se vývozu mimo Unii viz bod 100 a násl. pokynů k pojmu ovlivnění obchodu.

⁽⁸³⁾ Opatření, která umožňují poskytovateli licence ověřit místo určení výrobků vyrobených v licenci, jako je hrozba nebo provádění auditů za účelem ověření, zda nabyvatel licence dodržuje jiná omezení, nejsou sama o sobě omezením hospodářské soutěže. Mohou však být považována za součást tvrdého omezení pasivního prodeje, pokud je poskytovatel licence používá ke kontrole místa určení daného zboží, například pokud jsou používána ve spojení s jinými praktikami. Obdobně viz rozhodnutí Komise ze dne 30. ledna 2020 ve věci AT.40433 – Filmové zboží, body 65 a 66.

⁽⁸⁴⁾ Viz také bod 145 týkající se nařízení o zeměpisném blokování.

- 147) Výjimka 2: Omezení aktivního a pasivního prodeje nabyvatelů licence na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, které jsou vyhrazeny poskytovateli licence, nejsou tvrdými omezeními (viz čl. 4 odst. 2 písm. b) bod i) nařízení TTBER), a proto se na ně vztahuje bloková výjimka ⁽⁸⁵⁾. Předpokládá se, že do výše prahu podílu na trhu tato omezení, pokud omezují hospodářskou soutěž, zároveň podporují šíření a integraci této technologie do výrobních aktiv nabyvatele licence, což jsou procesy prospívající hospodářské soutěži. Území nebo skupina zákazníků může být poskytovateli licence vyhrazena, aniž by bylo nutné, aby poskytovatel licence na dotčeném území nebo pro dotčenou skupinu zákazníků skutečně vyráběl pomocí licencované technologie. Poskytovatel licence si může určité území nebo skupinu zákazníků vyhradit také pro pozdější využití.
- 148) Výjimka 3: Ustanovení čl. 4 odst. 2 písm. b) bodu ii) nařízení TTBER zahrnuje do blokové výjimky omezení, které nabyvatele licence zavazuje k tomu, aby výrobky obsahující licencovanou technologii vyráběl pouze pro vlastní potřebu. V případech, kdy je smluvním výrobkem součástí, tak může být nabyvatel licence zavázán k tomu, aby tento výrobek používal jen za účelem začlenění do svých vlastních výrobků a neprodával jej jiným výrobcům. Nabyvatel licence však musí mít možnost tyto výrobky aktivně a pasivně prodávat jako náhradní díly pro své vlastní výrobky, čili dodávat je třetím stranám, které k těmto výrobkům poskytují poprodejní služby. Omezeními na použití pro vlastní potřebu se zabývá také oddíl 4.2.5.
- 149) Výjimka 4: Stejně jako v případě dohod mezi soutěžiteli (viz bod 137 těchto pokynů) se bloková výjimka použije také na dohody, které nabyvatele licence zavazují vyrábět smluvní výrobky pouze pro určitého zákazníka za účelem poskytnutí alternativního zdroje dodávek tomuto zákazníkovi bez ohledu na dobu trvání dohody o převodu technologií (viz čl. 4 odst. 2 písm. b) bod iii) nařízení TTBER). V případě dohod mezi nesoutěžiteli je nepravděpodobné, že se na tato omezení bude vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy.
- 150) Výjimka 5: Ustanovení čl. 4 odst. 2 písm. b) bodu iv) zahrnuje do blokové výjimky závazek nabyvatele licence působícího na velkoobchodní úrovni neprodávat konečným uživatelům, a tedy prodávat jen maloobchodníkům. Na takovýto závazek, který poskytovateli licence umožňuje přenést na nabyvatele licence úlohu velkoobchodního distributora, se čl. 101 odst. 1 obvykle nevztahuje ⁽⁸⁶⁾.
- 151) Výjimka 6: Dále čl. 4 odst. 2 písm. b) bod v) nařízení TTBER zahrnuje do blokové výjimky omezení, které nabyvateli licence zakazuje prodávat neschváleným distributorům. Tato výjimka poskytovateli licence umožňuje uložit nabyvatelům licence povinnost stát se součástí systému selektivní distribuce. V tomto případě však musí být podle čl. 4 odst. 2 písm. c) nařízení TTBER nabyvatelům licence povoleno prodávat jak aktivně, tak pasivně konečným uživatelům, aniž by byla dotčena možnost omezit nabyvatele licence na velkoobchodní úroveň, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 2 písm. b) bodě iv) nařízení TTBER (viz bod 150 těchto pokynů). Na území, na němž poskytovatel licence provozuje systém selektivní distribuce, nesmí být tento systém spojen s přidělením výhradních území či výhradních skupin zákazníků, pokud by to vedlo k omezení aktivního či pasivního prodeje konečným uživatelům, neboť by to podle čl. 4 odst. 2 písm. c) nařízení TTBER představovalo tvrdé omezení. Tím však není dotčena možnost zakázat nabyvateli licence vykonávat činnost z neschválených poboček.
- 152) Omezení pasivního prodeje nabyvatelů licence na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků přidělených jinému nabyvateli licence jsou tvrdými omezeními ve smyslu čl. 4 odst. 2 písm. b) nařízení TTBER. Za specifických okolností se však na taková omezení po omezenou dobu čl. 101 odst. 1 Smlouvy nemusí vztahovat, pokud jsou objektivně nezbytná k tomu, aby chráněný nabyvatel licence mohl proniknout na nový trh ⁽⁸⁷⁾. To může platit například v případě, že nabyvatel licence, který chce začít podnikat na novém trhu a toto podnikání rozvinout, musí vynaložit značné investice a omezení pasivního prodeje jiných nabyvatelů licence je omezeno na dobu, která je pro uvedeného nabyvatele licence z hlediska vynahrazení jeho investic nezbytná. Ve většině případů tato doba nepřesáhne dva roky od data, kdy nabyvatel licence poprvé uvede smluvní výrobky na trh na výhradním území nebo je poprvé prodá své výhradní skupině zákazníků.

⁽⁸⁵⁾ Viz také bod 145 týkající se nařízení o zeměpisném blokování.

⁽⁸⁶⁾ Viz také bod 145 týkající se nařízení o zeměpisném blokování.

⁽⁸⁷⁾ Viz také bod 145 týkající se nařízení o zeměpisném blokování.

3.5 **Vyloučená omezení**

- 153) Článek 5 nařízení TTBER uvádí tři druhy omezení, která jsou z blokové výjimky vyloučena za účelem zachování inovačních pobídek. Neplatí však předpoklad, že tato omezení spadají do oblasti působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy nebo že nesplňují podmínky čl. 101 odst. 3. Vyloučení těchto omezení z blokové výjimky znamená pouze to, že je třeba je individuálně posoudit podle článku 101. Vyloučení omezení z blokové výjimky podle článku 5 nařízení TTBER je omezeno na toto konkrétní omezení, pokud je lze oddělit od zbytku dohody. V takovém případě se na zbytek dohody výhody blokové výjimky nadále vztahují.

Zpětné výhradní licence

- 154) Ustanovení čl. 5 odst. 1 písm. a) nařízení TTBER se týká závazků ukládajících zpětné výhradní licence, jimiž se rozumí udělení výhradní licence zpět poskytovateli licence či třetí straně určené poskytovatelem licence na jakákoli zlepšení licencované technologie provedená nabyvatelem licence nebo převod práv k uvedeným zlepšením na poskytovatele licence nebo třetí stranu určenou poskytovatelem licence. Zpětné udělování výhradních licencí se definuje jako zpětné udělení licence, které nabyvateli licence (který je v tomto případě zároveň inovátorem a poskytovatelem licence na zlepšení) znemožní, aby toto zlepšení využíval (buď pro svou vlastní výrobu, nebo pro udělování licencí třetím stranám). Je pravděpodobné, že sníží motivaci nabyvatele licence k inovacím, protože mu brání ve využívání těchto zlepšení, včetně udělení licencí na tato zlepšení třetím stranám. To platí jak v případě, že má zlepšení stejné použití jako licencovaná technologie, tak v případě, že nabyvatel licence zavedl nová použití licencované technologie. V souladu s čl. 5 odst. 1 písm. a) nařízení TTBER se na takové závazky bloková výjimka nevztahuje.
- 155) Použití čl. 5 odst. 1 písm. a) nařízení TTBER nezávisí na tom, zda poskytovatel licence získá zlepšení nebo výhradní licenci úplně, nebo bezúplatně. Existence a výše takové úplaty, včetně toho, zda je vypočtena na základě hodnoty zlepšení, však může být relevantním faktorem v rámci individuálního posouzení podle článku 101 Smlouvy. Pokud jsou zpětné licence udělovány za úplatu, je méně pravděpodobné, že by takový závazek nabyvatele licence odrazoval od inovací. Při individuálním posuzování zpětných výhradních licencí, na které se bloková výjimka nevztahuje, je relevantním faktorem také postavení poskytovatele licence na trhu technologií. Čím je postavení poskytovatele licence silnější, tím je pravděpodobnější, že závazky udělovat výhradní zpětné licence budou mít omezující důsledky pro hospodářskou soutěž v oblasti inovací. Čím silnější je postavení technologie poskytovatele licence, tím důležitější je, že se nabyvatel licence může stát důležitým zdrojem inovací a budoucí hospodářské soutěže. Nepříznivý dopad závazků udělovat zpětné licence se může zvýšit také v případě, že existují paralelní sítě dohod o převodu technologií obsahujících takové závazky. Jestliže jsou dostupné technologie ovládnuty omezeným počtem poskytovatelů licencí, kteří nabyvatelům licencí ukládají závazky udělovat výhradní zpětné licence, riziko záporných důsledků pro hospodářskou soutěž je větší než v situacích, kdy existuje řada technologií a jen na některé z nich jsou poskytovány licence s podmínkou udělovat výhradní zpětné licence.
- 156) Na závazky udělovat nevýhradní zpětné licence se vztahuje „bezpečný přístav“ stanovený v nařízení TTBER. To platí i tehdy, když jsou tyto závazky nevzájemné, tedy jsou uloženy pouze nabyvateli licence, a když je poskytovatel licence oprávněn předávat zlepšení jiným nabyvatelům licence. Nevzájemný závazek udělovat zpětné licence může podpořit šíření nové technologie tím, že poskytovateli licence dovoluje svobodně určit, zda a do jaké míry bude zlepšení provedená nabyvatelem licence předávat jiným nabyvatelům své licence. Šíření technologie může podpořit i doložka o předávání zlepšení, zejména když každý nabyvatel licence v okamžiku uzavření smlouvy ví, že bude mít stejné postavení jako jiní nabyvatelé licence, pokud jde o zlepšení technologie, na jejímž základě bude vyrábět.
- 157) V případech, na které se „bezpečný přístav“ nevztahuje, mohou mít závazky udělovat nevýhradní zpětné licence pro hospodářskou soutěž a inovace za specifických okolností záporné důsledky. Mohou mít například záporné důsledky pro inovace v případě udělení křížové licence mezi soutěžiteli, kdy je závazek obou smluvních stran udělovat si zpětné licence spojen se závazkem obou stran sdílet s druhou stranou zlepšení své vlastní technologie. Když soutěžitelé sdílejí veškerá zlepšení, může to každému z nich bránit v získání konkurenčního náskoku před tím druhým (viz též bod 262). Čím větší je tržní síla poskytovatele licence a pokrytí trhu jeho doložkami o udělování zpětných licencí, tím větší je pravděpodobnost, že tyto doložky ovlivní hospodářskou soutěž mezi technologiemi a inovace.

Doložky o nenapadnutí práv a ukončení dohod

- 158) Vyloučené omezení uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení TTBER se týká doložek o nenapadnutí práv, tedy přímých nebo nepřímých závazků smluvní strany nenapadnout platnost práv duševního vlastnictví, kterými disponuje druhá strana v rámci Unie, aniž je dotčena možnost poskytovatele licence v případě výhradní licence stanovit ukončení dohody o převodu technologií pro případ, že nabyvatel licence napadne platnost kteréhokoli licencovaného technologického práva.

Důvodem vyloučení doložek o nenapadnutí práv z blokové výjimky je skutečnost, že právě nabyvatelé licence mohou obvykle nejlépe posoudit, zda je určité právo duševního vlastnictví platné, nebo neplatné. V zájmu nenarušené hospodářské soutěže a v souladu se zásadami, na nichž je založena ochrana duševního vlastnictví, by neplatná práva duševního vlastnictví měla být rušena⁽⁸⁸⁾. Neplatné duševní vlastnictví inovace nepodporuje, nýbrž brzdí. Ustanovení čl. 101 odst. 1 Smlouvy se na doložky o nenapadnutí práv pravděpodobně použije v případech, kdy je licencované technologické právo hodnotné, a tudíž podniky, které jej nemohou využívat nebo jej mohou využívat jedině po zaplacení licenčních poplatků, jsou v konkurenční nevýhodě. V takových případech je nepravděpodobné, že podmínky čl. 101 odst. 3 budou splněny. Pokud jde o posuzování doložek o nenapadnutí práv v souvislosti s dohodami o urovnání sporů, viz body 263 a 264.

- 159) Doložka zavazující nabyvatele licence nenapadnout vlastnictví technologických práv obecně omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy nepředstavuje. Bez ohledu na to, zda poskytovatel licence je nebo není vlastníkem technologických práv, je použití technologie nabyvatelem licence nebo jakoukoli jinou stranou v každém případě podmíněno získáním licence, což by se hospodářské soutěže nemělo obecně dotknout⁽⁸⁹⁾.
- 160) Ustanovení čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení TTBER rovněž vylučuje z blokové výjimky právo poskytovatele licence v případě nevýhradní licence ukončit dohodu pro případ, že nabyvatel licence napadne platnost kteréhokoli licencovaného technologického práva. Takové právo na ukončení dohody může mít stejné důsledky jako doložka o nenapadnutí práv, zejména pokud by přechod od technologie poskytovatele licence měl pro nabyvatele licence za následek závažnou ztrátu (například v případě, že nabyvatel licence již investoval do specifických strojů nebo nástrojů, které nemohou být použity k výrobě na základě jiné technologie), nebo pokud je technologie poskytovatele licence pro výrobu nabyvatele licence nezbytným vstupem. Například v případě patentů nepostradatelných pro standard bude nabyvatel licence, který vyrábí výrobek odpovídající standardu, muset používat všechny patenty obsažené ve standardu. V takovém případě může mít zpochybnění platnosti příslušných patentů za následek značnou ztrátu, pokud dojde k ukončení dohody o převodu technologií. Pokud technologie poskytovatele licence není pro standard nepostradatelná, ale má na trhu velmi významné postavení, odrazení od napadnutí práv může být rovněž silné vzhledem k obtížím nabyvatele licence najít schůdnou alternativní technologii, na niž by si mohl pořídit licenci. Otázka, zda ušlý zisk nabyvatele licence bude značný, a proto bude od napadnutí práv silně odrazovat, se bude muset posuzovat případ od případu.
- 161) Ve scénářích popsanych v bodě 160 může být nabyvatel licence odrazován od napadnutí platnosti licencovaného technologického práva, pokud by tím riskoval ukončení licenční dohody, což by vedlo k rizikům jdoucím nad jeho závazky platit licenční poplatky. Je ovšem rovněž nutné poznamenat, že mimo rámec těchto scénářů doložka o ukončení dohody často nebude stačit k tomu, aby od napadnutí práv výrazněji odrazovala, a proto nebude mít stejný důsledek jako doložka o nenapadnutí práv.
- 162) Zájem na silnějších pobídkách pro poskytovatele licence udělovat licence, které jsou dány tím, že poskytovatel není nucen pokračovat v kontaktech s nabyvatelem licence, jenž napadl samý předmět licenční dohody, je třeba vyvážit vůči veřejnému zájmu na odbourání překážek hospodářské činnosti, jež mohou plynout ze skutečnosti, že právo duševního vlastnictví bylo poskytnuto omylem. Při vyvažování těchto zájmů by mělo být zohledněno, zda nabyvatel licence v okamžiku napadnutí splnil všechny závazky vyplývající z dohody, zejména závazek platit sjednané licenční poplatky.

⁽⁸⁸⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 25. února 1986, Windsurfing International, C-193/83, ECLI:EU:C:1986:75, bod 92.

⁽⁸⁹⁾ Obdobně viz rozhodnutí Komise 90/186/EHS, bod 15 (pojednávající o doložkách, které zabraňují napadnout vlastnictví ochranné známky).

- 163) V případě výhradních licencí je obvykle méně pravděpodobné, aby doložka o ukončení dohody měla záporné důsledky pro hospodářskou soutěž. Jakmile je licence jednou udělena, může se její poskytovatel ocitnout v situaci zvláštní závislosti, neboť nabyvatel licence bude jeho jediným zdrojem příjmů, pokud jde o licencovaná technologická práva, jestliže licenční poplatky závisí na výrobě na základě licencovaných technologických práv, což může být často účinný způsob, jak strukturovat úhrady licenčních poplatků. Podle tohoto scénáře by mohlo dojít k oslabení pobídek k inovacím a udělování licencí, pokud by poskytovatel licence měl být například vázán dohodou s výhradním nabyvatelem licence, který již nijak významně neusiluje o to, aby vyvíjel, vyráběl a uváděl na trh výrobky vyráběné (či které by se měly vyrábět) na základě licencovaných technologických práv⁽⁹⁰⁾. Proto nařízení TTBER uděluje blokovou výjimku na doložky o ukončení ve výhradních licenčních dohodách, pokud jsou splněny i další podmínky „bezpečného přístavu“. Případy, na které se „bezpečný přístav“ nevztahuje, je nutné posuzovat individuálně.
- 164) Doložky o nenapadnutí práv a ukončení dohod, které se týkají výhradně know-how, nejsou z blokové výjimky vyloučeny. Komise tyto doložky posuzuje příznivěji, protože pro poskytovatele licence by bylo pravděpodobně velmi obtížné nebo nemožné získat licencované know-how zpět poté, co bylo jednou prozrazeno. V těchto případech závazek nabyvatele licence nenapadnout licencované know-how může podpořit šíření technologie tím, že slabším poskytovatelům licencí umožňuje udělovat licence silnějším nabyvatelům licencí bez obav z toho, že jejich práva budou napadnuta poté, co si nabyvatel licence know-how osvojí.

Omezení použití nebo vývoje vlastní technologie uložená nabyvateli licence (dohody mezi nesoutěžiteli)

- 165) V případě dohod mezi nesoutěžiteli čl. 5 odst. 2 nařízení TTBER vylučuje z blokové výjimky všechny přímé nebo nepřímé závazky, které omezují možnost nabyvatele licence využívat jeho vlastní technologická práva nebo možnost smluvních stran provádět výzkum a vývoj, ledaže je takové omezení nezbytné k tomu, aby se zabránilo prozrazení licencovaného know-how třetí straně. Obsah této podmínky je stejný jako u seznamu tvrdých omezení uvedeného v čl. 4 odst. 1 písm. d) nařízení TTBER, který je součástí seznamu tvrdých omezení platných pro dohody mezi soutěžiteli a kterým se zabývají body 140 a 141 těchto pokynů. U dohody mezi nesoutěžiteli však nelze mít obecně za to, že takováto omezení mají záporné důsledky pro hospodářskou soutěž nebo že nejsou splněny podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Je proto potřeba individuální posouzení podle článku 101.
- 166) V případě dohod mezi nesoutěžiteli nabyvatel licence obvykle nevlastní konkurenční technologii. Mohou však existovat případy, kdy se smluvní strany pro účely nařízení TTBER považují za nesoutěžitele navzdory tomu, že nabyvatel licence konkurenční technologii vlastní. Tak je tomu tehdy, když nabyvatel licence technologii vlastní, ale neuděluje na ni licence a poskytovatel licence není skutečným ani potenciálním dodavatelem na výrobním trhu. Za takových okolností nejsou smluvní strany pro účely nařízení TTBER ani soutěžiteli na trhu technologií, ani soutěžiteli na navazujícím výrobním trhu⁽⁹¹⁾. V těchto případech je důležité zajistit, aby nebyla omezena možnost nabyvatele licence využívat a dále rozvíjet svou vlastní technologii. Tato technologie totiž na trhu představuje konkurenční tlak, který by měl být zachován. U omezení využívání vlastních technologických práv a omezení výzkumu a vývoje uložených nabyvateli licence se v takovéto situaci obvykle má za to, že omezují hospodářskou soutěž a nesplňují podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Například závazek nabyvatele licence platit licenční poplatky nejen za prodej výrobků, které vyrábí pomocí licencované technologie, ale i za prodej výrobků, které vyrábí pouze za pomoci své vlastní technologie, obecně omezuje možnost nabyvatele licence využívat svou vlastní technologii, a proto je z blokové výjimky vyloučen.
- 167) V případech, kdy nabyvatel licence konkurenční technologii nevlastní ani ji nezačal vyvíjet, může omezení možnosti smluvních stran provádět nezávislý výzkum a vývoj omezovat hospodářskou soutěž, například tehdy, když je k dispozici jen omezený počet technologií nebo jsou smluvní strany důležitým (potenciálním) zdrojem inovace na trhu. Tak je tomu především v situacích, kdy smluvní strany disponují aktivy a schopnostmi nezbytnými k provádění dalšího výzkumu a vývoje. V tomto případě je nepravděpodobné, že podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy budou splněny. V jiných případech, kdy existuje určité množství dostupných technologií a kdy

⁽⁹⁰⁾ V rámci dohody, která v technickém smyslu není výhradní dohodou a u níž se tedy na doložku o ukončení bloková výjimka nevztahuje, se poskytovatel licence může v konkrétním případě nacházet v podobné závislosti na nabyvateli licence se značnou kupní silou. Taková závislost se zohlední při individuálním posouzení dohody podle článku 101.

⁽⁹¹⁾ Viz bod 48 těchto pokynů.

smluvní strany nedisponují zvláštními aktivy ani schopnostmi, je pravděpodobné, že omezení výzkumu a vývoje buď nebude spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 kvůli neexistenci výrazného omezujícího důsledku, nebo splní podmínky čl. 101 odst. 3. Toto omezení může podpořit šíření nové technologie například tím, že přiměje nabyvatele licence, aby se soustředil na využívání a rozvoj licencované technologie.

3.6 **Odnětí blokové výjimky a její nepoužití**

3.6.1 **Odnětí výhody blokové výjimky**

- 168) Jak je uvedeno v článku 6 nařízení TTBER, Komise může podle čl. 29 odst. 1 nařízení (ES) č. 1/2003 výhodu blokové výjimky odejmout, pokud v konkrétním případě zjistí, že dohoda o převodu technologií, na kterou se vztahuje bloková výjimka, má takové důsledky, které jsou neslučitelné s čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Podle čl. 29 odst. 2 nařízení (ES) č. 1/2003 mohou orgány pro hospodářskou soutěž členských států obdobně odejmout výhodu blokové výjimky na jejich území, pokud má dohoda o převodu technologií, na kterou se vztahuje bloková výjimka, takové důsledky, které jsou neslučitelné s čl. 101 odst. 3 na území členského státu nebo na jeho části, která vykazuje znaky odděleného zeměpisného trhu.
- 169) Orgán pro hospodářskou soutěž, který navrhuje výhodu blokové výjimky odejmout, nese důkazní břemeno, že dohoda spadá do oblasti působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy a že nesplňuje jednu nebo více podmínek stanovených v čl. 101 odst. 3 ⁽⁹²⁾. Jelikož z odnětí výjimky vyplývá, že dotčená dohoda omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 a nesplňuje podmínky čl. 101 odst. 3, je toto odnětí nezbytně doprovázeno záporným rozhodnutím podle článků 5, 7 nebo 9 nařízení (ES) č. 1/2003. Odnětí výhody blokové výjimky má důsledky pouze *ex nunc*, to znamená, že nemá dopad na blokovou výjimku udělenou v souvislosti s danou dohodou před datem, kdy toto odnětí nabude účinku.
- 170) V souladu s článkem 6 nařízení TTBER může být odnětí opodstatněné zejména za těchto okolností:
- a) je omezen přístup technologií patřících třetím stranám na trh, například v důsledku kumulativního účinku paralelních sítí podobných omezujících dohod, které nabyvatelům licence zakazují používání technologií třetích stran;
 - b) je omezen přístup potenciálních nabyvatelů licence na trh, například v důsledku kumulativního účinku paralelních sítí podobných omezujících dohod, které poskytovatelům licence zakazují udělování licencí jiným nabyvatelům licence, nebo protože jediný vlastník technologie udělující licenci na příslušná technologická práva uzavře výhradní licenci s nabyvatelem licence, který již působí na výrobkovém trhu na základě vzájemně nahraditelných technologických práv. Aby technologická práva byla kvalifikována jako relevantní, musí být jak z technického, tak z obchodního hlediska vzájemně nahraditelná, aby nabyvatel licence mohl působit na relevantním výrobkovém trhu.
- 171) Ustanovení čl. 6 písm. a) nařízení TTBER odkazuje na možnost odnětí výhody blokové výjimky v případech, kdy jsou třetím stranám poskytujícím licence, včetně potenciálních poskytovatelů licence, relevantní trhy technologií uzavřeny v důsledku kumulativního účinku sítí dohod o převodu technologií, které nabyvatelům licence zakazují používání konkurenčních technologií. K uzavření trhu jiným poskytovatelům licence bude pravděpodobně docházet v případech, kdy je většině podniků na trhu, které by si mohly (efektivně) pořídit konkurenční licenci, v důsledku omezujících dohod bráněno v tom, aby tak učinily, a kdy vstupu potenciálních nabyvatelů licence na trh brání poměrně velké překážky. Ustanovení čl. 6 písm. b) nařízení TTBER odkazuje na možnost odnětí výjimky v případech, kdy je jiným nabyvatelům licence trh uzavřen v důsledku kumulativního účinku dohod o převodu technologií, které poskytovatelům licence zakazují udělování licencí jiným nabyvatelům licence, a tím brání potenciálním nabyvatelům licence získat přístup k nezbytné technologii. Otázkou uzavření trhu se podrobněji zabývají oddíly 4.2.2 a 4.2.7.

⁽⁹²⁾ Výjimka stanovená v čl. 101 odst. 3 se použije pouze v případě, že jsou splněny všechny čtyři podmínky uvedené v tomto článku, blokovou výjimku lze proto odejmout, pokud dohoda jednu nebo více z těchto čtyř podmínek nesplňuje.

- 172) Odnětí výhody blokové výjimky může být rovněž opodstatněné, pokud:
- a) hospodářská soutěž mezi poskytovateli licence je omezena v důsledku toho, že značný počet konkurenčních poskytovatelů licence ukládá nabyvatelům jejich licence požadavky poskytnout i jim příznivější podmínky dohodnuté s jinými poskytovateli licence;
 - b) přístup zákazníků ke smluvním výrobkům je nepřiměřeně omezen v důsledku omezení možnosti poskytovatele licence nebo nabyvatelů licence provádět pasivní prodej na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků vyhrazené poskytovateli licence nebo nabyvateli licence;
 - c) licenční poplatky na relevantním trhu technologií jsou stanoveny na úrovni vyšší než konkurenční v důsledku kumulativního účinku podobných dohod o křížových licencích mezi soutěžícími podniky.

3.6.2 Nepoužití nařízení TTBER

- 173) Ustanovení článku 7 nařízení TTBER umožňuje Komisi, aby formou nařízení vyloučila paralelní síť podobných dohod z působnosti nařízení TTBER v případech, kdy je těmito dohodami pokryto více než 50 % relevantního trhu. Takové opatření není určeno jednotlivým podnikům, ale týká se všech podniků, jejichž dohody jsou vymezené v nařízení, kterým se nařízení TTBER prohlásí v daném případě za nepoužitelné.
- 174) Zatímco odnětí výhody plynoucí z nařízení TTBER Komisí podle článku 6 znamená přijetí rozhodnutí podle článků 7 nebo 9 nařízení (ES) č. 1/2003, účinkem nařízení Komise podle článku 7 nařízení TTBER, kterým se nařízení TTBER prohlásí v daném případě za nepoužitelné, je odebrání výhody plynoucí z nařízení TTBER a obnova plného použití čl. 101 odst. 1 a 3 Smlouvy vzhledem k dotčeným omezením a trhům. Bude-li přijato nařízení, kterým se nařízení TTBER prohlásí za nepoužitelné na určitý trh vzhledem k dohodám obsahujícím určitá omezení, podniky musí jako vodítko pro použití článku 101 na jednotlivé dohody používat příslušnou judikaturu Soudního dvora Evropské unie a rozhodnutí, sdělení a pokyny Komise. V případě potřeby Komise vydá v individuální věci rozhodnutí, které pak může být vodítkem pro všechny podniky působící na dotčeném trhu.
- 175) Pro účely výpočtu 50 % podílu pokrytí trhu je třeba vzít v úvahu každou individuální síť dohod o převodu technologií, které obsahují omezení nebo různě kombinovaná omezení s podobnými účinky na daný trh.
- 176) Článek 7 nařízení TTBER nestanoví Komisi povinnost zasáhnout, pokud je 50 % podíl pokrytí trhu překročen. Obecně je přijetí nařízení podle článku 7 vhodné v případech, kdy je pravděpodobné, že je výrazně omezen přístup na relevantní trh nebo soutěž na tomto trhu. Při hodnocení, zda je třeba použít článek 7, Komise posoudí, zda by individuální odnětí výjimky nebylo vhodnějším opravným prostředkem. To může záviset především na počtu soutěžících podniků přispívajících ke kumulativnímu účinku na daném trhu nebo počtu zasažených zeměpisných trhů v rámci Unie.
- 177) Nařízení přijaté podle článku 7 nařízení TTBER musí mít jasně vymezenou působnost. Komise musí proto zaprvé vymezit jeden či více relevantních výrobních a zeměpisných trhů a zadruhé určit, u jakého druhu licenčních omezení již nařízení TTBER nebude použitelné. Pokud jde o druhý aspekt, Komise může působnost nařízení upravit podle toho, na jaký problém z hlediska hospodářské soutěže se chce zaměřit. Například, i když při určování 50 % podílu pokrytí trhu budou zvažovány všechny paralelní sítě ujednání obsahujících závazky nesoutěžit, Komise může omezit oblast působnosti daného nařízení pouze na závazky nesoutěžit, jejichž doba platnosti přesahuje určitou hranici. V případě potřeby Komise může též poskytnout vodítko ohledně výše podílu podniku na určitém konkrétním trhu, protože není-li tento podíl považován za dostatečně velký, obvykle ke kumulativnímu účinku významně nepřispívá. Obecně platí, že když podíl výrobků obsahujících technologii licencovanou jedním poskytovatelem licence na trhu nepřekračuje 5 %, má se za to, že dohoda nebo síť dohod týkající se této technologie ke kumulativnímu účinku, jenž způsobuje uzavření trhu, významně nepřispívá⁽⁹³⁾.

⁽⁹³⁾ V této souvislosti viz bod 10 sdělení *de minimis* uvedeného v poznámce pod čarou 40 těchto pokynů.

- 178) Komise musí podle čl. 7 odst. 2 nařízení TTBER stanovit přechodné období alespoň v délce šesti měsíců, jehož cílem je umožnit dotčeným podnikům, aby přizpůsobily své dohody skutečnosti, že bylo vydáno nařízení, kterým se nařízení TTBER prohlašuje v daném případě za nepoužitelné.
- 179) Nařízení, kterým se nařízení TTBER prohlašuje v daném případě za nepoužitelné, nebude mít dopad na blokovou výjimku udělenou v souvislosti s danými dohodami před tím, než uvedené nařízení vstoupí v platnost.

4. POUŽITÍ ČL. 101 ODS. 1 A 3 SMLOUVY MIMO OBLAST PŮSOBNOSTI NAŘÍZENÍ TTBER

4.1 *Obecný analytický rámec*

- 180) U dohod, na které se bloková výjimka nevztahuje, například proto, že jsou překročeny prahy podílu na trhu, nebo proto, že se dané dohody účastní více než dvě strany, neplatí domněnka nezákonnosti. Tyto dohody je potřeba individuálně posoudit podle článku 101 Smlouvy. Dohody, které buď neomezují hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1, nebo splňují podmínky uvedené v čl. 101 odst. 3, jsou platné a vymahatelné.

Použití „bezpečného přístavu“ v případě existence dostatečných, nezávisle kontrolovaných technologií

- 181) V zájmu posílení předvídatelnosti i mimo oblast použití nařízení TTBER a s cílem omezit podrobnou analýzu jen na případy, které pravděpodobně povedou ke skutečným problémům z hlediska hospodářské soutěže, zastává Komise názor, že mimo rozsah tvrdých omezení je porušení článku 101 Smlouvy nepravděpodobné, jestliže vedle technologií kontrolovaných stranami dohody existují alespoň čtyři nezávisle kontrolované technologie, kterými je možné licencovanou technologii nahradit za srovnatelných nákladů pro uživatele. Při posuzování toho, zda jsou technologie nahraditelné, je nutné zohlednit relativní obchodní sílu dotčených technologií. Konkurenční tlak, který určitá technologie vyvíjí, je omezený, jestliže tato technologie nepředstavuje obchodně schůdnou alternativu k licencované technologii. Jestliže například v důsledku síťových účinků působících na trhu dávají spotřebitelé výrazně přednost výrobkům obsahujícím licencovanou technologii, jiné technologie, které již byly nebo v přiměřeně krátké době pravděpodobně budou uvedeny na trh, nemusí představovat skutečnou alternativu, a mohou tedy vyvíjet jen omezený konkurenční tlak.
- 182) Ze skutečnosti, že dohoda nesplňuje podmínky „bezpečného přístavu“ v bodě 181 těchto pokynů, nevyplývá, že se na ni vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy, ani že nejsou splněny podmínky čl. 101 odst. 3, pokud se na ni odstavec 1 vztahuje. Tyto dohody je potřeba individuálně posoudit na základě zásad uvedených v těchto pokynech.

4.1.1 **Relevantní faktory pro posouzení podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy**

- 183) Pokud dohoda neobsahuje omezení z hlediska účelu, je potřeba posoudit, zda je jejím důsledkem omezení hospodářské soutěže ⁽⁹⁴⁾. Příklady možných omezujících důsledků jsou uvedeny v oddíle 2.2.3 těchto pokynů.
- 184) Při posuzování toho, zda dohoda vede ke vzniku výrazných omezení hospodářské soutěže, je nutné náležitě zohlednit způsob, jakým probíhá hospodářská soutěž na dotčeném trhu. V tomto ohledu mají zvláštní význam tyto faktory:
- a) povaha dohody;
 - b) postavení smluvních stran na trhu;
 - c) postavení soutěžitelů na trhu;
 - d) postavení odběratelů na relevantních trzích;
 - e) překážky vstupu na trh;
 - f) dynamika trhu.

⁽⁹⁴⁾ Viz bod 18.

- 185) Význam jednotlivých faktorů se může lišit případ od případu a závisí na všech ostatních faktorech. Například vysoký podíl smluvních stran na trhu je obvykle dobrým ukazatelem tržní síly, ale v případě nízkých překážek vstupu na trh o tržní síle vypovídat nemusí. Proto není možné stanovit ohledně důležitosti jednotlivých faktorů pevná pravidla.
- 186) Dohody o převodu technologií mohou mít mnoho různých podob. Proto je důležité analyzovat povahu každé dohody z hlediska konkurenčního vztahu mezi smluvními stranami a z hlediska omezení, která dohoda obsahuje. V případě druhého z uvedených hledisek je třeba jít nad rámec výslovného znění dohody. Existenci implicitních omezení lze odvodit ze způsobu, jakým smluvní strany dohodu uplatňují, a z pobídek, jejichž působení jsou vystaveny.
- 187) Postavení smluvních stran na trhu, včetně každého podniku fakticky nebo právně kontrolovaného jednou ze smluvních stran, je ukazatelem stupně případné tržní síly, kterou má poskytovatel licence, nabyvatel licence, nebo oba subjekty. Čím vyšší je jejich podíl na trhu, tím větší bude pravděpodobně jejich tržní síla. Tak je tomu zvláště tehdy, když podíl na trhu odráží výhody v oblasti nákladů nebo jiné konkurenční výhody vůči ostatním soutěžitelům. Tyto konkurenční výhody mohou například vyplývat z toho, že daný podnik vstoupil na trh jako první, že vlastní patenty nepostradatelné pro standard nebo že má dokonalejší technologii. Podíly na trhu jsou však pouze jedním z faktorů posuzování postavení na trhu. Například u trhů technologií nemusí být podíly na trhu vždy dobrým ukazatelem relativní síly dotčené technologie a údaje o podílu na trhu se v závislosti na různých možných výpočetních metodách mohou značně lišit.
- 188) K posouzení postavení soutěžitelů na trhu se také používají podíly na trhu a případné konkurenční výhody a nevýhody. Čím silnější a početnější jsou skuteční soutěžitelé, tím menší je riziko, že smluvní strany budou moci uplatňovat tržní sílu. Pokud je však počet těchto soutěžitelů spíše menší a jejich postavení na trhu (velikost, náklady, potenciál pro výzkum a vývoj atd.) je dosti podobné, pak může taková struktura trhu zvyšovat riziko koluze.
- 189) Postavení odběratelů na trhu je ukazatelem toho, zda má jeden nebo více odběratelů kupní sílu. Hlavním ukazatelem kupní síly je podíl odběratele na nákupním trhu. Tento podíl odráží důležitost jeho poptávky pro případné dodavatele. Další ukazatele jsou zaměřeny na postavení odběratele na jeho trhu pro další prodej, včetně takových charakteristik, jako je velké zeměpisné rozšíření jeho prodejen a image jeho značky u konečných spotřebitelů. Za určitých okolností může kupní síla odběratele poskytovateli nebo nabyvateli licence zabránit v uplatňování tržní síly na trhu, a vyřešit tak problém s hospodářskou soutěží, který by jinak existoval. To platí zejména tehdy, když mají silní odběratelé kapacitu a motivaci, aby v případě malého, ale trvalého zvýšení relativních cen na trh přivedli nové zdroje dodávek. Jestliže silní odběratelé pouze získávají výhodné podmínky od dodavatele nebo jednoduše přenášejí každé zdražení na své zákazníky, pak postavení odběratelů není takové, aby nabyvateli licence mohlo zabránit v uplatňování tržní síly na výrobkovém trhu, a vyřešit tak problém s hospodářskou soutěží na tomto trhu ⁽⁹⁵⁾.
- 190) Překážky vstupu na trh se měří podle toho, do jaké míry mohou společnosti již působící na trhu zvýšit cenu nad konkurenční úroveň, aniž by vyvolaly zájem o vstup nového soutěžitele na trh. Při neexistenci překážek vstupu je na trh možné vstoupit snadno a rychle, což vede k nerentabilitě zvyšování cen. Překážky vstupu na trh lze zpravidla označit za nízké, pokud je pravděpodobné, že k účinnému vstupu na trh postačujícím k tomu, aby zabránil nebo narušil uplatňování tržní síly, dojde během jednoho nebo dvou let.
- 191) Překážky vstupu na trh mohou být důsledkem široké škály faktorů, jako jsou například úspory z rozsahu a sortimentu (včetně síťových účinků vícestranných podniků), právní předpisy, zejména týkající-li se udělování výhradních práv, státní podpora, dovozní cla, práva duševního vlastnictví, vlastnictví zdrojů, u kterých je dodávka omezena např. přírodními omezeními, základní vybavení, výhoda prvního na trhu a loajalita spotřebitele ke značce vybudovaná pomocí intenzivní reklamy působící po určitou dobu. Omezující dohody uzavřené mezi

⁽⁹⁵⁾ Viz rozsudek ze dne 7. října 1999, Irish Sugar, T-228/97, ECLI:EU:T:1999:246, bod 101.

podniky mohou rovněž působit jako překážka vstupu na trh tím, že ztěžují přístup k trhu a uzavírají jej (potenciálním) soutěžitelům. Překážky vstupu na trh mohou existovat ve všech fázích procesu výzkumu a vývoje, výroby a distribuce. Otázku, zda je kterýkoli z uvedených faktorů vhodné označit za překážky vstupu na trh, je třeba zodpovědět především podle toho, zda z nich vyplývají nevratné náklady. Nevratné náklady jsou náklady, bez jejichž vynaložení není možné na trh vstoupit nebo na něm působit, ale které jsou při opuštění trhu ztraceny. Čím jsou nevratné náklady vyšší, tím pečlivěji musí potenciální zájemci zvažovat rizika spojená se vstupem na trh a tím přesvědčivěji bude působit odhodlání stávajících soutěžitelů se nové konkurenci vyrovnat, protože kvůli nevratným nákladům by pro ně bylo opuštění trhu drahé. Vstup na trh je obecně spojen s nevratnými náklady, které jsou někdy nízké a jindy vysoké. Proto je při posuzování určitého případu skutečná soutěž zpravidla důležitější než soutěž potenciální a přikládá se jí větší váha.

- 192) Je rovněž nutné vzít v úvahu dynamiku relevantních trhů. Na některých dynamických trzích mohou být případné záporné důsledky konkrétních omezení méně problematické, jelikož hospodářská soutěž mezi technologiemi u dynamických a inovativních soutěžitelů může působit jako dostatečný tlak. V jiných případech však omezení mohou společnosti již působící na dynamickém trhu poskytnout trvalou konkurenční výhodu, a vést tak k dlouhodobým záporným důsledkům pro hospodářskou soutěž. Tato situace může nastat tehdy, když omezení zabrání tomu, aby soutěžitelé využívali výhod síťových účinků, nebo když je trh náchylný k vychýlení.
- 193) Při posuzování konkrétních omezení je někdy nutné vzít v úvahu i další faktory. K nim patří například kumulativní účinky, tedy pokrytí trhu podobnými dohodami, doba účinnosti dohod, právní prostředí a chování, které může svědčit o koluzi nebo jí napomáhat, například výsadní postavení při tvorbě cen, předem oznámené změny cen a jednání o „správné“ ceně, cenová nepružnost vyvolaná nadbytečnou kapacitou, cenová diskriminace a nekalé praktiky v minulosti.

4.1.2 Relevantní faktory pro posouzení podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy

- 194) Dohody o převodu technologií, které omezují hospodářskou soutěž, mohou také mít kladné účinky na hospodářskou soutěž v podobě zvýšení efektivity, které mohou převážit nad jejich zápornými důsledky pro hospodářskou soutěž. Posouzení kladných důsledků pro hospodářskou soutěž se provádí v rámci stanoveném v čl. 101 odst. 3 Smlouvy, který obsahuje výjimku z pravidla o zákazu uvedeného v čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Aby byla tato výjimka použitelná, musí dohoda o převodu technologií splňovat čtyři podmínky stanovené v čl. 101 odst. 3 (viz bod 9 těchto pokynů). Podnik, který se dovolává čl. 101 odst. 3, musí prokázat prostřednictvím přesvědčivých argumentů a důkazů, že jsou splněny čtyři podmínky uvedeného článku⁽⁹⁶⁾.
- 195) Posouzení omezujících dohod podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy se provádí s přihlédnutím k aktuálním okolnostem, za nichž se dohody uskutečňují⁽⁹⁷⁾, a na základě skutečností, které v daném okamžiku existují. Posouzení musí proto reagovat na zásadní změny těchto skutečností. Pravidlo výjimky podle čl. 101 odst. 3 platí, pokud jsou splněny čtyři podmínky, a přestává platit, pokud tomu tak již není⁽⁹⁸⁾. Při použití čl. 101 odst. 3 je ovšem třeba brát v úvahu počáteční nevratné investice vynaložené kteroukoli ze stran i dobu a omezení nutná k tomu, aby byla investice do zvýšení efektivity uskutečněna a vynahrazena. Článek 101 nelze používat bez zvážení předběžných investic a rizik, která jsou s nimi spojena. Riziko, jemuž jsou strany vystaveny, a nevratné investice, které je k plnění dohody nutno uskutečnit, tak mohou vést k tomu, že po dobu potřebnou k vynahrazení těchto investic dohoda nespadá do působnosti čl. 101 odst. 1 nebo splňuje podmínky čl. 101 odst. 3.

⁽⁹⁶⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 27. června 2024, Teva UK a další v. Komise, C-198/19 P, ECLI:EU:C:2024:551, bod 135.

⁽⁹⁷⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 1985, Ford v. Komise, spojené věci 25/84 a 26/84, ECLI:EU:C:1985:340, body 25–26 a pokyny o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy (uvedené v poznámce pod čarou 9), bod 44.

⁽⁹⁸⁾ Viz například rozhodnutí Komise 1999/242/ES ze dne 3. března 1999 o řízení podle článku 85 Smlouvy o ES (IV/36.237 – TPS) (Úř. věst. L 90, 2.4.1999, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/242/oj>). Obdobně zákaz podle čl. 101 odst. 1 platí pouze tehdy, pokud má dohoda omezující účel nebo omezující důsledky.

- 196) Z první podmínky v čl. 101 odst. 3 Smlouvy vyplývá, že je nutné posoudit objektivní přínosy vyplývající z dohody. Příklady této efektivity jsou uvedeny v oddíle 2.2 těchto pokynů.
- 197) Třetí podmínka čl. 101 odst. 3 Smlouvy vyžaduje, aby dohoda neukládala omezení, jež nejsou k dosažení objektivních přínosů dohody nezbytná. Při posouzení, zda je splněno kritérium nezbytnosti, bude Komise především zkoumat, zda jednotlivá omezení umožňují vykonávat příslušnou činnost efektivněji, než jak by tomu bylo bez dotčeného omezení. Toto posouzení musí vzít v úvahu podmínky na trhu a skutečné okolnosti, jejichž působení jsou smluvní strany vystaveny. Podniky využívající výhody čl. 101 odst. 3 nemusí zvažovat hypotetické a teoretické alternativy. Musí však vysvětlit a doložit, proč by alternativy, které se jeví jako realistické a významně méně omezující, byly podstatně méně efektivní. Jestliže by volba alternativy, která se z obchodního hlediska jeví jako realistická a přitom méně omezující, vedla ke podstatné ztrátě efektivity, považuje se dotčené omezení za nezbytné. V některých případech může být nutné zkoumat také to, zda je k dosažení efektivity nezbytná dohoda jako taková. V případě prostého udělení licence mezi dvěma stranami obecně není nutné jít nad rámec zkoumání nezbytnosti jednotlivých omezení. Obvykle totiž neexistuje méně omezující alternativa než licenční dohoda jako taková.
- 198) Druhá podmínka čl. 101 odst. 3 Smlouvy stanoví, že spotřebitelům musí být vyhrazen přiměřený podíl na výhodách. Z toho vyplývá, že spotřebitelé výrobků vyrobených na základě dané licence musí za záporné důsledky dohody získat alespoň rovnocennou náhradu⁽⁹⁹⁾. To znamená, že zvýšení efektivity musí plně vyrovnat pravděpodobný záporný dopad dohody na ceny, objem výroby a další relevantní faktory. Toho může být dosaženo změnou struktury nákladů u dotčených podniků, čímž budou motivovány ke snížení cen, nebo tím, že spotřebitelé získají přístup k novým či vylepšeným výrobkům, což jim vynahradí jakékoli pravděpodobné zdražení⁽¹⁰⁰⁾.
- 199) Poslední podmínka čl. 101 odst. 3 Smlouvy stanoví, že dohoda neumožňuje smluvním stranám vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků. To předpokládá analýzu zbývajících konkurenčních tlaků na trhu a dopadu dohody na tyto zdroje hospodářské soutěže. Při použití této podmínky je nutné vzít v úvahu vztah mezi čl. 101 odst. 3 a článkem 102. Podle ustálené judikatury nemůže použití čl. 101 odst. 3 bránit použití článku 102 Smlouvy⁽¹⁰¹⁾. Protože články 101 i 102 sledují jako cíl zachování účinné hospodářské soutěže na trhu, vyžaduje soudržnost, aby se čl. 101 odst. 3 vykládal tak, že je vyloučeno použití pravidla o výjimce na omezující dohody, které představují zneužití dominantního postavení⁽¹⁰²⁾. Skutečnost, že dohoda podstatně omezuje hospodářskou soutěž v souvislosti s jedním relevantním parametrem, nutně neznamená, že je hospodářská soutěž vyloučena ve smyslu čl. 101 odst. 3. Například technologický pool může vést ke vzniku odvětvového standardu, a tedy k situaci, kdy je soutěž mezi technickými formáty velmi omezená. Jakmile hlavní účastníci trhu přijmou určitý formát, síťové účinky mohou další uplatnění alternativních formátů výrazně ztížit. To ovšem neznamená, že vytvořením faktického odvětvového standardu je vždy vyloučena hospodářská soutěž ve smyslu poslední podmínky čl. 101 odst. 3, zejména pokud dodavatelé mají nadále možnost soutěžit prostřednictvím ceny, kvality, výběru, inovací a vlastností výrobků.

⁽⁹⁹⁾ Viz bod 85 pokynů o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy uvedených v poznámce pod čarou 9.

⁽¹⁰⁰⁾ Tamtéž, body 98 a 102.

⁽¹⁰¹⁾ Obdobně viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2000, *Compagnie Maritime Belge*, spojené věci C-395/96 P a C-396/96 P, ECLI:EU:C:2000:132, bod 130. Obdobně použití čl. 101 odst. 3 nebrání použití pravidel Smlouvy o volném pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Uvedená pravidla se za určitých okolností použijí na dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě ve smyslu článku 101. V této souvislosti viz rozsudek Soudního dvora ze dne 19. února 2002, *Wouters*, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, body 120.

⁽¹⁰²⁾ V této souvislosti viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 10. července 1990, *Tetra Pak (I)*, T-51/89, ECLI:EU:T:1990:41. Viz rovněž bod 106 pokynů o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy uvedených v poznámce pod čarou 9 těchto pokynů.

4.2 **Použití článku 101 Smlouvy na různé typy licenčních omezení**

- 200) Tento oddíl se vztahuje na různé typy omezení, která jsou běžnou součástí dohod o převodu technologií. Omezeními, jichž se týkají jiné oddíly těchto pokynů, zejména oddíl 3.4 týkající se tvrdých omezení a oddíl 3.5 týkající se vyloučených omezení, se tento oddíl zabývá jen stručně.
- 201) Tento oddíl se týká jak dohod mezi soutěžiteli, tak dohod mezi nesoutěžiteli. U dohod mezi soutěžiteli se v případě potřeby rozlišuje mezi vzájemnými a nevzájemnými dohodami. Pokud jde o dohody mezi nesoutěžiteli, toto rozlišení není nutné. Jestliže podniky nejsou skutečnými ani potenciálními soutěžiteli na relevantním trhu technologií ani na trhu s výrobky obsahujícími licencovanou technologii, vzájemná licence je z praktického hlediska rovnocenná dvěma samostatným licencím. Situace je jiná u ujednání, jejichž prostřednictvím smluvní strany společně sestaví soubor technologií, na něž pak udělí licence třetím stranám. Na taková ujednání se vztahuje tento oddíl.
- 202) Tento oddíl se nevztahuje na závazky v dohodách o převodu technologií, které obecně neomezuji hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy. K těmto závazkům mimo jiné patří:
- a) závazky zachování důvěrnosti;
 - b) závazky nabyvatelů licence neudělovat sublicence;
 - c) závazky nepoužívat licencovaná technologická práva po vypršení dohody, jestliže jsou licencovaná technologická práva i nadále platná a účinná;
 - d) závazky pomáhat poskytovateli licence s vymáháním licencovaných práv duševního vlastnictví;
 - e) závazky platit minimální licenční poplatky nebo vyrábět minimální množství výrobků obsahujících licencovanou technologii;
 - f) závazky používat obchodní známku poskytovatele licence nebo na výrobku uvádět název poskytovatele licence.

4.2.1 **Závazky týkající se licenčních poplatků**

- 203) Strany dohody o převodu technologií mají obecně možnost svobodně určit výši i způsob platby licenčních poplatků hrazených nabyvatelem licence, aniž by se dostaly do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Tato zásada se týká jak dohod mezi soutěžiteli, tak dohod mezi nesoutěžiteli. Licenční poplatky mohou mít například podobu paušálních plateb, procentního podílu z prodejní ceny nebo pevně stanovené částky za každý výrobek obsahující licencovanou technologii. Případ, kdy se licencovaná technologie týká vstupu, který je začleňován do konečného výrobku, hospodářskou soutěž zpravidla neomezuje, pokud jsou licenční poplatky vypočítávány na základě ceny konečného výrobku, jestliže tento výrobek obsahuje licencovanou technologii⁽¹⁰³⁾. U licencí na programové vybavení jsou licenční poplatky vycházející z počtu uživatelů a licenční poplatky stanovené na počítač obecně slučitelné s čl. 101 odst. 1.
- 204) Mimo působnost blokové výjimky mohou ustanovení o licenčních poplatcích v dohodách o převodu technologií mezi soutěžiteli omezovat hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, jestliže si soutěžitelé udělí křížovou licenci a uloží si povinnost platit běžné licenční poplatky, které jsou zjevně nepřiměřené ve srovnání s tržní hodnotou licence, a jestliže mají strany podobnou strukturu nákladů nebo jestliže tyto licenční poplatky mají významný dopad na tržní ceny. Při posuzování otázky, zda jsou licenční poplatky nepřiměřené, je nezbytné posoudit licenční poplatky placené jinými nabyvateli licence působícími na výrobním trhu za stejné nebo substituční technologie. V takových případech je splnění podmínek čl. 101 odst. 3 nepravděpodobné.

⁽¹⁰³⁾Tím není dotčeno případné použití článku 102 Smlouvy na stanovení licenčních poplatků (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 14. února 1978, United Brands, C-27/76, ECLI:EU:C:1978:22, bod 250, viz také rozsudek Soudního dvora ze dne 16. července 2009, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, C-385/07 P, ECLI:EU:C:2009:456, bod 142).

- 205) Bloková výjimka se na dohody o převodu technologií vztahuje jen po dobu platnosti a účinnosti technologických práv licencovaných v rámci dohody. Dohody, které obsahují závazky platit licenční poplatky přesahující dobu platnosti licencovaných technologických práv, však nemusí nutně omezovat hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, zejména pokud nabyvatel licence může dohodu svobodně ukončit. Tento typ ustanovení může například umožnit nabyvateli licence rozložit licenční poplatky na delší období. Pokud jsou po uplynutí doby platnosti licencovaných technologických práv třetí strany legálně oprávněny tuto technologii využívat a vytvářet na trhu dostatečný konkurenční tlak, je nepravděpodobné, že by licenční poplatky po uplynutí doby platnosti omezily hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 ⁽¹⁰⁴⁾. Za specifických okolností však mohou tyto závazky hospodářskou soutěž omezit, například pokud by po uplynutí doby platnosti práv ukončení dohody významně omezilo schopnost nabyvatele licence na trhu nadále působit a neexistuje dostatečný konkurenční tlak ze strany třetích stran (například v důsledku velkých překážek vstupu na trh) ⁽¹⁰⁵⁾.
- 206) V případě dohod mezi nesoutěžiteli se bloková výjimka vztahuje na dohody, podle nichž se při výpočtu licenčních poplatků vychází jak z výrobků vyrobených pomocí licencované technologie, tak z výrobků vyrobených pomocí technologií, na něž udělily licenci třetí strany. Taková ujednání mohou usnadnit vyměřování licenčních poplatků. Na druhé straně však mohou vést k uzavření trhu prostřednictvím zvýšení nákladů na využívání vstupů pocházejících od třetích stran, a mohou mít tedy podobné důsledky jako závazky nesoutěžit. Jestliže se licenční poplatky platí nejen za výrobky vyrobené pomocí licencované technologie, ale také za výrobky vyrobené pomocí technologií třetích stran, budou tyto poplatky zvyšovat cenu výrobků vyrobených pomocí technologií třetích stran a snižovat poptávku po technologiích třetích stran. Mimo blokovou výjimku je tedy třeba zvážit otázku, zda toto omezení způsobuje uzavření trhu. K tomuto účelu je vhodné použít analytický rámec uvedený v oddíle 4.2.7 těchto pokynů. Jestliže se projevují výrazné důsledky způsobující uzavření trhu, pak se na takové dohody vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy a není pravděpodobné, že splní podmínky čl. 101 odst. 3, ledaže neexistuje žádný jiný prakticky proveditelný způsob výpočtu a sledování úhrad licenčních poplatků.

4.2.2 Výhradní licence a omezení prodeje

- 207) Pro účely těchto pokynů je užitečné rozlišovat mezi omezeními výroby v rámci daného území (výhradní nebo jediné licence) a omezeními prodeje výrobků obsahujících licencovanou technologii na daném území a/ nebo dané skupině zákazníků (omezení prodeje).

4.2.2.1 Výhradní a jediné licence

- 208) Výhradní licence znamená, že poskytovatel licence nesmí sám vyrábět na základě licencovaných technologických práv ani nesmí udělovat licence na tato práva třetím stranám, a to obecně nebo k určitému použití nebo na určitém území. V takových případech je nabyvatel licence jedinou stranou, která je oprávněna k výrobě na základě licencovaných technologických práv pro dané použití nebo na daném území.
- 209) Jediná licence znamená, že se poskytovatel licence zaváže, že neudělí třetím stranám licence pro výrobu na daném území, ale ponechává si právo vyrábět s využitím licencované technologie sám.
- 210) Pokud se poskytovatel licence zaváže, že nebude sám vyrábět ani neudělí licenci jiným subjektům pro výrobu na daném území, může tímto územím být celý svět nebo kterákoli jeho část.
- 211) Výhradní a jediné licence jsou často doprovázeny omezeními prodeje, která omezují to, kde mohou smluvní strany prodávat výrobky obsahující licencovanou technologii.
- 212) Vzájemné udělení výhradních licencí mezi soutěžiteli je formou rozdělení trhů a zákazníků uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER. Na vzájemné udělení jediné licencí mezi soutěžiteli se však bloková výjimka vztahuje do prahu podílu na trhu ve výši 20 %. V rámci takového ujednání se smluvní strany vzájemně zaváží, že nebudou licence na své konkurenční technologie udělovat třetím stranám, ale že mohou tyto technologie nadále využívat samy. Pokud mají smluvní strany významnou tržní sílu, mohou takovéto dohody usnadňovat koluzi, protože stranám zajišťují postavení jediné zdroje nabídky výrobků založených na licencovaných technologiích na trhu.

⁽¹⁰⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. července 2016, Genentech, C-567/14, ECLI:EU:C:2016:526, body 39 až 40.

⁽¹⁰⁵⁾ Viz rovněž bod 124 a násl.

- 213) Na nevzájemné udělení výhradních licencí mezi soutěžiteli se bloková výjimka vztahuje do prahu podílu na trhu ve výši 20 %. Při překročení prahu podílu na trhu může mít udělení výhradních licencí omezující důsledky; čím větší je tržní síla některé ze stran, tím větší je pravděpodobnost omezujících důsledků. Je-li výhradní licence celosvětová, znamená to, že poskytovatel licence trh opustí. Pokud je výhradní povaha licence omezena na určité území, například na některý z členských států, pak dohoda znamená, že poskytovatel licence upustí od produkce zboží a služeb založených na licencované technologii na dotčeném území. Při posuzování těchto výhradních licencí je třeba vzít v úvahu tržní sílu poskytovatele a nabyvatele licence. Jestliže mají obě strany na výrobním trhu omezené postavení a poskytovatel licence postrádá kapacitu pro účinné využívání technologie na území nabyvatele licence, pak dohoda do působnosti čl. 101 odst. 1 pravděpodobně spadat nebude. Zvláštní situace nastává, jestliže poskytovatel a nabyvatel licence soutěží pouze na trhu technologií. Poskytovatel licence nemá výrobní a distribuční kapacity pro účinné uvedení výrobků obsahujících licencovanou technologii na trh například proto, že se jedná o výzkumný ústav nebo malý podnik orientovaný převážně na výzkum, např. odštěpenou společnost, která soutěží s nabyvatelem licence pouze na trhu technologií. V takových případech není poskytovatel licence schopen účinně soutěžit na navazujícím výrobním trhu. V důsledku toho je nepravděpodobné, že by výhradní licence omezovala hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1, pokud nabyvatel licence nemá významnou tržní sílu na výrobním trhu.
- 214) Udělení výhradních licencí mezi nesoutěžiteli – v míře, v jaké se na něj vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy – pravděpodobně splní podmínky čl. 101 odst. 3. Výhradní licence je často nutná k tomu, aby byl nabyvatel licence motivován investovat do licencované technologie a uvést výrobky včas na trh. Tak je tomu zvláště v případě, že nabyvatel licence musí uskutečnit velké investice do dalšího vývoje licencované technologie. Zásah proti výhradní povaze licence poté, co nabyvatel licence licencovanou technologii s úspěchem obchodně využívá, by nabyvatele připravil o finanční návratnost této investice a poškodil by hospodářskou soutěž, šíření technologií a inovace. Komise proto proti výhradním licencím v dohodách mezi nesoutěžiteli zasáhne jen výjimečně, a to bez ohledu na územní rozsah licence.
- 215) Pokud ovšem nabyvatel licence již vlastní nahraditelnou technologii, kterou používá pro vnitropodnikovou výrobu, nemusela by být výhradní licence nutná k tomu, aby nabyvatele licence motivovala k uvedení výrobku na trh. V takových případech by se na udělení výhradních licencí mohl naopak vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy, zejména v případech, kdy nabyvatel licence má tržní sílu na výrobním trhu. Zásah může být opodstatněný především v situaci, kdy dominantní nabyvatel licence získá výhradní licenci na jednu nebo více konkurenčních technologií. Takové dohody pravděpodobně spadají do působnosti čl. 101 odst. 1 a není pravděpodobné, že by splnily podmínky čl. 101 odst. 3. Podmínkou pro uplatnění čl. 101 odst. 1 je, že vstoupit na trh technologií musí být obtížné a licencovaná technologie musí být skutečným zdrojem hospodářské soutěže na trhu. Za těchto okolností může výhradní licence uzavřít trh nabyvatelům licence z řad třetích stran, zvýšit překážky vstupu na trh a umožnit nabyvateli licence, aby zachoval nebo zvýšil svou tržní sílu.
- 216) Ujednání o udělení křížové licence, při nichž se dvě nebo více stran dohodne, že si udělí licence na své technologie pouze navzájem a neudělí licence třetím stranám, vzbuzují obavy zvláště v případě, že výsledný soubor technologií vytváří fakticky odvětvový standard, k němuž třetí strany musí mít přístup, aby mohly na trhu účinně soutěžit. V takových situacích ujednání vytváří uzavřený standard vyhrazený smluvním stranám tohoto ujednání. Komise bude tato ujednání posuzovat v souladu se zásadami uplatňovanými na technologické pooly (viz oddíl 4.4 těchto pokynů). Především by měly být na technologie, jež jsou základem standardu, obvykle udělovány licence třetím stranám za spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek ⁽¹⁰⁶⁾, v souladu s platným procesem vývoje standardů ⁽¹⁰⁷⁾. Jestliže strany ujednání soutěží s třetími stranami na stávajícím výrobním trhu a ujednání se tohoto výrobního trhu týká, bude mít uzavřený standard pravděpodobně podstatné vylučující účinky. Tomuto zápornému dopadu na hospodářskou soutěž se lze vyhnout jedině udělením licencí také třetím stranám.

⁽¹⁰⁶⁾ V tomto ohledu viz sdělení Komise ve věci Canon/Kodak (Úř. věst. C 330, 1.11.1997, s. 10) a ve věci IGR Stereo Television uvedené v jedenácté zprávě Evropské komise o politice hospodářské soutěže – vydané společně s patnáctou všeobecnou zprávou o činnostech Evropského společenství za rok 1981, Úřad pro publikace Evropské unie, 1982, bod 94.

⁽¹⁰⁷⁾ Viz návod týkající se standardizace v kapitole 7 pokynů k horizontálním dohodám.

4.2.2.2 Omezení prodeje

- 217) Pokud jde o omezení prodeje, je důležité rozlišovat mezi udělováním licencí mezi soutěžiteli a udělováním licencí mezi nesoutěžiteli.
- 218) Omezení aktivního a pasivního prodeje uložená jedné nebo oběma smluvními stranám ve vzájemné dohodě mezi soutěžiteli jsou tvrdými omezeními hospodářské soutěže podle čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER. Taková omezení prodeje pak spadají do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy a není pravděpodobné, že by splnily podmínky čl. 101 odst. 3. Taková omezení se obecně považují za rozdělení trhu, protože dotčené straně brání aktivně a pasivně prodávat na území a skupinám zákazníků, které předtím skutečně obsluhovala nebo které by při neexistenci dohody mohla za realistických podmínek obsluhovat.
- 219) V případě nevzájemných dohod mezi soutěžiteli se bloková výjimka použije u omezení aktivního nebo pasivního prodeje nabyvatele nebo poskytovatele licence na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků, jež byly vyhrazeny druhé straně (viz čl. 4 odst. 1 písm. c) bod i) nařízení TTBER) do prahu podílu na trhu ve výši 20 %. Při překročení prahu podílu na trhu se na taková omezení prodeje vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy, jestliže má jedna nebo obě smluvní strany významnou tržní sílu. Taková omezení však mohou být nezbytná pro šíření hodnotných technologií, a mohou tedy splňovat podmínky čl. 101 odst. 3. Tak tomu může být v případě, že poskytovatel licence má na území, kde technologii sám využívá, poměrně slabé postavení na trhu. V takovýchto případech mohou být omezení aktivního prodeje nabyvatele licence nezbytná z hlediska motivace poskytovatele licence licenci udělit. Bez těchto omezení by mohl být poskytovatel licence vystaven aktivní konkurenci v oblasti své hlavní činnosti. Obdobně mohou být nezbytná i omezení aktivního prodeje poskytovatele licence, zvláště v případě, že nabyvatel licence má na území, jež mu bylo přiděleno, poměrně slabé postavení na trhu a musí uskutečnit značné investice, aby mohl licencovanou technologii efektivně využívat.
- 220) Bloková výjimka se použije také na omezení aktivního prodeje nabyvatele licence na výhradním území nebo výhradní skupině zákazníků přidělených jinému nabyvateli licence, který nebyl v době uzavření dohody o převodu technologií vůči poskytovateli licence v soutěžním vztahu. To však platí pouze v případě, kdy je dohoda nevzájemná (viz čl. 4 odst. 1 písm. c) bod ii) nařízení TTBER). Při překročení prahu podílu na trhu budou takováto omezení aktivního prodeje pravděpodobně spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy, pokud mají smluvní strany významnou tržní sílu. Je nicméně pravděpodobné, že toto omezení bude nezbytné ve smyslu čl. 101 odst. 3 po dobu nutnou k tomu, aby chráněný nabyvatel licence pronikl na nový trh a aby si na přiděleném území nebo vůči přidělené skupině zákazníků vytvořil zastoupení na trhu. Takováto ochrana proti aktivnímu prodeji umožňuje nabyvateli licence překonat asymetrii, které je vystaven proto, že někteří nabyvatelé licence jsou ve vztahu k poskytovateli licence soutěžícími podniky, a jsou tedy již na trhu zavedeni. Omezení pasivního prodeje nabyvatelů licence na území nebo skupině zákazníků přidělených výhradně jinému nabyvateli licence jsou tvrdými omezeními podle čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER.
- 221) V případě dohod mezi nesoutěžiteli se na omezení schopnosti nabyvatele licence uskutečňovat aktivní a pasivní prodej na území nebo skupině zákazníků vyhrazených výhradně poskytovateli licence vztahuje bloková výjimka do prahu podílu na trhu ve výši 30 %. Při překročení tohoto prahu je potřeba tato omezení individuálně posoudit. V některých případech se na ně nemusí vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy nebo mohou splňovat podmínky čl. 101 odst. 3, například pokud jsou objektivně nezbytná pro šíření hodnotných technologií. Tak tomu může být v případě, že poskytovatel licence má na území, kde technologii sám využívá, poměrně slabé postavení na trhu. V takových případech mohou být omezení schopnosti nabyvatele licence provádět aktivní prodej nezbytná z hlediska motivace poskytovatele licence licenci udělit. Bez těchto omezení by mohl být poskytovatel licence vystaven aktivní konkurenci v oblasti své hlavní činnosti. V jiných případech mohou omezení prodeje uložená nabyvateli licence spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 a nemusí splňovat podmínky čl. 101 odst. 3. Taková situace je pravděpodobná, pokud má jednotlivý poskytovatel licence významný stupeň tržní síly a pokud řada podobných dohod uzavřených poskytovateli licencí, kteří mají společně silné postavení na trhu, má kumulativní účinek.
- 222) V případě dohod mezi nesoutěžiteli, kdy poskytovatel licence provozuje na daném území systém selektivní distribuce, však není dovoleno kombinovat tento systém s výhradním přidělováním území nebo skupin zákazníků, pokud by to vedlo k omezení aktivního nebo pasivního prodeje konečným uživatelům. Taková kombinace by představovala tvrdé omezení podle čl. 4 odst. 2 písm. c) nařízení TTBER (viz bod 151 pokynů).

- 223) Omezení prodeje uložená poskytovateli licence, na která se vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy, pravděpodobně splní podmínky čl. 101 odst. 3 s výjimkou případů, kdy na trhu neexistují žádné skutečné alternativy k technologii poskytovatele licence nebo kdy nabyvatel licence na tyto alternativní technologie získal licence od třetích stran. Takováto omezení, a zvláště omezení aktivního prodeje, budou pravděpodobně nezbytná ve smyslu čl. 101 odst. 3 k tomu, aby nabyvatele licence přiměla investovat do výroby, uvedení na trh a prodeje výrobků obsahujících licencovanou technologii. Je pravděpodobné, že motivace nabyvatele licence investovat by se podstatně snížila, kdyby musel přímo soutěžit s poskytovatelem licence, jehož výrobní náklady nejsou zatíženy platbou licenčních poplatků, což by mohlo vést k nižší než optimální úrovni investic.
- 224) V případě omezení v dohodách mezi nesoutěžiteli, která se týkají schopnosti nabyvatele licence provádět aktivní prodej na územích nebo skupinám zákazníků přidělených výhradně jiným nabyvatelům licence, se na tato omezení vztahuje bloková výjimka do prahu podílu na trhu ve výši 30 %. Při překročení tohoto prahu je potřeba tato omezení individuálně posoudit. Pokud má nabyvatel licence významnou tržní sílu, mohou tato omezení omezit hospodářskou soutěž v rámci téže technologie a pravděpodobně budou spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Tato omezení však mohou splnit podmínky čl. 101 odst. 3, jestliže jsou nezbytná k tomu, aby se zamezilo parazitování a aby měl nabyvatel licence motivaci uskutečnit investice nezbytné pro účinné využití licencované technologie na svém území a věnovat se podpoře prodeje licenčního výrobku. Omezení pasivního prodeje jsou podle čl. 4 odst. 2 písm. b) nařízení TTBER klasifikována jako tvrdá omezení (viz body 144 až 151 výše). Obecně taková omezení pravděpodobně nebudou splňovat podmínky čl. 101 odst. 3.

4.2.3 Omezení výroby

- 225) Vzájemná omezení výroby v dohodách o převodu technologií mezi soutěžiteli představují tvrdé omezení podle čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení TTBER (viz bod 128 těchto pokynů). Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. b) se nevztahuje na omezení výroby týkající se licencované technologie uložená nabyvateli licence v nevzájemné dohodě nebo pouze jednomu z nabyvatelů licence ve vzájemné dohodě. U takovýchto omezení se bloková výjimka uplatní až do prahu podílu na trhu ve výši 20 %. Při překročení tohoto prahu je potřeba omezení výroby individuálně posoudit. Takováto omezení mohou omezit hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, pokud mají strany významnou tržní sílu. Avšak v případech, kdy je technologie poskytovatele licence podstatně dokonalejší než technologie nabyvatele licence a výroba je omezena na úroveň podstatně převyšující objem výroby nabyvatele licence před uzavřením dohody, se pravděpodobně použije čl. 101 odst. 3. V takovém případě je důsledek omezení výroby nevelký i na trzích s rostoucí poptávkou. Pro použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy je rovněž třeba vzít v úvahu, že takováto omezení mohou být nutná, má-li být poskytovatel licence motivován k co největšímu šíření své technologie. Poskytovatel licence se například může zdráhat udělovat licence svým konkurentům, jestliže nemůže platnost licence omezit na určité výrobní místo s konkrétní kapacitou (licence vázaná na místo). Pokud dohoda o převodu technologií vede ke skutečné integraci doplňujících se aktiv, omezení výroby uložená nabyvateli licence tedy mohou splnit podmínky čl. 101 odst. 3. V případě, že smluvní strany mají významnou tržní sílu, to ovšem není pravděpodobné.
- 226) Na omezení výroby uložená v dohodách o převodu technologií mezi nesoutěžiteli se vztahuje bloková výjimka do prahu podílu na trhu ve výši 30 %. Při překročení tohoto prahu je nutné provést individuální posouzení důsledků. Hlavním rizikem pro hospodářskou soutěž, které vyplývá z omezení výroby uložených nabyvatelům licence v dohodách mezi nesoutěžiteli, je oslabení hospodářské soutěže v rámci téže technologie mezi nabyvateli licence. Význam takových záporných důsledků pro hospodářskou soutěž závisí na postavení poskytovatele a nabyvatelů licence na trhu a na tom, do jaké míry omezení výroby nabyvateli licence znemožňuje uspokojovat poptávku po výrobcích obsahujících licencovanou technologii.
- 227) Pokud jsou omezení výroby spojena s přidělením výhradních území či výhradních skupin zákazníků, jsou jejich omezující důsledky větší. Při spojení těchto dvou typů omezení je pravděpodobnější, že dohoda slouží k rozdělení trhů.
- 228) Omezení výroby uložená nabyvateli licence v dohodách mezi nesoutěžiteli mohou mít také kladné důsledky pro hospodářskou soutěž, spočívající v podpoře šíření technologií. Jakožto dodavatel technologie by poskytovatel licence obvykle měl mít možnost svobodně určovat objem výroby nabyvatele licence vyrobený s využitím licencované technologie. Kdyby poskytovatel licence nemohl svobodně určovat objem výroby nabyvatele licence,

řada dohod o převodu technologií by možná vůbec nebyla uzavřena, což by mělo nepříznivý dopad na šíření technologie. To je zvláště pravděpodobné, jestliže je poskytovatel licence také výrobcem, protože v takovém případě se může výroba nabyvatele licence dostat do hlavní oblasti působení poskytovatele licence, a tedy mít přímý dopad na jeho činnost. Na druhé straně, pokud jsou omezení výroby spojena s omezeními prodeje, které nabyvateli licence zakazují prodávat na území nebo skupině zákazníků vyhrazených poskytovateli licence, je méně pravděpodobné, že jsou nezbytná k tomu, aby bylo zajištěno šíření technologie poskytovatele licence.

4.2.4 Omezení oblasti použití

- 229) V případě omezení oblasti použití je použití licencované technologie nabyvatelem licence omezeno na jednu či více technických oblastí použití, na jeden či více výrobních trhů nebo na jedno či více průmyslových odvětví. To znamená, že nabyvatel licence může licencovaná technologická práva využívat pouze v těchto vymezených oblastech. Průmyslové odvětví v sobě může zahrnovat několik výrobních trhů, nikoli však část výrobního trhu. Stejnou technologii lze často použít k výrobě různých výrobků; tyto výrobky mohou patřit na stejné, nebo různé výrobní trhy. Technologie lisování může být použita například v rámci stejného průmyslového odvětví pro výrobu plastových lahví a plastových brýlí, přičemž každý z těchto výrobků patří na jiný výrobní trh. Nicméně jeden výrobní trh může obsáhnout několik technických oblastí použití. Technologie pro výrobu čipových sad může být použita například k výrobě čipových sad s nanejvýš čtyřmi jednotkami CPU a s více než čtyřmi CPU. Licence, která použití licencované technologie omezuje na výrobu čipových sad s nanejvýš čtyřmi jednotkami CPU, představuje omezení technické oblasti použití.
- 230) Vzhledem k tomu, že na omezení oblasti použití se vztahuje bloková výjimka a že některá omezení okruhu zákazníků jsou tvrdými omezeními podle čl. 4 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. b) nařízení TTBER, je důležité rozlišovat mezi těmito dvěma kategoriemi omezení (viz rovněž body 138 a 139 těchto pokynů). Omezení okruhu zákazníků předpokládá, že jsou identifikovány konkrétní skupiny zákazníků a že je omezena možnost smluvních stran prodávat těmto identifikovaným skupinám. Ze skutečnosti, že nějaká oblast použití může odpovídat určitým skupinám zákazníků na výrobním trhu, nevyplyvá, že dané omezení je omezením okruhu zákazníků. Například z toho, že určití zákazníci kupují převážně nebo výhradně čipové sady s více než čtyřmi jednotkami CPU, neplyne, že licence omezená na čipové sady s nanejvýš čtyřmi jednotkami CPU představuje omezení okruhu zákazníků. Oblast použití však musí být objektivně vymezena prostřednictvím odkazů na identifikované a smysluplné technické vlastnosti smluvního výrobku.
- 231) Jelikož jsou některá omezení výroby tvrdými omezeními podle čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení TTBER, je důležité poznamenat, že omezení oblasti použití se nepovažují za omezení výroby. Je tomu tak proto, že omezení oblasti použití neomezuje objem výroby, který může nabyvatel licence vyprodukovat v rámci licencované oblasti použití.
- 232) Obdobně jako u území je možné oblasti použití nabyvateli licence přidělit prostřednictvím výhradní nebo jediné licence. Vysvětlení rozdílu mezi výhradní a jedinou licencí, včetně dopadu na schopnost poskytovatele licence využívat licencovanou technologii v dané oblasti použití, viz oddíl 4.2.2.1 těchto pokynů. To především znamená, že vzájemné udělení výhradních licencí mezi soutěžiteli je tvrdým omezením podle čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER.
- 233) Omezení oblasti použití mohou mít kladné důsledky pro hospodářskou soutěž jakožto motivace pro poskytovatele licence, aby uděloval licence na ta použití své technologie, která nespádají do hlavní oblasti jeho činnosti. Kdyby poskytovatel licence nemohl nabyvatelům licence zabránit, aby působili v oblastech, kde technologii využívá sám nebo kde hodnota technologie zatím není zcela známa, poskytovatele licence by to pravděpodobně odradilo od udělování licencí nebo přimělo k účtování vyšších licenčních poplatků. Dále je třeba vzít v úvahu, že v některých odvětvích se licence často udělují proto, aby se zabránilo vznášení nároků kvůli porušení práv, a tím vznikla možnost svobodné volby konstrukčního řešení. V rozsahu takové licence může její nabyvatel vyvíjet svou vlastní technologii bez obav z toho, že poskytovatel licence vznese nároky kvůli porušení svých práv.
- 234) Na omezení oblasti použití uložená nabyvatelům licence v dohodách mezi skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli se vztahuje bloková výjimka do prahu podílu na trhu ve výši 20 %. Při překročení prahu podílu na trhu musí být tato omezení posuzována individuálně. Hlavní obavou z narušení hospodářské soutěže je riziko, že nabyvatel licence přestane být mimo licencovanou oblast použití konkurenční silou. Toto riziko je vyšší v případě dohody o udělení křížové licence mezi soutěžiteli, která stanoví asymetrická omezení oblasti použití. Omezení oblasti použití jsou asymetrická, jestliže je jedné straně dovoleno používat licencovanou technologii v jednom průmyslovém odvětví, na jednom výrobním trhu nebo v jedné technické oblasti použití a druhé straně je

dovoleno používat druhou licencovanou technologii v jiném průmyslovém odvětví, na jiném výrobním trhu nebo v jiné technické oblasti použití. Obavy z narušení hospodářské soutěže mohou vzniknout zvláště v případě, že se výrobní zařízení nabyvatele licence, které je vybaveno pro používání licencované technologie, používá rovněž k výrobě výrobků nespádajících do licencované oblasti použití na základě vlastní technologie nabyvatele licence. Jestliže dohoda pravděpodobně povede k tomu, že nabyvatel licence omezí výrobu mimo licencovanou oblast použití, pravděpodobně bude spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy. U symetrických omezení oblastí použití, tedy dohod, jimiž smluvní strany získávají licence na použití technologie druhé strany ve stejné oblasti nebo stejných oblastech použití, není pravděpodobné, že budou spadat do působnosti čl. 101 odst. 1. Takovéto dohody pravděpodobně neomezí hospodářskou soutěž, která existovala před jejich uzavřením. Dále je nepravděpodobné, že by se čl. 101 odst. 1 použil na dohody, které nabyvateli licence pouze umožňují vyvíjet a využívat vlastní technologii v rozsahu licence bez obav z toho, že poskytovatel licence vznese nároky kvůli porušení práv. V takových případech omezení oblastí použití sama o sobě neomezují hospodářskou soutěž, která existovala před uzavřením dohody. I před uzavřením dohody totiž nabyvatel licence riskoval, že bude čelit nárokům kvůli porušení práv mimo licencovanou oblast použití. Pokud ovšem nabyvatel licence bez hospodářského opodstatnění ukončí nebo omezí svou činnost mimo licencovanou oblast použití, může to nasvědčovat existenci ujednání o rozdělení trhu, které by bylo tvrdým omezením podle čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER.

- 235) Na omezení oblasti použití uložená nabyvateli a poskytovateli licence v dohodách mezi nesoutěžiteli se vztahuje bloková výjimka do prahu podílu na trhu ve výši 30 %. Při překročení prahu podílu na trhu je potřeba tato omezení individuálně posoudit. Obecně buď neomezují hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, nebo zvyšují efektivitu, a mohou proto splňovat podmínky čl. 101 odst. 3. Představují totiž pro poskytovatele licence motivaci, aby uděloval licence na využití technologie v oblastech, kde ji sám využívat nechce, a tím podporují její šíření. Kdyby poskytovatel licence nemohl nabyvatelům licence zabránit v působení v oblastech, kde technologii využívá sám, mohlo by ho to od udělování licencí odradit.
- 236) V dohodách mezi nesoutěžiteli má poskytovatel licence obvykle také právo udělovat různým nabyvatelům výhradní nebo jediné licence, jejichž platnost je omezena na jednu nebo více oblastí použití. Taková omezení omezují hospodářskou soutěž v rámci téže technologie mezi nabyvateli licence stejně jako výhradní územní licence a stejným způsobem se také posuzují (viz oddíl 4.2.2.1 těchto pokynů).

4.2.5 Omezení na použití pro vlastní potřebu

- 237) Omezení na použití pro vlastní potřebu je závazek nabyvatele licence omezit výrobu výrobků obsahujících licencovanou technologii na množství potřebné pro výrobu jeho vlastních výrobků a pro údržbu a opravy těchto výrobků. Jinými slovy tento typ omezení použití zavazuje nabyvatele licence používat výrobky obsahující licencovanou technologii pouze jako vstup, který se začleňuje do jeho vlastní produkce. Neumožňuje nabyvateli licence prodávat výrobek obsahující licencovanou technologii za účelem začlenění do výrobků jiných výrobců.
- 238) Na omezení na použití pro vlastní potřebu se vztahuje bloková výjimka do výše příslušného prahu podílu na trhu, tedy 20 %, respektive 30 %. Při překročení těchto prahů je potřeba tato omezení individuálně posoudit. V tomto ohledu je nutné rozlišovat dohody mezi soutěžiteli a dohody mezi nesoutěžiteli.
- 239) V dohodách o převodu technologií mezi soutěžiteli požadavek, aby nabyvatel licence používal licencovanou technologii pouze k výrobě vstupů za účelem začlenění do svých vlastních výrobků, znemožňuje nabyvateli licenci dodávat součástky výrobcům z řad třetích stran. Jestliže nabyvatel licence před uzavřením dohody nebyl skutečným ani potenciálním dodavatelem součástek pro jiné výrobce, pak omezení na použití pro vlastní potřebu ve srovnání se situací před uzavřením dohody nic nemění. V těchto případech se toto omezení posuzuje stejně jako u dohod mezi nesoutěžiteli. Na druhé straně, pokud nabyvatel licence je skutečným nebo potenciálním dodavatelem součástek, je třeba posoudit dopad dohody na tuto jeho činnost. Jestliže se nabyvatel licence vybaví zařízením nutným k využívání technologie poskytovatele licence, a v důsledku toho přestane používat svou vlastní technologii na samostatném základě, a tudíž přestane působit jako dodavatel součástek, dohoda omezuje hospodářskou soutěž, která existovala před jejím uzavřením. To může mít závažné záporné důsledky pro hospodářskou soutěž v případě, že má poskytovatel licence na trhu se součástkami významný stupeň tržní síly.

- 240) V případě dohod o převodu technologií mezi nesoutěžiteli z omezení na použití pro vlastní potřebu vyplývají dvě hlavní rizika pro hospodářskou soutěž: omezení hospodářské soutěže v rámci téže technologie na trhu s dodávkami vstupů a zabránění nabyvatelům licence využívat rozdílnosti cen na různých místech, což může dát poskytovateli licence větší prostor k ukládání diskriminačních licenčních poplatků nabyvatelům licence.
- 241) Omezení na použití pro vlastní potřebu však mohou též podpořit udělování licencí, které prospívá hospodářské soutěži. Je-li poskytovatel licence dodavatelem součástek, může být toto omezení nezbytné pro šíření technologií mezi nesoutěžiteli. Bez tohoto omezení by poskytovatel licence možná licenci neudělil nebo by vyžadoval vyšší licenční poplatky, protože jinak by si vytvářel na trhu se součástkami přímou konkurenci. V takových případech omezení na použití pro vlastní potřebu buď neomezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, nebo splňuje podmínky čl. 101 odst. 3. Nabyvatel licence však nesmí být omezen v prodeji licenčních výrobků jako náhradních dílů pro své vlastní výrobky. Nabyvatel licence musí mít možnost obsluhovat následný trh se svými vlastními výrobky, včetně nezávislých poskytovatelů služeb, kteří provádějí servis a opravy výrobků vyrobených nabyvatelem licence.
- 242) Jestliže poskytovatel licence není dodavatelem součástek na relevantním výrobním trhu, výše uvedený důvod pro uložení omezení na použití pro vlastní potřebu neplatí. V takových případech může omezení na použití pro vlastní potřebu v zásadě podpořit šíření technologií tím, že zajistí, aby nabyvatelé licence neprodávali výrobkům, kteří soutěží s poskytovatelem licence na jiných výrobních trzích. Méně omezující alternativou je však obvykle omezení zakazující nabyvateli licence prodávat určitým skupinám zákazníků, které jsou vyhrazeny poskytovateli licence. V důsledku toho omezení na použití pro vlastní potřebu není v takových případech obecně nezbytné pro šíření technologií.

4.2.6 Svazování a spojený prodej

- 243) V souvislosti s udělováním licencí na technologie dochází ke svazování (tying), jestliže poskytovatel licence podmiňuje udělení licence na určitou technologii (vázájící výrobek) tím, že si nabyvatel licence pořídí licenci na jinou technologii nebo zakoupí nějaký výrobek od poskytovatele licence nebo subjektu jím určeného (vázaný výrobek). Ke spojenému prodeji (bundling) dochází tehdy, když se dvě technologie nebo nějaká technologie a nějaký výrobek prodávají pouze společně jako jeden celek. V obou případech však platí podmínka, že dotčené výrobky nebo technologie musí být odlišné v tom smyslu, že existuje samostatná poptávka po každém z výrobků a každé z technologií tvořících součást svázaného nebo spojeného souboru. V dalším textu se výrazem „svazování“ rozumí jak svazování, tak spojený prodej.
- 244) Článkem 3 nařízení TTBER, který použití blokové výjimky omezuje prostřednictvím prahů podílu na trhu, je zajištěno, že se bloková výjimka na svazování a spojený prodej nevztahuje při překročení prahu podílu na trhu 20 % u dohod mezi soutěžiteli a 30 % u dohod mezi nesoutěžiteli. Prahy podílu na trhu platí pro jakýkoli relevantní trh technologií nebo výrobní trh dotčený dohodou o převodu technologií, a to včetně trhu s vázaným výrobkem. Zbývající část tohoto oddílu poskytuje vodítko k posuzování jednotlivých případů svazování při překročení prahů podílu na trhu ⁽¹⁰⁸⁾.
- 245) Hlavním omezujícím důsledkem svazování je uzavření trhu konkurenčním dodavatelům vázaného výrobku. Svazování také může umožnit poskytovateli licence, aby si uchoval tržní sílu na trhu s vázájícím výrobkem, a to zvýšením překážek vstupu na trh. Může například nutit nové účastníky trhu, aby vstupovali na několik trhů současně. Kromě toho může svazování poskytovateli licence umožnit, aby zvýšil licenční poplatky, například v případě, že vázájící a vázaný výrobek jsou částečně vzájemně nahraditelné a nepoužívají se v pevně stanoveném poměru. Svazování brání nabyvateli licence v tom, aby v reakci na zvýšení licenčních poplatků za vázájící výrobek přešel na náhradní vstupy. Tyto obavy z narušení hospodářské soutěže nezávisí na tom, zda jsou strany dohody v soutěžním vztahu. Pravděpodobně záporné důsledky pro hospodářskou soutěž má svazování pouze tehdy,

⁽¹⁰⁸⁾ Příklad způsobu použití tohoto analytického rámce v praxi viz rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2012 ve věci AT.39230 – Rio Tinto Alcan, bod 96 a násl.

když má poskytovatel licence na trhu s vázajícím výrobkem natolik významný stupeň tržní síly, aby mohl omezit soutěž na trhu s vázaným výrobkem. Při neexistenci takové tržní síly je nepravděpodobné, že by byl poskytovatel licence schopen využít svou technologii k tomu, aby uzavřel trh dodavatelům vázaného výrobku. Navíc se stejně jako v případě závazků nesoutěžit musí svazování týkat dostatečné poměrné části trhu s vázaným výrobkem, aby se projevy výrazné důsledky způsobující uzavření trhu. V případech, kdy má poskytovatel licence tržní sílu na trhu s vázaným výrobkem, a nikoli s vázajícím výrobkem, se omezení obecně analyzuje jakožto závazek nesoutěžit nebo množstevní povinnost. To odráží skutečnost, že případné problémy z hlediska hospodářské soutěže mají pravděpodobně původ na trhu s vázaným výrobkem, a nikoli na trhu s vázajícím výrobkem⁽¹⁰⁹⁾.

- 246) Svazování může rovněž vést ke zvýšení efektivity. Tak je tomu například tehdy, když je vázaný výrobek nezbytný pro technicky uspokojivé využívání licencované technologie nebo jako záruka toho, že výroba v licenci bude odpovídat kvalitativním normám, které dodržuje poskytovatel a jiní nabyvatelé licence. V takových případech svazování často splňuje podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy. Jestliže nabyvatelé licence používají ochrannou známku či obchodní značku poskytovatele licence nebo je z hlediska spotřebitelů jinak zjevné, že existuje vazba mezi výrobkem obsahujícím licencovanou technologii a poskytovatelem licence, má poskytovatel licence oprávněný zájem, aby byla zajištěna kvalita výrobků, která neohrožuje hodnotu jeho technologie ani jeho obchodní pověst. Navíc, když je spotřebitelům známo, že poskytovatel licence a nabyvatelé jeho licence vyrábějí na základě stejné technologie, je nepravděpodobné, že by si nabyvatelé licence licenci pořídili, kdyby danou technologii nevyužívaly všechny strany technicky uspokojivým způsobem.

4.2.7 Závazky nesoutěžit

- 247) V souvislosti s udělováním licencí na technologie mají závazky nesoutěžit podobu závazku nabyvatele licence nepoužívat technologie třetích stran, které soutěží s licencovanou technologií. V míře, v jaké se závazek nesoutěžit vztahuje na výrobek nebo další technologii dodanou poskytovatelem licence, platí pro něj to, co je uvedeno v oddíle 4.2.6 těchto pokynů o svazování.
- 248) Nařízení TTBER závazkům nesoutěžit uděluje výjimku jak u dohod mezi soutěžiteli, tak u dohod mezi nesoutěžiteli, a to do výše příslušného prahu podílu na trhu, tedy 20 %, respektive 30 %. Zbývající část tohoto oddílu poskytuje vodítko k posuzování jednotlivých případů závazků nesoutěžit při překročení prahů podílu na trhu.
- 249) Hlavním rizikem pro hospodářskou soutěž, které závazky nesoutěžit představují, je uzavření trhu technologiím třetích stran. Závazky nesoutěžit mohou také usnadnit koluzi mezi poskytovateli licencí, když je několik poskytovatelů licencí používá v samostatných dohodách (kumulativní použití) nebo v případě křížových licencí mezi soutěžiteli, kdy se obě strany dohodnou, že nebudou používat technologie třetích stran. Uzavření trhu konkurenčním technologiím snižuje konkurenční tlak vyvíjený na licenční poplatky účtované poskytovatelem licence a omezuje hospodářskou soutěž mezi stávajícími technologiemi tím, že omezuje možnost nabyvatelů licence přejít ke konkurenčním technologiím. U dohod mezi soutěžiteli i u dohod mezi nesoutěžiteli lze obecně provést stejnou analýzu, protože v obou případech je hlavním problémem uzavření trhu.
- 250) K uzavření trhu může dojít, jestliže je podstatná část potenciálních nabyvatelů licence již vázána k jednomu nebo, v případě kumulativních účinků, více zdrojům technologie a nemůže využívat konkurenční technologie. Důsledky způsobující uzavření trhu mohou vyplývat z dohod uzavřených jedním poskytovatelem licence s významným stupněm tržní síly nebo z kumulativního účinku dohod uzavřených několika poskytovateli licence, a to i v případě, že se na každou jednotlivou dohodu nebo sít dohod vztahuje nařízení TTBER. Ve druhém z uvedených případů však závažný kumulativní účinek pravděpodobně nenastane, není-li svázáno alespoň 50 % trhu. Při překročení tohoto prahu k významnému uzavření trhu dojde pravděpodobně tehdy, když existují poměrně vysoké překážky vstupu nových nabyvatelů licence na trh. Jsou-li překážky vstupu na trh nízké, noví nabyvatelé licence představují skutečnou alternativu ke stávajícím nabyvatelům licence, protože mohou vstupovat na trh a využívat obchodně atraktivní technologie třetích stran. Aby bylo možné stanovit skutečnou možnost

⁽¹⁰⁹⁾ Použitelný analytický rámec viz oddíl 4.2.7 těchto pokynů a bod 298 a násl. vertikálních pokynů.

vstupu třetích stran na trh a rozvoje jejich aktivit, je třeba zohlednit také otázku, do jaké míry jsou distributoři prostřednictvím závazků nesoutěžit svázáni s nabyvateli licence. Skutečná možnost vstupu technologií třetích stran na trh existuje pouze v případě, že je zajištěn přístup k nezbytným výrobním a distribučním aktivům. Jinými slovy snadnost vstupu na trh závisí nejen na tom, zda existují nabyvatelé licence, ale také na tom, do jaké míry mají přístup k distribuci. Při posuzování důsledků způsobujících uzavření trhu na úrovni distribuce použije Komise analytický rámec uvedený v oddíle 8.2.1 vertikálních pokynů ⁽¹¹⁰⁾.

- 251) Pokud má poskytovatel licence významnou tržní sílu, mohou závazky nabyvatelů licence získávat technologii pouze od tohoto poskytovatele vést k významným důsledkům způsobujícím uzavření trhu. Čím silnější je postavení poskytovatele licence na trhu, tím větší je riziko uzavření trhu konkurenčními technologiím. K tomu, aby se projevil výrazné důsledky způsobující uzavření trhu, není nezbytně nutné, aby se závazky nesoutěžit týkaly podstatné části trhu. Výrazné důsledky způsobující uzavření trhu se mohou projevit v případě, že jsou závazky nesoutěžit zacíleny na podniky, které by s nejvyšší pravděpodobností mohly získávat licence na konkurenční technologie. Riziko uzavření trhu je zvláště vysoké v situaci, kdy existuje jen omezený počet potenciálních nabyvatelů licence.
- 252) Závazky nesoutěžit mohou mít také kladné důsledky pro hospodářskou soutěž. Zprvce mohou podpořit šíření technologie snížením rizika jejího odcizení, zvláště pokud jde o licencované know-how. Jestliže je nabyvatel licence oprávněn získávat licence na konkurenční technologická práva od třetích stran, existuje riziko, že se licencované know-how bude používat v rámci využívání konkurenčních technologií, a tedy že z něj budou mít prospěch soutěžitelé. Pokud nabyvatel licence využívá i konkurenční technologie, může to ztížit sledování plateb licenčních poplatků. To může poskytovatele licencí odrazovat od uzavírání licenčních dohod.
- 253) Zadruhé mohou být závazky nesoutěžit, případně spolu s přidělením výhradního území, nezbytné k tomu, aby měl nabyvatel licence motivaci investovat do licencované technologie a efektivně ji využívat. V případech, kdy se na dohodu vztahuje čl. 101 odst. 1 Smlouvy, protože výrazně uzavírá trh, může být pro aplikaci čl. 101 odst. 3 nutné zvolit méně omezující alternativu. Mezi tyto alternativy by mohlo patřit uložení závazků ohledně minimálního objemu výroby nebo minimálních licenčních poplatků, které mají obvykle menší potenciál uzavřít trh konkurenčními technologiím.
- 254) Zatřetí v případech, kdy se poskytovatel licence zaváže uskutečnit významné investice ve prospěch konkrétního klienta, například do školení nebo přizpůsobení licencované technologie potřebám nabyvatele licence, mohou být závazky nesoutěžit nebo závazky ohledně minimálního objemu výroby či minimálních licenčních poplatků nutné k tomu, aby měl poskytovatel licence motivaci tyto investice uskutečnit a aby se předešlo problémům finanční podpory. Ve většině případů však bude poskytovatel licence schopen získat zpět náklady na tyto investice prostřednictvím paušální platby. To znamená, že jsou k dispozici méně omezující alternativy.

4.3 **Dohody o urovnání sporů**

- 255) Udělení licence na technologická práva v dohodách o urovnání sporů mohou sloužit k urovnání sporu nebo k tomu, aby se předešlo uplatnění práv duševního vlastnictví jednou smluvní stranou s cílem zabránit druhé straně ve využívání jejích vlastních práv duševního vlastnictví ⁽¹¹¹⁾.
- 256) Dohody o urovnání sporů jsou při sporech o technologie v zásadě legitimní cestou k nalezení vzájemně přijatelného kompromisu v případě právního sporu v dobré víře. Na druhou stranu, zpochybňování platnosti a dosahu práv duševního vlastnictví patří k obvyklé hospodářské soutěži v odvětvích, ve kterých existují výlučná práva k technologiím ⁽¹¹²⁾. Je také ve veřejném zájmu, aby došlo k odstranění neplatných práv duševního vlastnictví coby neopodstatněné překážky pro inovace a hospodářskou činnost ⁽¹¹³⁾.

⁽¹¹⁰⁾ Viz poznámka pod čarou 20.

⁽¹¹¹⁾ Nařízením TTBER ani těmito pokyny není dotčeno použití článku 101 Smlouvy u těch dohod o urovnání sporů, jejichž součástí není licenční dohoda.

⁽¹¹²⁾ Viz rozsudky Soudního dvora ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, bod 81; ze dne 27. června 2024, Komise v. Krka, C-151/19 P, ECLI:EU:C:2024:546, bod 72; ze dne 27. června 2024, Komise v. Servier a další, C-176/19 P, ECLI:EU:C:2024:549, bod 105.

⁽¹¹³⁾ Viz rozsudek ze dne 25. února 1986, Windsurfing v. Komise, věc C-193/83, ECLI:EU:C:1986:75, bod 92.

- 257) Udělování licencí včetně křížových licencí v souvislosti s dohodami o urovnání sporů lze v závislosti na posouzení jejich konkrétního obsahu a hospodářského kontextu z hlediska práva v oblasti hospodářské soutěže považovat za legitimní, pokud by byl nabyvatel licence při neexistenci licence vyloučen z trhu ⁽¹¹⁴⁾.
- 258) Dohody o urovnání sporů však mohou rovněž omezovat hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy v závislosti na jejich podmínkách a podmínkách jiných dohod mezi stranami, jakož i na jejich právním a hospodářském kontextu ⁽¹¹⁵⁾. V těchto případech je zejména zapotřebí posoudit, jsou-li smluvní strany skutečnými, nebo potenciálními soutěžiteli.

Kompenzace za omezení obsažená v dohodách o urovnání sporů

- 259) Dohody o urovnání sporů v podobě kompenzace za omezení či plateb za prodloužení často nevyžadují převod technologických práv, ale jsou založeny na převodu hodnot jedné strany výměnou za omezení vstupu na trh a/ nebo expanze na trhu druhé strany a mohou spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 ⁽¹¹⁶⁾.
- 260) Například dohody o urovnání sporů v podobě kompenzace za omezení či plateb za prodloužení mezi skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli se považují za omezení z hlediska účelu, pokud je z analýzy dotčené dohody zřejmé, že převody hodnot lze vysvětlit pouze obchodním zájmem, který má jak vlastník technologie, tak ostatní zúčastněné strany na nesoutěžení na základě výkonnosti ⁽¹¹⁷⁾. To platí například v případě, kdy jedna strana provádí převody hodnot na jednu nebo více jiných stran, což vede k čistému kladnému zůstatku pro tyto strany, který je dostatečně významný na to, aby je odradil od nezávislého vstupu na trh nebo od expanze na tomto trhu ⁽¹¹⁸⁾.

Udělování křížových licencí obsažené v dohodách o urovnání sporů

- 261) Na dohody o urovnání sporů, v nichž si smluvní strany pouze udělí křížovou licenci a uloží omezení ohledně používání svých technologií, včetně omezení udělování licencí třetím stranám, se může vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Je nepravděpodobné, že by dohoda vyvolávala obavy z narušení hospodářské soutěže, pokud strany nejsou skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli a udělení křížové licence je omezeno na to, co je nezbytné k vyřešení skutečného obousměrného blokování. Pokud jsou naopak strany v soutěžním vztahu a rozdělují si trhy nebo stanoví vzájemné běžné licenční poplatky, které mají významný dopad na tržní ceny, je velmi pravděpodobné, že dohoda bude spadat do působnosti čl. 101 odst. 1.
- 262) Jestliže dohoda o urovnání sporů každou smluvní stranu opravňuje k využívání technologie druhé strany a vztahuje se i na budoucí vývoj technologií, je třeba posoudit její dopad na motivaci smluvních stran inovovat. V případech, kdy mají smluvní strany významný stupeň tržní síly, bude dohoda pravděpodobně spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy, jestliže smluvním stranám brání získat konkurenční náskok před druhou stranou. Dohody, které vylučují nebo podstatně omezují možnost jedné smluvní strany získat konkurenční

⁽¹¹⁴⁾ Viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 27. června 2024, Komise v. Krka, C-151/19 P, ECLI:EU:C:2024:546, bod 398, který upřesňuje, že toto neplatí, pokud dohody mezi stranami rovněž zakazují nabyvateli licence vstoupit na jiné trhy.

⁽¹¹⁵⁾ V tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 27. června 2024, Komise v. Servier a další, C-176/19 P, ECLI:EU:C:2024:549, body 178–179.

⁽¹¹⁶⁾ Viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 30. února 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, bod 60 a násl. Viz rovněž rozsudek ze dne 27. června 2024, Komise v. Servier a další, C-176/19 P, ECLI:EU:C:2024:549, bod 104. Tento rozsudek objasňuje, že ve specifickém kontextu farmaceutického průmyslu a urovnání patentových sporů mezi výrobcem originálních léčivých přípravků a výrobcem generických léčivých přípravků může být převod hodnot považován za legitimní, pokud je plně odůvodněn potřebou kompenzovat náklady nebo nepříjemnosti způsobené urovnáním sporem, jako jsou náklady a odměny poradců výrobce generik, nebo potřebou odměnit skutečné a prokázané dodávky zboží nebo služeb poskytnutých výrobcem generik výrobcí originálních léčivých přípravků.

⁽¹¹⁷⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 25. března 2021, Lundbeck v. Komise, C-591/16, ECLI:EU:C:2021:243, bod 114.

⁽¹¹⁸⁾ Není vyžadováno, aby tento čistý kladný zůstatek byl nezbytně vyšší než zisky, kterých by tento soutěžitel dosáhl, kdyby měl v patentovém sporu úspěch. Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, body 87–94.

náskok před druhou stranou, zmenšují motivaci inovovat, a tedy nepříznivě ovlivňují základní parametr hospodářské soutěže. Takové dohody také pravděpodobně nesplní podmínky čl. 101 odst. 3. Zvláště nepravděpodobné je, že by omezení bylo možno považovat za nezbytné ve smyslu třetí podmínky čl. 101 odst. 3. Pro dosažení cíle dohody, kterým je zajistit, aby smluvní strany mohly nadále využívat své vlastní technologie bez blokování druhou stranou, není nutné, aby se smluvní strany zavázaly sdílet budoucí inovace. Jestliže je však účelem licence umožnit smluvním stranám rozvíjet jejich vlastní technologie a licence je nevede k tomu, aby používaly stejná technická řešení, není pravděpodobné, že by jim bránila získat konkurenční náskok před druhou stranou. Takovéto dohody pouze umožňují svobodnou volbu konstrukčního řešení tím, že předcházejí budoucímu vznášení nároků kvůli porušení práv druhé strany.

Doložky o nenapadnutí práv obsažené v dohodách o urovnání sporů

- 263) Pokud jde o doložky o nenapadnutí práv v dohodách o urovnání sporů, čl. 101 odst. 1 Smlouvy se na ně často nevztahuje.
- 264) Za specifických okolností však doložky o nenapadnutí práv obsažené v dohodách o urovnání sporů mohou mít záporné důsledky pro hospodářskou soutěž a může se na ně vztahovat čl. 101 odst. 1 Smlouvy⁽¹¹⁹⁾. Doložka o nenapadnutí práv může být například použita k vyloučení soutěžitele, který by bez doložky pravděpodobně představoval konkurenční hrozbu⁽¹²⁰⁾. Doložka o nenapadnutí práv může navíc představovat porušení čl. 101 odst. 1, pokud bylo právo duševního vlastnictví uděleno na základě poskytnutí nesprávných nebo zavádějících informací⁽¹²¹⁾. Kontrola takových doložek může být rovněž nutná, pokud jsou technologická práva pro výrobu nabyvatele licence nezbytným vstupem (viz rovněž bod 160 těchto pokynů).

4.4 Technologické pooly

- 265) Technologické pooly jsou ujednání, jejichž prostřednictvím dvě nebo více smluvních stran sestaví soubor technologií, na který se udělují licence nejen účastníkům poolu, ale též třetím stranám. Z hlediska struktury mohou mít technologické pooly podobu jednoduchých dohod mezi omezeným počtem stran nebo propracovanějších ujednání, kdy je organizační stránka udělování licencí na technologie seskupené v poolu svěřena samostatnému subjektu. V obou případech je možné, že díky poolu nabyvatelům licence postačí jedna licence k tomu, aby měli přístup k technologiím zahrnuté do poolu.
- 266) Mezi technologickými pooly a standardy neexistuje nutná vazba, ale často pooly (plně nebo zčásti) podporují faktický nebo právně existující odvětvový standard⁽¹²²⁾. Různé technologické pooly mohou podporovat konkurenční standardy⁽¹²³⁾. Technologické pooly mohou mít kladné důsledky pro hospodářskou soutěž, zejména tím, že snižují transakční náklady a omezují kumulaci licenčních poplatků, čímž zamezují účtování dvojích marží. Umožňují pořídit si licenci na technologie zahrnuté do poolu na jednom místě. To je cenné zvláště v odvětvích, kde existuje mnoho práv duševního vlastnictví a kde lze na trhu působit jedině po získání licencí od značného počtu jejich poskytovatelů. V případech, kdy jsou nabyvatelům licence trvale poskytovány služby v souvislosti s používáním licencované technologie, může společné udělení licence a společné poskytování služeb prostřednictvím poolu vést k dalšímu snížení nákladů. Příznivě mohou na plnění standardů, jež mají kladné důsledky pro hospodářskou soutěž, působit též patentové pooly.

⁽¹¹⁹⁾ Viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 30. února 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, bod 82.

⁽¹²⁰⁾ V tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 18. října 2023, Teva Pharmaceutical Industries a Cephalon v. Komise, T-74/21, ECLI:EU:T:2023:651, bod 242.

⁽¹²¹⁾ V tomto smyslu viz rozhodnutí Komise ze dne 26. listopadu 2020 ve věci AT.39686 – Cephalon, bod 1208.

⁽¹²²⁾ Pokud jde o přístup ke standardům a ke standardizačním dohodám, viz pokyny k horizontálním dohodám, kapitola 7, uvedené v poznámce pod čarou 16. Technologické pooly obvykle fungují na základě licenčních programů, které jsou strukturovány podle konkrétních odvětvových standardů.

⁽¹²³⁾ V této souvislosti viz tisková zpráva Komise IP/02/1651 týkající se udělování licencí na patenty mobilních služeb třetí generace (3G). Tento případ se týkal pěti technologických poolů tvořících pět různých technologií a každá z nich by se mohla využít pro výrobu vybavení 3G.

- 267) Technologické pooly mohou hospodářskou soutěž také omezovat. Z vytvoření technologického poolu nutně vyplývá společný prodej technologií seskupených v poolu, což se v případě poolů složených výlučně nebo převážně ze substitučních technologií rovná cenovému kartelu. Technologické pooly mohou rovněž uzavřít trh alternativním technologiím, například v případě, že pool podporuje odvětvový standard nebo zavádí faktický odvětvový standard. Existence standardu spolu s poolem může ztížit podmínky pro vstup nových technologií na trh nebo uzavřít trh konkurenčním technologiím, které jsou již na trhu.
- 268) Na dohody, jimiž se zřizují technologické pooly a stanovují podmínky jejich fungování, se nařízení TTBER nevztahuje, a to bez ohledu na počet zúčastněných stran. Je tomu tak proto, že dohoda, jíž se zřizuje pool, neumožňuje konkrétnímu nabyvateli licence vyrábět smluvní výrobky (viz oddíl 3.2.4 těchto pokynů). Tyto dohody by měly být posuzovány výhradně podle těchto pokynů.
- 269) Technologické pooly jsou spojeny s řadou otázek, které v souvislosti s jinými typy udělování licencí na technologie nevyvstávají zejména ohledně výběru technologií zahrnutých do poolu a fungování poolu. Udělování licencí z poolu obecně představuje mnohostrannou dohodu, neboť účastníci poolu stanoví podmínky pro udělení licence společně. Z tohoto důvodu se nařízení TTBER na udělování licencí z poolu také nevztahuje. Toto je řešeno samostatně v bodě 285 a v oddíle 4.4.2 těchto pokynů.

4.4.1 Posuzování vytvoření a fungování technologických poolů

- 270) Způsob vytvoření, organizace a fungování technologického poolu může snížit riziko, že účelem nebo důsledkem poolu bude omezení hospodářské soutěže, a pomoci zajistit kladné důsledky daného ujednání pro hospodářskou soutěž. Při posuzování možných rizik pro hospodářskou soutěž a efektivitu zohlední Komise mimo jiných faktorů i transparentnost procesu vytváření poolu, výběr a povahu technologií seskupených v poolu, včetně míry zapojení nezávislých odborníků do vytvoření a fungování poolu, a zda došlo k zavedení ochranných opatření zabráňujícím výměně citlivých informací a nezávislých mechanismů pro řešení sporů.

Otevřená účast

- 271) Jestliže je účast na vytváření poolu a faktického či právně existujícího standardu podporovaného poolem umožněna všem zúčastněným stranám, je pravděpodobnější, že technologie zařazené do poolu jsou vybrány na základě ceny a kvality, než v případě, že pool zřídí omezená skupina vlastníků technologií.

Výběr a povaha technologií seskupených v poolu

- 272) Rizika, která technologické pooly představují pro hospodářskou soutěž, a potenciál poolů zvyšovat efektivitu do značné míry závisí na vztahu mezi technologiemi seskupenými v poolu a technologiemi mimo pool. Je třeba provést dvě základní rozlišení mezi: a) technologickými komplementy a substituty a b) nepostradatelnými a postradatelnými technologiemi.
- 273) Dvě technologie jsou komplementy, a nikoli substituty, jestliže jsou obě nutné k výrobě výrobku nebo používání výrobního postupu, kterého se tyto technologie týkají. Dvě technologie jsou naopak substituty, jestliže kterákoli z nich svému vlastníku umožňuje vyrábět výrobek nebo používat výrobní postup, kterého se tyto technologie týkají.
- 274) Technologie může být nepostradatelná ve dvou situacích:
- a) pokud je technologie nepostradatelná pro výrobu konkrétního výrobku nebo použití konkrétního výrobního postupu, kterého se technologie seskupené v poolu týkají;
 - b) pokud je technologie nepostradatelná pro výrobu tohoto výrobku nebo použití tohoto výrobního postupu v souladu se standardem zahrnujícím technologie seskupené v poolu.

- 275) V prvním případě je technologie nepostradatelná (a nikoli postradatelná), jestliže za ni neexistuje žádný (jak z komerčního, tak technického hlediska) schůdný substitut, a to ani v poolu, ani mimo něj, a technologie představuje nezbytnou součást souboru technologií, jichž je zapotřebí k výrobě výrobku (výrobků) nebo používání výrobního postupu (výrobních postupů), kterých se pool týká. V druhém případě je technologie nepostradatelná, jestliže představuje nezbytnou součást (neexistuje za ni žádný schůdný substitut) technologií seskupených v poolu, jichž je zapotřebí k dosažení souladu se standardem, který je poolem podporován (technologie nepostradatelné pro standard). Technologie, které jsou nepostradatelné, jsou ze své podstaty rovněž komplementární, jelikož každá technologie je nutná k využívání celého souboru technologií zahrnutých do poolu. Skutečnost, že vlastník technologie prohlašuje, že technologie je nepostradatelná, sama o sobě neznamená, že tato technologie je nepostradatelná i ve smyslu kritéria uvedeného v tomto bodě.
- 276) Jsou-li technologie seskupené v poolu substituty, licenční poplatky budou pravděpodobně vyšší než v jiných případech, protože nabyvatelé licence nemají prospěch ze soupeření mezi dotčenými technologiemi. Jsou-li technologie seskupené v poolu komplementy, pak technologický pool snižuje transakční náklady a může vést k nižším celkovým licenčním poplatkům. Je tomu tak proto, že smluvní strany mohou stanovit společný licenční poplatek za celý soubor oproti situaci, kdy každý poskytovatel licence stanovuje poplatek za vlastní technologii bez ohledu na to, že zvýšení poplatku za jednu technologii obvykle snižuje poptávku po komplementárních technologiích. Pokud jsou licenční poplatky za komplementární technologie stanovovány jednotlivě, jejich celková výše může často překročit hodnotu, kterou by stanovil pool kolektivně za soubor stejných komplementárních technologií. Posouzení úlohy substitutů mimo pool je uvedeno v bodě 286.
- 277) Rozdíl mezi komplementárními a substitučními technologiemi není ve všech případech zcela zřetelný, protože některé technologie mohou být zčásti substituty a zčásti komplementy. Jestliže je díky efektivitě vyplývající z integrace dvou technologií pravděpodobné, že nabyvatelé licence budou poptávat obě technologie, pak se tyto technologie pokládají za komplementy, i když jsou zčásti vzájemně nahraditelné. V takových případech je pravděpodobné, že při neexistenci poolu by nabyvatelé licence měli zájem o licence na obě technologie, protože použití obou technologií je hospodářsky výhodnější než použití jen jedné z nich.
- 278) Při neexistenci takových na poptávce založených důkazů mohou některé vlastnosti poolu naznačovat, že technologie seskupené v poolu jsou komplementární, například pokud:
- a) strany přispívající do technologického poolu mají i nadále možnost udělovat licence na své technologie zvlášť;
 - b) pool nabízí jak udělení licence na celý soubor, tak možnost udělení licence na technologická práva každé strany také zvlášť;
 - c) celková výše licenčních poplatků účtovaných za jednotlivé licence na všechny technologie seskupené v poolu nepřekročí výši licenčních poplatků účtovanou poolem za celý soubor technologických práv.
- 279) Zařazení substitučních technologií do poolu obecně omezuje hospodářskou soutěž mezi technologiemi, neboť se rovná kolektivnímu spojenému prodeji a může vést ke stanovení cen mezi soutěžiteli. Komise se zpravidla domnívá, že zařazení důležitých substitučních technologií do poolu omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Komise se rovněž domnívá, že v takovém případě není pravděpodobné splnění podmínek čl. 101 odst. 3. Vzhledem k tomu, že dotčené technologie jsou alternativami, nevznikají ze zařazení obou technologií do poolu žádné úspory transakčních nákladů. Kdyby pool neexistoval, nabyvatelé licence by obě technologie nepoptávali. Přitom k rozptýlení obav z narušení hospodářské soutěže nepostačuje, že smluvní strany mají i nadále možnost udělovat licence nezávisle. Smluvní strany mají totiž k nezávislému udělování licencí pravděpodobně jen malou motivaci, protože nechtějí podkopat možnost poolu udělovat licence, díky níž mohou společně uplatňovat tržní sílu.

Výběr a činnost nezávislých odborníků

- 280) Dalším relevantním faktorem při posuzování rizik pro hospodářskou soutěž a efektivitu technologických poolů je míra, v jaké se na vytvoření a fungování poolu podílejí nezávislí odborníci. Například posouzení otázky, zda je technologie nepostradatelná pro standard, který je poolem podporován, je často složitá záležitost, která se neobejde bez speciálních odborných znalostí. Účast nezávislých odborníků na takovém posouzení může pomoci zajistit, aby byly do poolu zařazeny pouze nepostradatelné technologie. Vybírá-li technologie, jež mají být do poolu zařazeny, nezávislý odborník, může to též pomoci zajistit, aby nebyla narušena hospodářská soutěž mezi dostupnými technologickými řešeními.

- 281) Komise vezme v potaz, jak jsou odborníci vybráni a jaké úkoly mají plnit. Odborníci by měli být nezávislí na podnicích, které pool tvořily. Jsou-li odborníci spojeni s poskytovateli licence nebo se správci poolu nebo jsou na poskytovatelích licence nebo správci poolu jinak závislí, bude se účasti odborníka přikládat menší význam. Odborníci rovněž musí mít odborné znalosti nezbytné k plnění různých úkolů, které jim byly svěřeny. Mezi úkoly nezávislých odborníků může patřit zejména ověřování, zda jsou technologická práva navržená k zařazení do poolu platná a nepostradatelná. Neplatná práva duševního vlastnictví inovaci nepodporují, nýbrž brzdí.
- 282) Veškeré mechanismy řešení sporů, jež jsou upraveny ve zřizovacích dokumentech poolu, jsou rovněž důležité a měly by být zohledněny. V čím větší míře je řešení sporů svěřeno subjektům či osobám, jež jsou na poolu a jeho členech nezávislé, tím je pravděpodobnější, že spory budou řešeny neutrálním způsobem.

Ochranná opatření zabraňující výměně obchodně citlivých informací

- 283) Dále má význam posoudit ujednání upravující výměnu obchodně citlivých informací mezi smluvními stranami⁽¹²⁴⁾. Komise vezme v úvahu, jaká ochranná opatření zabraňující výměně obchodně citlivých informací byla přijata. V tomto ohledu může sehrát důležitou úlohu nezávislý odborník, licenční orgán nebo správce poolu, který zajistí, aby údaje o výrobě a prodeji, jež mohou být nutné pro účely výpočtu a kontroly licenčních poplatků, nebyly sdělovány členům poolu, kteří spolu na dotčených trzích soutěží.
- 284) Měla by být rovněž zavedena ochranná opatření, která zajistí, aby nedocházelo k výměně obchodně citlivých informací mezi konkurenčními pooly, zejména pokud se na konkurenčních poolech nebo jejich vytváření podílejí vlastníci technologií.

„Bezpečný přístav“

- 285) Na vytvoření a fungování poolu, včetně udělování licencí, se čl. 101 odst. 1 Smlouvy zpravidla nevztahuje, a to bez ohledu na postavení smluvních stran na trhu, pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:
- a) účast na procesu vytváření poolu je umožněna všem vlastníkům technologických práv, kteří o to projeví zájem;
 - b) technologická práva zařazená do poolu jsou účinným způsobem sdělována potenciálním a stávajícím nabyvatelům licence;
 - c) jsou přijata dostatečná ochranná opatření zajišťující, že v poolu budou seskupeny pouze nepostradatelné technologie (jež jsou tedy nutně rovněž komplementy) a že metodika použitá k ověření nepostradatelnosti a výsledky posouzení nepostradatelnosti budou účinným způsobem sdělovány potenciálním nabyvatelům licence;
 - d) jsou přijata dostatečná ochranná opatření zajišťující, že se výměna citlivých informací (např. údaje o cenách a výrobě) omezí na rozsah nezbytný k vytvoření a fungování poolu;
 - e) na technologie seskupené v poolu se pro tento pool neudělují výhradní licence;
 - f) na technologie seskupené v poolu uděluje pool licence všem potenciálním nabyvatelům licencí za spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek (FRAND)⁽¹²⁵⁾, včetně ustanovení, která zajišťují, že nabyvatelům licencí nebude za stejná technologická práva účtováno více než jednou;
 - g) smluvní strany, které poskytují do poolu technologie, a nabyvatelé licence mají možnost napadnout platnost a nepostradatelnost technologií seskupených v poolu;
 - h) smluvní strany, které poskytují do poolu technologie, a nabyvatelé licence mají i nadále možnost vyvíjet konkurenční výroby a technologie.

⁽¹²⁴⁾ Podrobnosti o výměně informací viz pokyny k horizontálním dohodám, kapitola 6, uvedené v poznámce pod čarou 16.

⁽¹²⁵⁾ Podrobnosti o podmínkách FRAND viz pokyny k horizontálním dohodám, bod 458, uvedené v poznámce pod čarou 16.

Případy, na které se „bezpečný přístav“ nevztahuje

- 286) Jsou-li do poolu zařazeny významné komplementární, avšak postradatelné technologie, existuje riziko uzavření trhu technologiím třetích stran. Když je určitá technologie zařazena do poolu a je licencována jako součást souboru technologií, nabyvatelé licence pravděpodobně nebudou mít příliš velkou motivaci pořizovat si licenci na konkurenční technologii vzhledem k tomu, že licenční poplatek zaplacený za soubor již zahrnuje substituční technologii. Navíc tím, že jsou do poolu zařazeny technologie, které nejsou nezbytné pro účely výroby výrobku (výrobků) nebo používání výrobního postupu (výrobních postupů), kterých se technologický pool týká, či k dosažení souladu se standardem, který obsahuje technologie seskupené v poolu, jsou nabyvatelé licence také nuceni platit za technologii, kterou možná nepotřebují. Zařazení těchto komplementárních technologií do poolu se tedy rovná kolektivnímu spojenému prodeji. Jestliže pool zahrnuje postradatelné technologie, pak se na toto ujednání pravděpodobně bude čl. 101 odst. 1 Smlouvy vztahovat v případě, že má pool významné postavení na jakémkoli relevantním trhu.
- 287) Vzhledem k tomu, že substituční a komplementární technologie mohou být vyvinuty až po vytvoření poolu, s vytvořením poolu nekončí potřeba posoudit nepostradatelnost. Technologie zařazená do poolu se může časem stát postradatelnou v důsledku technologického vývoje, například vývoje samotného standardu nebo změn v jeho praktickém uplatňování. Například patent, který byl v dřívější verzi standardu posouzen jako nepostradatelný, již nemusí být považován za nepostradatelný, pokud následné změny sníží jeho význam nebo učiní jeho použití nepovinným. Pokud se pool dozví, že je tato alternativní technologie dostupná nabyvatelům licence a že je mezi nimi po této technologii poptávka, lze se vyhnout obavám z uzavření trhu tím, že se novým a stávajícím nabyvatelům licence nabídne licence bez technologie, která již není nepostradatelná, a to za odpovídajícím způsobem snížený licenční poplatek. Mohou však existovat i jiné způsoby, jak zajistit, aby trh nebyl uzavřen technologiím třetích stran.
- 288) Při posuzování technologických poolů složených z postradatelných, ale komplementárních technologií je třeba vzít v úvahu alespoň následující faktory:
- a) zda pro zařazení postradatelných technologií do poolu existují důvody, které podporují hospodářskou soutěž;
 - b) zda mají poskytovatelé licence v poolu i nadále možnost udělovat licence na své technologie nezávisle: jestliže se pool skládá z omezeného počtu technologií a mimo pool jsou k dispozici substituční technologie, nabyvatelé licence si mohou chtít sestavit vlastní soubory technologií, sestávající zčásti z technologií tvořících součást poolu a zčásti z technologií vlastněných třetími stranami;
 - c) zda v případech, kdy mají technologie seskupené v poolu různá využití, z nichž některá nevyžadují použití všech technologií v poolu, pool nabízí tyto technologie pouze jako jeden soubor, nebo zda nabízí samostatné soubory pro různá využití, z nichž každý zahrnuje pouze technologie relevantní pro dané využití. Ve druhém z uvedených případů nejsou nepostradatelné technologie svázány s technologiemi, které jsou z hlediska určitého výrobku nebo výrobního postupu postradatelné;
 - d) zda jsou technologie seskupené v poolu k dispozici pouze jako jeden soubor, nebo zda mají nabyvatelé licence možnost získat licenci i pouze na část souboru, a to při odpovídajícím snížení licenčních poplatků. Možnost získat licenci i pouze na část souboru může snížit riziko uzavření trhu technologiím třetích stran, které v poolu nejsou, zvláště v případě, že jsou nabyvateli licence odpovídajícím způsobem sníženy licenční poplatky. Tato možnost předpokládá, že byl každé technologii v poolu připsán určitý podíl na celkových licenčních poplatcích. Jestliže mají licenční dohody uzavřené mezi poolem a jednotlivými nabyvateli licence poměrně dlouhou dobu platnosti a technologie seskupené v poolu podporují faktický odvětvový standard, je třeba vzít v potaz také to, že pool může znemožňovat vstup nových substitučních technologií na trh. Při posuzování rizika uzavření trhu je v takovýchto případech důležité zohlednit skutečnost, zda mohou nabyvatelé licence v přiměřené výpovědní lhůtě část licenční dohody ukončit a následně dosáhnout odpovídajícího snížení licenčních poplatků.
- 289) Technologické pooly, které omezují hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, mohou vést ke zvýšení efektivity příznivému pro hospodářskou soutěž (viz bod 266 těchto pokynů), které je nutno posoudit podle čl. 101 odst. 3 a porovnat je se zápornými důsledky pro hospodářskou soutěž. Jestliže například technologický pool obsahuje postradatelné technologie, avšak splňuje všechny ostatní podmínky „bezpečného přístavu“ uvedené v bodě 285, a jestliže pro zařazení postradatelných patentů do poolu existují důvody, které podporují hospodářskou soutěž (viz bod 288 těchto pokynů), a nabyvatelé licence mají možnost získat licenci pouze na část souboru spolu s odpovídajícím snížením licenčních poplatků (viz bod 288 těchto pokynů), budou podmínky čl. 101 odst. 3 pravděpodobně splněny.

4.4.2 Posuzování jednotlivých omezení v dohodách mezi účastníky poolu a nabyvateli jeho licence

- 290) U dohody, jíž se zřizuje technologický pool, která neporušuje článek 101 Smlouvy, je třeba dále posoudit dopad licenčních dohod uzavřených mezi poolem a nabyvateli jeho licence na hospodářskou soutěž. Ustanovení čl. 101 odst. 1 se však může vztahovat na podmínky, za nichž se tyto licence udělují. Účelem tohoto oddílu pokynů je probrat určitý počet omezení, která jsou běžnou součástí licenčních dohod, jež technologické pooly uzavírají, a která je třeba posuzovat v celkových souvislostech daného poolu. U licenčních dohod uzavřených mezi poolem a nabyvateli licence z řad třetích stran se nařízení TTBER nepoužije (viz bod 269 těchto pokynů). Tento oddíl se proto zabývá individuálním posouzením otázek, které jsou specifické pro udělování licencí v kontextu technologických poolů.
- 291) Při posuzování dohod o převodu technologií mezi poolem a nabyvateli jeho licence se Komise bude řídit těmito hlavními zásadami:
- a) čím silnější je postavení poolu na trhu, tím větší je riziko záporných důsledků pro hospodářskou soutěž;
 - b) čím silnější je postavení poolu na trhu, tím větší je pravděpodobnost, že dohoda neudělí licence všem potenciálním nabyvatelům licence či jejich udělení diskriminačním způsobem poruší článek 101 Smlouvy;
 - c) pooly by neměly nepatříčně uzavírat trh technologiím třetích stran ani omezovat vytváření alternativních poolů;
 - d) dohody by neměly obsahovat žádná z tvrdých omezení uvedených v článku 4 nařízení TTBER (viz oddíl 3.4 těchto pokynů).
- 292) Podniky zřizující technologický pool, který je slučitelný s článkem 101 Smlouvy, mají obvykle možnost sjednat a stanovit licenční poplatky za daný soubor technologií (v závislosti na existujícím závazku udělit licenci za spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek) a podíl každé technologie na licenčních poplatcích jak před vytvořením standardu, tak poté. O takovéto dohodě, která vyplývá z podstaty zřízení poolu, se nelze domnívat, že sama o sobě omezuje hospodářskou soutěž. Za určitých okolností může být účelnější sjednat licenční poplatky poolu před vytvořením standardu, aby se zabránilo tomu, že se v návaznosti na proces vytvoření standardu sazba licenčního poplatku zvýší, neboť jedna nebo více nepostradatelných technologií získají významnou tržní sílu. Nabyvatelé licence však musí mít i nadále možnost určovat cenu výrobků vyrobených v licenci.
- 293) Pokud má pool na trhu dominantní postavení, licenční poplatky a další licenční podmínky by měly být přiměřené a nediskriminační a licence by měly být nevýhradní⁽¹²⁶⁾. Uvedené požadavky jsou nutné k zajištění otevřenosti poolu a toho, aby nevedl k uzavření trhu a k jiným záporným důsledkům pro hospodářskou soutěž na navazujících trzích. Uvedené požadavky však nebrání uplatňování různých sazeb licenčních poplatků pro různá použití. Uplatňování různých sazeb licenčních poplatků pro různé výrobní trhy se obecně nepovažuje za omezení hospodářské soutěže, přičemž by však v rámci jednotlivých výrobních trhů nemělo docházet k diskriminaci. Zacházení s nabyvateli licence, kteří jsou účastníky poolu, by především nemělo záviset na tom, zda jsou též poskytovateli licence. Komise proto vezme v potaz, zda se stejné povinnosti platit licenční poplatky vztahují na poskytovatele i nabyvatele licence.
- 294) Poskytovatelé i nabyvatelé licence by měli mít možnost vyvíjet konkurenční výrobky a standardy. Rovněž by měli mít možnost udělovat a získávat licence mimo pool. Tyto požadavky jsou nezbytné proto, aby se omezilo riziko uzavření trhu technologiím třetích stran a aby se zajistilo, že pool nebude omezovat inovace a bránit tvorbě konkurenčních technických řešení. Jestliže jsou technologie seskupené v poolu zahrnuty do faktického odvětvového standardu a smluvní strany na sebe vzaly závazky nesoutěžit, pak existuje zvláště významné riziko, že pool bude bránit vývoji nových a vylepšených technologií a standardů.

⁽¹²⁶⁾ Pokud však určitý technologický pool nemá žádnou tržní sílu, nebude udělováním licencí z poolu hospodářská soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 obvykle omezena, i když nebudou uvedené podmínky splněny.

- 295) Závazky udělovat zpětné licence by se měly týkat nevýhradních licencí a měly by být omezeny na vylepšení, která jsou zásadní nebo důležitá z hlediska použití technologií seskupených v poolu. To poolu umožňuje těžit z vylepšení technologií v něm seskupených a předávat tato vylepšení dále. Smluvní strany poolu mají právo zajistit, aby využívání technologií seskupených v poolu nemohli bránit nabyvatelé licence ani subdodavatelé pracující v rámci licence jejího nabyvatele, kteří vlastní nebo získají nepostradatelné technologie.
- 296) Jedním z rizik je, že technologické pooly mohou chránit neplatná technologická práva. Vytvoření poolu může zvyšovat náklady a snižovat pravděpodobnost jejich úspěšného napadení. K tomu, aby napadení bylo neúspěšné, stačí, aby byl platný jeden patent v poolu. Ochrana neplatných patentů v poolu může nabyvatele licence nutit k placení vyšších licenčních poplatků a bránit inovacím v oblasti, které se neplatný patent týká. V této souvislosti doložky o nenapadnutí práv, včetně doložek o ukončení dohod ⁽¹²⁷⁾, v dohodách o převodu technologií mezi poolem a nabyvateli licence pravděpodobně budou spadat do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy.

4.5 Skupiny pro vyjednávání o udělení licence

4.5.1 Úvod

- 297) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence jsou ujednání, jejichž prostřednictvím se potenciální nabyvatelé licencí (realizátoři technologií) dohodnou na tom, že budou společně vyjednávat podmínky dohod o převodu technologií. Návod v tomto oddíle se vztahuje na skupiny pro vyjednávání o udělení licence do té míry, do jaké se týkají vyjednávání podmínek dohod o převodu technologií definovaných v čl. 1 odst. 1 písm. c) nařízení TTBER. Tento návod se použije:
- a) bez ohledu na právní formu skupiny pro vyjednávání o udělení licence (například zda se jedná o jednoduchou dohodu, nebo o samostatný právní subjekt);
 - b) bez ohledu na to, zda členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence jsou, či nejsou soutěžícími podniky na navazujících výrobních trzích;
 - c) bez ohledu na to, zda je protistranou skupiny pro vyjednávání o udělení licence jednotlivý vlastník technologie nebo technologický pool či zprostředkovatelská platforma ⁽¹²⁸⁾.
- 298) Pokud jednání mezi skupinou pro vyjednávání o udělení licence a vlastníkem technologie mají za výsledek dohodnuté licenční podmínky, musí být všechny výsledné dohody o převodu technologií uzavřené mezi vlastníkem práv a jednotlivými členy skupiny pro vyjednávání o udělení licence podle potřeby posouzeny podle nařízení TTBER nebo kapitoly 4 těchto pokynů.
- 299) Kapitola 4 pokynů k horizontálním dohodám (společný nákup) se nepoužije na skupiny pro vyjednávání o udělení licence, na které se vztahují tento návod. Tímto návodem není dotčeno použití článku 102 Smlouvy.

Možné kladné důsledky skupiny pro vyjednávání o udělení licence pro hospodářskou soutěž

- 300) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou usnadnit udělování licencí na technologie tím, že:
- a) snižují počet individuálních vyjednávání mezi vlastníky technologií a realizátory technologií, čímž se snižují transakční náklady na udělování licencí;
 - b) shromažďují odborné znalosti realizátorů technologií, například pokud jde o platnost a hodnotu technologických práv, což přispívá k informovanějšímu vyjednávání;
 - c) napomáhají řešit nevýhodu prvního příchozího na trh, a to konkrétně v případech, kdy realizátoři technologií nejsou ochotni vyjednat dohodu o převodu technologií dříve, než tak učiní jejich konkurenti ⁽¹²⁹⁾.

⁽¹²⁷⁾ Viz oddíl 3.5 těchto pokynů.

⁽¹²⁸⁾ Pokud není uvedeno jinak, odkazy na vlastníky technologií v tomto oddíle zahrnují jednotlivé vlastníky práv, technologické pooly a zprostředkovatelské platformy.

⁽¹²⁹⁾ Návodem v tomto oddíle nejsou dotčeny povinnosti realizátorů technologií vyplývající z práva duševního vlastnictví získat licence za účelem využívání technologických práv.

Možné záporné důsledky skupin pro vyjednávání o udělení licence pro hospodářskou soutěž

- 301) Možné záporné důsledky skupin pro vyjednávání o udělení licence pro hospodářskou soutěž zahrnují:
- a) vytvoření nadměrné vyjednávací síly zúčastněných realizátorů technologií, která jim umožní donutit vlastníky technologií k tomu, aby přijali méně konkurenceschopné licenční podmínky (nedosahující úroveň spravedlivých, přiměřených a nediskriminačních podmínek v případě patentů nepostradatelných pro standard), což může vlastníky technologií odrazovat od inovací ⁽¹³⁰⁾;
 - b) výměnu obchodně citlivých informací mezi konkurenčními realizátory technologií vedoucí ke ztrátě strategické nejistoty, což je v rozporu se zásadou, že každý podnik se musí o svém chování na trhu rozhodovat samostatně;
 - c) vyšší shodnost nákladů mezi konkurenčními realizátory technologií, která jim může usnadnit koordinaci na navazujících výrobních trzích;
 - d) koluzi mezi zúčastněnými realizátory na navazujících výrobních trzích ⁽¹³¹⁾;
 - e) uzavření navazujících výrobních trhů konkurenčním realizátorům ⁽¹³²⁾.

4.5.2 Posouzení podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy*Hlavní obavy z narušení hospodářské soutěže*

- 302) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence složené ze skutečných nebo potenciálních soutěžitelů mohou vést k omezení hospodářské soutěže na předcházejících trzích pro udělování licencí na technologie a/nebo na navazujících výrobních trzích, což může mít za následek snížení inovací, kvality, rozmanitosti nebo výroby výrobků, zvýšení cen, rozdělování trhu nebo protisoutěžní uzavření trhu jiným realizátorům technologií.

Omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu

- 303) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence, které fungují transparentně vůči vlastníkům technologických práv a které se omezují na společné vyjednávání podmínek dohod o převodu technologií, obecně neomezují hospodářskou soutěž z hlediska účelu.
- 304) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence lze odlišit od kartelů kupujících, tj. od dohod nebo jednání ve vzájemné shodě mezi dvěma nebo více kupujícími ⁽¹³³⁾, kteří, mimo rámec jakéhokoli ujednání o společném nákupu, které jménem svých členů vyjednává s dodavateli kolektivně: i) koordinují individuální chování těchto kupujících na nákupním trhu, ii) ovlivňují relevantní parametry hospodářské soutěže mezi nimi nebo iii) zahrnují výměnu obchodně citlivých informací mezi kupujícími o jejich nákupních záměrech nebo jejich jednáních s dodavateli ⁽¹³⁴⁾. V souvislosti s udělováním licencí na technologie by taková koordinace chování kupujících mohla mít zejména podobu koordinovaného ignorování, tj. odmítání nebo bezdůvodných průtahů ze strany realizátorů technologií, pokud jde o vyjednávání nebo uzavírání dohod o převodu technologií nebo přijímání přiměřených licenčních podmínek.
- 305) Pokud realizátoři technologie jednají s vlastníkem technologie individuálně (tj. neúčastní se společného vyjednávání s vlastníkem technologie), musí každý realizátor rozhodnout o své licenční strategii samostatně a realizátoři nesmí prostřednictvím dohod nebo jednání ve vzájemné shodě odstranit strategickou nejistotu mezi sebou ohledně svého budoucího chování na trhu. Realizátoři technologií si mezi sebou zejména nesmí pokoušet stanovit jednu nebo více podmínek dohody o převodu technologií (například rozsah nebo oblast použití licence na technologii, licenční poplatek, totožnost poskytovatele licence nebo dobu trvání licence) před tím, než zahájí individuální vyjednávání o udělení licence s vlastníkem technologie.

⁽¹³⁰⁾ Členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence se mohou zejména dopouštět koordinovaného ignorování, tj. mohou odmítat vyjednávat nebo uzavírat dohody o převodu technologií nebo se dopouštět bezdůvodných průtahů.

⁽¹³¹⁾ Viz rovněž bod 308.

⁽¹³²⁾ Viz rovněž bod 309.

⁽¹³³⁾ Viz také body 279 až 281 pokynů k horizontálním dohodám. Odkazy na kupující v bodech 304 až 306 těchto pokynů zahrnují analogicky i potenciální nabyvatele licence na technologii.

⁽¹³⁴⁾ Výměna informací viz kapitola 6 pokynů k horizontálním dohodám, a zejména oddíl 6.2.6, který se vztahuje i na výměnu obchodně citlivých informací mezi kupujícími.

- 306) Kartely kupujících svou povahou vykazují dostatečný stupeň škodlivosti pro hospodářskou soutěž, takže jejich případné důsledky pro trh není nutné dále posuzovat⁽¹³⁵⁾. Představují tedy omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Pro účely posouzení kartelu kupujících proto není nutné vymezovat relevantní trhy ani posuzovat postavení zúčastněných kupujících na předcházejícím nákupním trhu nebo to, zda spolu soutěží na navazujících prodejních trzích.
- 307) Jsou-li přítomny níže uvedené faktory, je méně pravděpodobné, že skupina pro vyjednávání o udělení licence bude představovat kartel kupujících:
- a) skupina pro vyjednávání o udělení licence dává vlastníkům technologií jasně najevo, že jedná jménem svých členů s cílem uzavřít s nimi dohody o převodu technologií za podmínek dohodnutých v rámci společného vyjednávání. To nevyžaduje, aby skupina pro vyjednávání o udělení licence systematicky sdělovala vlastníkovi technologie totožnost každého člena, zejména pokud se členství ve skupině pro vyjednávání o udělení licencí často mění⁽¹³⁶⁾. Není však odpovědností vlastníků technologií, aby se snažili existenci skupiny pro vyjednávání o udělení licence odhalit, například prostřednictvím třetích stran nebo tiskových zpráv. Utajení však není pro konstatování existence kartelu kupujících podmínkou⁽¹³⁷⁾.
 - b) Členové skupiny pro vyjednávání o udělení licencí vymezili formu, rozsah a fungování své spolupráce v písemné dohodě, aby bylo možné následně ověřit soulad daného ujednání s článkem 101 a porovnat s fungováním této skupiny v praxi. Písemná dohoda však nemůže sama o sobě zabránit tomu, aby se na skupinu pro vyjednávání o udělení licence nevztahovalo právo v oblasti hospodářské soutěže.
- 308) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou rovněž přispět ke vzniku kartelu prodávajících nebo sloužit jako nástroj k zapojení se do něj; kartel prodávajících je dohoda mezi soutěžiteli o stanovení prodejních cen, omezení výroby nebo rozdělení trhů či zákazníků na navazujících výrobních trzích. V takovém případě lze skupinu pro vyjednávání o udělení licence posoudit společně s kartelem na navazujícím výrobním trhu.
- 309) Skupina pro vyjednávání o udělení licence, jejímž cílem je vyloučit skutečné nebo potenciální konkurenty členů skupiny pro vyjednávání o udělení licence z navazujících výrobních trhů, je formou horizontálního bojkotu a představuje omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu.
- 310) Skupina pro vyjednávání o udělení licence může vést k výměně obchodně citlivých informací mezi jejími členy, kteří mohou být soutěžiteli. Pokud taková výměna není objektivně nezbytná pro zavedení skupiny pro vyjednávání o udělení licence a přiměřená jejím cílům, může představovat omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu.

Omezující důsledky pro hospodářskou soutěž

- 311) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence, jejichž prostřednictvím realizátoři technologií společně jednají s vlastníky technologií, je nutno s ohledem na jejich skutečné a pravděpodobné důsledky pro hospodářskou soutěž posuzovat v jejich právním a hospodářském kontextu. Posouzení musí zahrnovat možné omezující důsledky pro relevantní trhy technologií, kde skupina pro vyjednávání o udělení licence jedná s vlastníky technologií, a pro relevantní výrobní trhy, kde spolu členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou soutěžit jako dodavatelé. Při tomto posouzení Komise porovná skutečné nebo pravděpodobné důsledky skupiny pro vyjednávání o udělení licence pro tyto trhy se situací, která by nastala při neexistenci této skupiny.
- 312) Obecně je méně pravděpodobné, že skupina pro vyjednávání o udělení licence vyvolá obavy z narušení hospodářské soutěže, pokud její členové nemají tržní sílu na relevantních trzích s licencemi na technologie nebo na relevantních výrobních trzích.

⁽¹³⁵⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 7. listopadu 2019, Campine, T-240/17, ECLI:EU:T:2019:778, bod 297; viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 4. června 2009, T-Mobile Netherlands a další, C-8/08, ECLI:EU:C:2009:343, bod 37; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 13. prosince 2006, Francouzské hovězí a telecí maso, spojené věci T-217/03 a T-245/03, ECLI:EU:T:2006:391, bod 83 a násl.

⁽¹³⁶⁾ Obecně bude v zájmu skupiny pro vyjednávání o udělení licence poskytnout vlastníkům technologií dostatečné informace o totožnosti svých členů, aby se vlastníci technologií mohli informovaně rozhodnout, zda budou se skupinou pro vyjednávání o udělení licencí jednat.

⁽¹³⁷⁾ Komise sankcionovala i kartely kupujících, které nefungovaly zcela tajně, ale minimálně jejich vznik byl relativně transparentní. Viz rozhodnutí Komise 2003/600/ES ze dne 2. dubna 2003 o řízení podle článku 81 Smlouvy o ES (věc COMP/C.38.279/F3 Francouzské hovězí a telecí maso) (Úř. věst. L 209, 19.8.2003, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2003/600/oj>).

- 313) Některá omezení dohodnutá členy skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou spadat mimo oblast působnosti čl. 101 odst. 1, pokud jsou objektivně nezbytná pro zavedení skupiny pro vyjednávání o udělení licence a přiměřená jejím cílům ⁽¹³⁸⁾.

Relevantní trhy

- 314) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou ovlivnit hospodářskou soutěž na předcházejících trzích s licencemi na technologie, tj. na trzích, kde členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence společně jednají s vlastníky technologií, a na navazujících výrobních trzích, tj. na trzích, kde členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence působí jako dodavatelé.
- 315) Definice relevantních trhů technologií se řídí zásadami uvedenými ve sdělení o vymezení trhu a za účelem určení soutěžních omezení se opírá o pojem nahraditelnosti. Vzhledem k tomu, že vyjednávání realizátorů technologií o licencích je formou nákupu, zaměřuje se posouzení nahraditelnosti spíše na alternativní možnosti, které mají k dispozici dodavatelé technologie, než na alternativní možnosti, které mají k dispozici realizátoři. Jinými slovy, k určení konkurenčních tlaků na členy skupiny pro vyjednávání o udělení licence jsou rozhodující alternativní možnosti vlastníků technologií. Tyto alternativní možnosti lze analyzovat například zkoumáním pravděpodobné reakce vlastníků technologií na malé, nikoli však dočasné snížení ceny nabízené za jejich technologie. Jakmile je vymezen relevantní trh, lze tržní podíl členů skupiny pro vyjednávání o udělení licence vypočítat na základě hodnoty nebo objemu jejich nákupů licencí na příslušnou technologii jako podíl na celkovém prodeji na relevantním trhu s udělováním licencí na technologie.
- 316) Jsou-li členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli na navazujících výrobních trzích, jsou tyto trhy pro posouzení rovněž relevantní. Relevantní výrobní trhy jsou vymezeny pomocí metodiky popsané ve sdělení o vymezení trhu.

Tržní síla

- 317) Neexistuje žádný absolutní práh, při jehož překročení lze předpokládat, že členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence mají takovou tržní sílu, že tato skupina pravděpodobně povede k omezujícím důsledkům pro hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy. Ve většině případů však existence tržní síly členů skupiny pro vyjednávání o udělení licence není pravděpodobná, pokud jejich společný podíl na poptávce na relevantních trzích technologií nepřekračuje 15 % a jejich celkový podíl na nabídce na relevantních výrobních trzích nepřekračuje 15 %.
- 318) Pokud podíl na jednom nebo obou trzích uvedený práh překračuje, nemusí to samo o sobě znamenat, že skupina pro vyjednávání o udělení licence pravděpodobně povede k omezujícím důsledkům pro hospodářskou soutěž. V případě skupiny pro vyjednávání o udělení licence se společným podílem na trhu překračujícím tento práh je třeba provést podrobné posouzení jejích dopadů na relevantní trhy, přičemž se zohlední faktory, jako jsou charakteristika a postavení členů této skupiny, koncentrace trhu, blízkost hospodářské soutěže, případná existence smluvních nebo jiných vazeb mezi členy této skupiny a dalšími realizátory dotčených technologií, povaha technologií dotčených touto skupinou, pravidla fungování této skupiny (včetně například toho, zda její členové mají i nadále možnost vyjednat a uzavírat dohody s vlastníky technologií mimo tuto skupinu) a případná vyrovnávací síla vlastníků technologií a navazujících zákazníků.

Důsledky na trzích technologií

- 319) Pokud mají členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence vysoký společný podíl na poptávce na relevantních trzích technologií, může jim tato skupina umožnit uplatňovat společnou kupní sílu. To může vést k omezujícím důsledkům pro hospodářskou soutěž na relevantních trzích technologií, například snížením motivace vlastníků technologií investovat do výzkumu a vývoje. Riziko těchto záporných důsledků je větší, pokud skupina pro vyjednávání o udělení licence jedná s vlastníky technologií, kteří nemají vyrovnávací vyjednávací sílu, nebo pokud její členové podnikají koordinované kroky s cílem omezit svobodu vlastníka technologie rozhodnout se, zda bude

⁽¹³⁸⁾ Viz bod 19 týkající se pojmu „vedlejší omezení“.

s touto skupinou jednat, například tím, že koordinovaně odmítají vyjednávat nebo uzavírat dohody o převodu technologií. Naopak v případech, kdy vlastníci technologií mají vyrovnávací vyjednávací sílu, jsou tyto záporné důsledky méně pravděpodobné. Tak tomu může být například v případě, kdy jsou příslušné technologie nepostradatelné pro standard, který je rozšířen na relevantních navazujících výrobních trzích nebo pro který neexistují žádné substituty, kdy existuje velmi malý počet poskytovatelů licencí a ti drží rozsáhlá portfolia technologických práv, nebo kdy skupina pro vyjednávání o udělení licence vyjedná s technologickým poolem.

- 320) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou být rovněž využity k uzavření trhů technologií konkurenčním realizátorům technologií, a tím k omezení hospodářské soutěže na navazujících výrobních trzích. Skupina pro vyjednávání o udělení licence může například omezit možnost vlastníků technologií uzavírat dohody o převodu technologií s realizátory, kteří nejsou jejími členy, nebo omezit podmínky takových dohod. Obavy z uzavření trhu jsou méně pravděpodobné, pokud i) je účast ve skupině pro vyjednávání o udělení licence otevřená všem realizátorům technologií, kteří splňují objektivní a nediskriminační kritéria, ii) pravidla fungování této skupiny nediskriminují její členy a iii) tato skupina neomezuje možnost vlastníků technologií uzavírat dohody o převodu technologií s konkurenčními realizátory ani neomezuje podmínky těchto dohod.

Důsledky na navazujících výrobních trzích

- 321) Pokud členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence nejsou skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli na navazujících výrobních trzích nebo nemají na těchto trzích tržní sílu, je nepravděpodobné, že by tato skupina měla omezující důsledky pro hospodářskou soutěž na navazujících trzích.
- 322) Pokud jsou členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence skutečnými nebo potenciálními soutěžiteli na navazujících výrobních trzích, může tato skupina usnadnit koordinaci chování svých členů na navazujících trzích⁽¹³⁹⁾. Riziko takové koordinace je vyšší, pokud i) struktura navazujících výrobních trhů podporuje koluzi (když je například trh koncentrovaný a vykazuje značnou míru transparentnosti) nebo ii) členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence mají vysoký společný podíl na navazujících výrobních trzích.
- 323) Skupina pro vyjednávání o udělení licence může rovněž usnadňovat koluzi mezi svými členy, pokud tato skupina vede u svých členů k vysokému stupni shodnosti nákladů (zejména variabilních nákladů); předpokladem pro to je, aby měli členové této skupiny na relevantním navazujícím výrobním trhu tržní sílu a aby charakteristiky trhu byly ke koordinaci příhodné.
- 324) Zavedení skupiny pro vyjednávání o udělení licence může vést k výměně obchodně citlivých informací mezi jejími členy, například pokud jde o podmínky, za kterých by byli ochotni uzavřít dohody o převodu technologií. Pokud samotná skupina pro vyjednávání o udělení licence do působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy nespadá, protože hospodářskou soutěž neovlivňuje nebo pro ni má kladné důsledky, pak do působnosti tohoto zákazu nespadá ani výměna informací, která je objektivně nezbytná k zavedení této skupiny a je přiměřená jejím cílům⁽¹⁴⁰⁾.
- 325) Výměna obchodně citlivých informací může usnadnit koordinaci ohledně prodejních cen a objemu výroby, a tudíž vést k tajně dohodnutému výsledku na navazujících výrobních trzích. Aby se minimalizovalo riziko zbytečné výměny obchodně citlivých informací, mohou skupiny pro vyjednávání o udělení licence zavést tzv. čisté týmy, nezávislé manažery nebo jiná ochranná opatření, která například zajistí, že obchodně citlivé informace budou mezi členy těchto skupin sdíleny pouze v anonymizované a/nebo agregované podobě. Mohou být také zavedena ochranná opatření, která zajistí, že obchodně citlivé informace nebudou sdíleny s jinými skupinami pro vyjednávání o udělení licence, například v případech, kdy se členové účastní více než jedné skupiny pro vyjednávání o udělení licence.

⁽¹³⁹⁾ Viz také bod 308 týkající se možnosti použití skupiny pro vyjednávání o udělení licence jako nástroje k zapojení se do kartelu prodejců na navazujících výrobních trzích.

⁽¹⁴⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2014, MasterCard v. Komise, C-382/12 P, ECLI:EU:C:2014:2201, bod 89. Viz také bod 369 pokynů k horizontálním dohodám.

„Bezpečný přístav“

- 326) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence, které nepředstavují omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu a které splňují všechny následující podmínky, zpravidla pravděpodobně neomezují hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy nebo pravděpodobně splňují podmínky čl. 101 odst. 3:
- a) účast ve skupině pro vyjednávání o udělení licence je otevřena všem realizátorům technologií, kteří splňují objektivní a nediskriminační kritéria;
 - b) skupina pro vyjednávání o udělení licence sděluje vlastníkům technologií svá pravidla fungování a skutečnost, že vyjednává jménem svých členů;
 - c) činnost skupiny pro vyjednávání o udělení licence je omezena na společné vyjednávání podmínek dohod o převodu technologií;
 - d) členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence si nevyměňují jiné citlivé obchodní informace než ty, které jsou objektivně nezbytné a přiměřené pro vedení společného vyjednávání prostřednictvím skupiny pro vyjednávání o udělení licence;
 - e) členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence se neúčastní koordinovaného jednání, včetně koordinovaného ignorování, jehož cílem je omezit svobodu vlastníků technologií rozhodnout se, zda s touto skupinou zahájit vyjednávání nebo jej ukončit, nebo svobodu členů této skupiny na dvoustranné úrovni vyjednat a uzavírat dohody s vlastníky technologií, aniž je dotčena možnost členů této skupiny dohodnout se, že nebudou na dvoustranné úrovni vyjednat nebo uzavírat dohody o převodu technologií s vlastníkem technologie během vyjednávání mezi tímto vlastníkem technologie a touto skupinou, pokud doba trvání takového omezení nepřesáhne šest měsíců;
 - f) skupina pro vyjednávání o udělení licence a případné dohody o převodu technologií sjednané prostřednictvím této skupiny neomezují možnost vlastníků technologií uzavírat dohody o převodu technologií se třetími stranami ani neomezují podmínky těchto dohod;
 - g) licenční poplatky splatné na základě dohod o převodu technologií sjednaných prostřednictvím skupiny pro vyjednávání o udělení licence nepřekročí 10 % prodejní ceny výrobků obsahujících licencovanou technologii.
- 327) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence, které výše uvedené podmínky nesplňují, je potřeba individuálně posoudit podle článku 101 Smlouvy. Neplatí předpoklad, že tyto skupiny pro vyjednávání o udělení licence omezují hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 nebo že nesplňují podmínky čl. 101 odst. 3.

4.5.3 Posouzení podle čl. 101 odst. 3 Smlouvy

- 328) Pokud skupina pro vyjednávání o udělení licence omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 Smlouvy, je třeba posoudit, zda tato skupina vede k efektivitě, která splňuje podmínky čl. 101 odst. 3.

Zvýšení efektivity

- 329) Skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou vést ke zvýšení efektivity. Mohou především snižovat transakční náklady na udělení licence jak pro realizátory technologií, tak pro vlastníky technologií, zejména tím, že odpadne nutnost, aby každý člen skupiny pro vyjednávání o udělení licence vedl na dvoustranné úrovni vyjednávání o udělení licence s konkrétním vlastníkem technologie. Tím, že shromažďují odborné znalosti realizátorů technologií, mohou skupiny pro vyjednávání o udělení licence snížit informační asymetrii mezi realizátory a vlastníky technologií, což vede k informovanějšímu vyjednávání, včetně toho, zda jsou navrhované licenční podmínky spravedlivé, přiměřené a nediskriminační. Skupiny pro vyjednávání o udělení licence mohou rovněž řešit nevýhodu prvního příchozího na trh v případech, kdy realizátoři technologií nemusí být ochotni uzavřít dohodu o převodu technologií dříve, než tak učiní jejich konkurenti. Toto zvýšení efektivity může vést k uzavření většího počtu dohod o převodu technologií, a tím i k většímu šíření technologií. Lze očekávat, že to následně povede k většímu počtu inovací na trhu ve prospěch spotřebitelů.

Nezbytnost

- 330) Omezení, která překračují rámec toho, co je nezbytné k dosažení zvýšení efektivity plynoucího ze skupiny pro vyjednávání o udělení licence, podmínky čl. 101 odst. 3 nesplňují. Například pro účely snížení transakčních nákladů na udělení licence nemusí být nezbytné, aby skupina pro vyjednávání o udělení licence po vlastníkově technologie požadovala, aby neposkytoval výhodnější licenční podmínky třetím stranám.

Přenesení na spotřebitele

- 331) Zvýšení efektivity, jehož bylo dosaženo nezbytnými omezeními, musí být přeneseno na spotřebitele v míře, která převáží omezující důsledky pro hospodářskou soutěž způsobené skupinou pro vyjednávání o udělení licence. Snížení nákladů na udělování licencí na technologie se například může projevit v podobě nižších prodejních cen na navazujících výrobních trzích. Přenesení na spotřebitele je pravděpodobnější, pokud členové skupiny pro vyjednávání o udělení licence nemají na navazujících výrobních trzích tržní sílu.

Zákaz vyloučení hospodářské soutěže

- 332) Podmínky čl. 101 odst. 3 Smlouvy nebudou splněny, pokud skupina pro vyjednávání o udělení licence umožní stranám vyloučit hospodářskou soutěž s ohledem na podstatnou část dotčených výrobků. Tato podmínka se vztahuje jak na relevantní trhy technologií, tak na relevantní výrobní trhy. Vysoké společné podíly na trhu jsou jedním z ukazatelů, že tato podmínka nemusí být splněna.